

HEVRICII

CORDI SIMESVSII MEDICI
Botanologicon.

HEVS MEDICE

Vis varias aliter quàm doctus es haectenus herbas

Scire, nouus multas iste libellus habet.

Vt retinax primum sibi testa reseruet odorem,

Sex nisi quadrantes et breuis hora perit.

Que si quàm nostris lusorum perdere chartis

Malis, tunc aliquid doctius æde tuum.

COLONIAE
Apud Ioannem Gymnicum Anno
D M XXXIII.

Mo. Bot. Garden,

1902.

EVRICII CORDI AD

SENATVM BREMENSEM

epigramma.

*Si tam charus Asellij Sabini
Scriptus de Ganea & gula libellus
Romano potuit deo placere
Ut sestertia redderet ducenta,
Hanc sanctissime, non reor, senatus
Ingratam fore lucabrationem,
Cuius materia illa constat, in qua
Humana est sita sanitas salusq;
Id si percipiam, satis putabo
Condignum mihi præmium rependi.
Hoc nam tempore barbaroq; sæclo
Gratis posse placere magna res est.*

spectissimisq; uiris, Senatui populoque
Bremensi Euricius Cordus Sime-
fufius medicus fuus

S. D. P.

Celebris est Platonis sententia, non solis
nobis natos esse nos, sed partē nostri pa-
rentibus, partem patriæ, & partem amicis de-
beri. Cui ut parerem, assiduum, dum perpēde-
re cœpi, desiderium fuit. Cum autem paren-
tes meos, eo tempore, quo plus ego ipsorum q̄
mea ipsi ope indigerent, amiserim, primo eius
dicti præcepto satis facere non potui. Verum
donec aliquis mei usus esse cœpisset, ut eo pa-
trię inseruirem, proximum erat uotum. Quo
factum ut, cum illustrissimus Hessorum Prin-
ceps Philippus, propter interpolatam religio-
nem contemptis ac exulātibus Musis nouum
hic asylum, adeoq; omnium artium uniuersa-
lem, quam uocāt, scholam instauraret, eo me,
ut medicinam docerem, acciri facilius libenti-
usq; sim passus. Tametsi ipsa patria quantūuis
horrida sua quoque, nescio qua, dulcedine me
traxit. Septem itaq; annis ipsam medicinam
hic publice sum professus, quāta autem uel lau-
de uel ignominia discipuli mei dixerint. Exer-
cuissim quoq; non tam mea unius utilitate, q̄
communi omnium salute respecta, nisi barba

rior quàm putaueram, & iuxta principi suo pro tanto beneficio ingratus populus, ut omnes bonas literas, sic & ipsam medicinam contemneret, solisque uagis ac impostoribus empiricis & agyrthis gauderet. Quod uitium cum hic maius quàm usquã alibi, offendissem, statim pietatem facilitatemque meam incusare cœpi, et continua ductus pœnitentia iugiter hinc alio quoquam suspiravi. Quantumuis enim liberali, non tamen quo duodecimis uiuere queam, stipēdio mereo. Quin etiam dudum demigrassem, nisi blanda spe sacra quędam anchora me hæctenus, non in paruum rei familiaris detrimentũ retinuisset. Qua tandem per semper euectricem meam inuidiam resecta, cum crebro iam rumore terrerer, scholam scilicet nostram, non ita multa sæcula per mansuram, et tum, si secuta fides, cum aulicam uitam (in quam forte ubi res foeliciter ceciderit, adsciscerer) abhorrerẽ, tamen hinc me concedere necessitas cogeret, prudentiæ adeoq; toti ciuitati uestræ futurum me medicũ obstrinxi. Quod autẽ in hũc usq; diem absum, non mea, sed eiusdem inuidiæ culpa est. quæ ut amplius noceat, ita me remoratur ut ante Paschales ferias nullam aduentus mei expectationem polliceri queã. Et ut omnia expedita fuerint, quis

in tanta hyemis iniuria, cum tāta familia tantum iter ingrediatur? Vt tamen uel absentem me uestrum esse intelligatis, uestrum hunc esse uolo quem interim ingenij mei foetum peperiri. Puta non adeo cōtemnendam nec inanem, ut spero de aliquot herbis disputatiōem. Quā non ut uel tātillam hinc gloriolam uæner, sed ut atris ignorantie tenebris obscuratam ueritatem indagem, suscepi. Cuius tandē orituræ, dici non potest, quanta cupiditate tenear. Indicaui graues in quibusdam difficultates, dubiumq; ut altius cogitaret, lectorem reliqui. In plerisque uero contra receptos inueteratosq; errores meam nunc sententiam protuli, nunc opinionem ostendi. Atq; id in his tantum quæ ipse inter legendū obiter animaduerti. Vt non alienis me plumis, uelut Aesopicus ille graculus, exornauerim. Licet in quibusdā, quos de hinc uidi, autoribus, nonnulla meis eadem repererim, quæ discipulos meos priusquam illorum libros uidissem, docueram. Porro quia non omnia, quæ complura huiusmodi habeo, uno hoc dialogo, quod seruandum erat decorum, explicare potui, si publicatis his precium operæ fecisse me comperiam, forte unum & alterum adhuc, modo per otium licuerit, addam. Interea uos prudentissimi uiri, & quot-

quot eritis lectores, hunc qualemcunque laborem, quo & meam in iuuanda medicina uoluntatem exhibere uolui, grato animo suscipite, ac boni consulite oro.

Marpurgi

ipsis Ianuarij calendis anno

M D XXXIII.

EVRICII⁷

CORDI SIMESVSII MEDI
ci Botanologicon.

EVRICIVS CORDVS, IOHAN-
NES MEGOBACCHVS, ANTO-
NIVS NIGER. IOHANNES RALLA,
GVLIELMVS BIGOTIVS,

CORD. Fœlicem hunc diẽ iudico in quo
Cueteris illius Erfordiam, id est, syncerissi-
mi sodalitiij tam chara capita, te scilicet sua-
uissime Megobacche, & candidissime Niger
una cum affine meo Iohanne Ralla tãdem ui-
dere mihi licet. Atq; utinam pro eo, qui uobis
debetur honore, & meo erga uos animo tra-
ctare uos queam. Certe quantum ad hoc pran-
diolum attinet, boni cõsulatis tenuitatem me
am oro. Vt semper desyderatissimi, sic iam ino-
pini uenistis hospites, quibus nihil ultra q̃ quo
ego & familia mea contenti sumus, quotidia-
nos nimirũ cibos, apposui: Lautior forte cœ-
na, sed quatenus per Marpurgense macellum
licebit, instruetur. Nolo ergo ut Aesopicas pa-
tinas expectetis, imo ut Mysnię ac Thuringię
uestre oblitos, in macra, quam uocant, Hessia,

adeoque apud Codrum Cordum uos esse meminertis. Scitis quātus liguritor quibus lautitijs assueuerim. MEG. Satis superque hic fuit, neq; uolumus ut nostra caussa uel minimum sumptum facias. Nihil ultra uulgaria & solita coeme, memor dicti tui, quo olim Erfordiaē non inuitatos nos conuiuas excipere solebas. CORD. Cuius mei dicti? MEG. Aut amici aiebas, aut inimici mei uenistis, si illi, quouis mecum contenti eritis, sin hi, nihilo uos dignos iudicauero. CORD. Non mihi tam libere uobiscum iocari nunc licet. NIG. Quid ni? CORD. Quia in magnos & graues iam uiros euasistis. RAL. Quam grauis ego sim, equus meus sciuerit, quod ad magnitudinem attinet, ex pigmeorum genere progenitum me putetis. MEGOBAC. Ut tuos tu, sic meos ego mores immutauit. CORDVS. Nihil ergo Italia in toto hoc triennio te infecit? MEGO. Qualem uterque alterum reliquit, talem inuenit. RALLA. Falsum ergo in uobis prouerbum est, quo dicitur, honores mutant mores? CORDVS. Quos tu honores dicis? pluris olim semestris discipulus fiebat, quam nunc quantuscunq; doctor. NIGER. Hoc uelim cordatissime Corde persuasissimū habeas perinde adhuc ac olim Nigrum tuū affectum,

te amare, colere, uereri, uenerari, & loco patris habere, atq; si quid more tuo ioceris, id candidissime interpretari ac ferre. Meg. Idem de me senti. Nig. Imo gaudeo uicissim, quod tantum te ueterem & integrum amicū meum coram uidere & audire liceat: Cuius unius ergo huc ueni & Lypsiā reliqui. Cord. Ex quo ita ludis, aspice & intuere me ad satiem usq;. Nig. Non ludo. Cord. Qui placet tibi barbatulus & rugosulus Cordus? Quantū mutatus ab illo est Cordo, qui ante xvi. annos Erfordix Marianū ludū aperuit, te tota trieteride coadiutore & hypodidascalo? Quando pro hoc eodē officio solarium tuū exigis? Nig. Tā gratam tibi & discipulis tuis utilem operam meam fuisse uelim, q̄ satis magnum ego hostimentū recepi. Quantū putas cumulū eruditioni exercitiū illud adijcere? Cord. Non adeo multo fructu instituunt, si non et iuxta exercentur iuuenes. Meg. Hei mihi quā tacito cursu properans tempus labitur, eodem anno e Lypfia Erfordiam ueni. Nig. Non adeo interim consenuisse uideris Corde, ego te iam canū esse suspicabar. Cord. Essem quoq; si assidue curæ & sollicitudines, ut dicuntur, canos accelerent: Quanq̄ interspersa barbæ pruina prominere incipiat, neq; intempestiue. Meg. Quotum ergo annum agis? Cord.

Quadragesimū octauum iā sum ingressus. Ni.
 Di te nobis diu incolumē seruent, ut tantundē
 adhuc superstes maneas, oro. Cord. In quam
 tandem frugē & utilitatem? Ego, si nondū ex-
 creta proles patre suo carere posset, uixisse me
 uelim, ut iā humanæ se res habēt, turbidissima
 hac tempestate, in qua omnes bonæ artes for-
 dent. Nig. Rogas, in quā frugē? Spero ut quon-
 dam in humanioribus literis, sic nunc quoq; in
 re medica doctiorem me experientia tua fieri.
 Cord. Scilicet ut me irrideas huc uenisti, egō-
 ne sus Mineruam? Iam pluribus annis huic rei
 strenuam operā nauas, & quidem græcā cum
 Latina callens linguam, & meus adhuc disci-
 pulus eris? cuius hic quosdam, qui indigniores
 sunt, quam qui matulam tibi porrigāt, pudet.
 Meg. Hos magnos fatuos, uel ualde inuidos
 esse oportet. Nig. Quantus sit meus uel in græ-
 cis, uel in medicina profectus, nescio, hoc autē
 constat, quod sedulum studiū & acre iudicium
 ad consequendam scientiam plurimū ualeant,
 Quo utroque insignem te uirum, quicumq; no-
 uit, prædicat, contemnant te quicumque uelint
 scioli. Cord. Modestius hæc in faciē, scis quam
 libenter audiam in merito me laudari. NIG.
 Quod loquor ut uerum est ita sentio, sed qui
 sunt illi tui contemptores? Cord. Malo ab alijs

quam ex me id discas: Rescies tamen si aliquan-
diu hic fueris, & mecum hos communes forte
habebis. Meg. Quo autem merito? Cord. Nul-
lo quod sciam alio, quàm quod nouam hære-
sim in medicis rebus me excitare culpēt. Meg.
Quam hæresim? Cord. Quod superiori anno
simplicia medicamenta professus omnes fere
septuaginta multos iam sæculis erroneam eo-
rum cognitionem habuisse dixerim. NIG.
Quis contra manifestam ueritatem pugnet?
Meg. Eo maiorem auctoritatem ac gratiam
mereri debes. Ral. Tantum abest, ut ob id tibi
succenseam ut impatientissimo desyderio her-
barium tuum expectem. Meg. De hoc mihi
in Italiam usq; scriptum est, atq; utinam tandē
eum absolutum uideam. Cord. Ne inchoatus
quidem est, neq; inchoandū sperate. Ral. Quid
audio? Cord. Quod uerum est. Ral. Non scri-
bis ergo herbarium? Cord. Nullū. Ral. Nonne
recepisti te quēdam de medicis rebus filijs tuis
librum adornare? Quo hunc alio quā herbarij
nomine appellē? Cord. Quouis, ubi scripsero.
Nig. Cur ergo destitisti? Cord. Nō destiti quia
nondum incepti, sed sentētiam mutauī. RAL.
Nunc magno me pudore confundis, qui tantā
eius omnibus apud nos expectatōnē fecerim.
Sed non parua sit causa oportet, quæ te ab hoc

instituto retraxit, ad quod tanto feruore rapi-
 piebaris. Cord. Maior est q̄ uelim. Nig. Quæ
 ergo? Cord. Ignorantia. Nig. Nulla causa est.
 Meg. Facis quod rari solēt, dum inscitiā tuam,
 si qua modo est, Cord. Maxima, Meg. Tam in-
 genue fateris, Complures enim magis ut docti
 appareant, q̄ ut sint, student, Cord. Nunq̄ pla-
 cuit mihi fucus, apertus sum, ut frustra quis fe-
 nestratum mihi pectus optauerit. Nig. Nisi te
 modestiorē simpliciorēq; scirem suspicarer
 te aliquod eruditionis tuæ Encomium desyde-
 rare. Cord. Eruditio nunq̄ satis laudari potest,
 sed mea ne nominanda quidem est. Ral. Esto,
 tanta, quantæ te insimulas, ignorantia fueris,
 cur eam non prius quàm hanc nobis spem ere-
 xeras, agnouisti? Cord. Quia quod postea didi-
 ci, tum nesciui. Ral. Ergo discere est ignoran-
 tiam conciliare? Cord. Quo plus didiceris, eo
 minus te scire cognosces: Meg. Verum id, hinc
 ille dixit: hoc unum scio, quod nihil scio. Cor.
 Fateor, cum animaduertere plerosq; imo oēs
 fere pharmacopolas in tāta errorum caligine
 uersari, ut ne dimidiā quidem partem eorum,
 quæ illis scribimus, simplicium uel noscant uel
 habeant, dolui uehementer, et qualēcunq; huic
 rei opem pro uirili mea ferre uolui: Non quod
 tantæ moli pares me humeros habere confide

rem, sed ut onus illud subeuntibus athlantibus quotus ego quasi tibicen assisterē: Solent em̄ in erigendis apud nos ædificijs nō ingentia tantū saxa, uerum & fissiles adeoq; tenues lapides, fragilesq; assulæ, donec ipsum fundamentum subiiciatur infarciri, & de hinc abiici: Vbi autē superioribus nūdinis Frācofordi nouos quosdam nouorū medicorum libros emissem, & bonam eorum partem insigni eruditione præditos, græcēq; doctos uiros aliquot, quæ ego tentare uolui, præstitisse, aliquot uero promittere intelligerē pene sero à stulto hoc meo proposito refiliij: Omnium tamen maxime absteruit me Ioannes Dryander, seu, ut germanico eum nomine appellē, Eychmānus Vetteranus e Gallia nuper reuersus. Qui cum temeritatem hanc meam percepisset, bono quidem, (ut ego interpretor) animo, sed mirum tamen quāto supercilio, quanto fastidio, quanta autoritate, quam item contemptim præsentibus Ioanne Ferrario, & Sebastiano Augusto affinibus, me irrifit & ne tale quid tentem, dissuasit. Tu ne, inquiens, in hoc tam docto & oculato sæculo, scriptis tuis prodire in publicum audebis: Desiste obsecro bone Corde, ne toti te mundo deridendum, & ludibrio propines. Tam sano ac amico consilio, quo meæ ille me inscitix tã can

dide & fideliter admonuit, nō acquiescam? Ad
 huc ego inter tam dulce canētes olores sibilus
 anser perstrepani? Meg. Tam subito in medi-
 cina adeo profecit Dryander ille, ut tātum sibi
 arroget? & hęc tibi quondam p̄ceptoris suo
 dicere nō uereatur? Nig. Coniñcio quale sit ho-
 minis ingenium ex indole illa, quā olim Erfor-
 diæ, dum puer tuus esset, perspexi, si modo est,
 quem dominum famulū uocare solebas. Cor.
 Idem, sed longe alius iam uir est: Dixit quoq;
 Iohannem Ruelliū, nescio quæ de herbis editu-
 rum. Legistis & ipsi Leonhardum Fuchsiū no-
 uas p̄dectas polliceri: Ut Otthonem Brunfel-
 sium taceam, cuius toties promissa synonima
 propediem uidebitis. Interim ingētes eius To-
 mi circumferuntur, & magno applausu legun-
 tur. Ad quos & uos remitto, si Dioscoridem,
 si eius interpretes & scholiastas Hermolaum
 Barbarum, & Virgilium Marcellū, aliosq; me-
 dicæ rei scriptores coniunctim habere desyde-
 ratis. Nig. Placent in eis ad genetricē naturam
 expressæ herbarum Icones. Cord. Quo simi-
 lius sua quæq; facie pingitur, eo peius erratur,
 si non & uerum eidem nomen tribuitur. Meg.
 Id ergo nō factum putas? Cord. Sunt nōnulla
 quæ diligentius perpensa & circūspecta uelim:
 Quod non ideo dico, ut bonū illum & eruditū

uirum sugillum, imo egregium eius conatum laudo, boniq; consulo, adeoq; meritam ei pro multis gratiam habeo. Nig. Interim periculosi sunt harum rerum errores. Cord. Eos ipse aliquando penitiora huius scientiæ adyta ingressus repurgabit, tam feruens est eius studium & indefessa in colligendo sedulitas. Nig. Dolet quibusdam uietis rancidisq; medicis quod tatum tam subito possit. Cord. Plus unus is præstitit paucis illis annis q̄ tota cõtemnentiũ eum colluies, tanto, dum medicinã profitetur, tempore. Meg. Dum hanc illi curã negligunt, oportet ut sint, qui suscipiant. Nig. Solent, qui bonas literas sectantur, longe aptiora ad omnẽ etiam scientiam ingenia habere, q̄ amusum illud doctorculorũ uulgus. Cord. Sed interim ab illis etiam strenue contemni, sugillari, & nihil minus q̄ medici reputari, quasi, qui eruditus est, huic ineptus studio fit. Meg. Quã autẽ ob rem, & unde hæc, malũ, uesania? Cord. Nescio, sed ita fieri uel ipse cõperi, etenim quidam æmulus meus, quod, cum ei uocatus ad ægrum collega cõmissus essem, erroneã in medendo rationem à me nõ probari intelligeret, & suo tamen solius omnia consilio geri, primasq; estimationis partes obtinere cuperet, apud eum, qui me uocauit, ut inscitiã suam tueretur, poëticum ho-

minē esse me, & medicas res ignorare infimulavit. Meg. Si est quem ego suspicor, potius est, pene dixeram quis, quā medicus, Cord. Scio quē dicturus eras, ob id etiam plus in delitijs, quam æstimatione habetur. Nig. Magnā tibi facit iniuriā, qui cūq; sic de te existimat, Cord. Hoc de me non uanus & citra iactantiam affirmare ausim, humanioribus studijs, quę tamen infra mediocritatem attigi, me sæpissime fuisse adiutum, ut ea quę in medicina legi faciliore captu deprehenderim acriori etiā iudicio intellexerim, imo & hodie medicā materiam exactius quā uilitigatores illi, cognoscā atq; accommodatius opportuniusq; ea uti calleā. Putant qui epigrammata mea legunt, me totū in his pangendis occupatū à uersandis medicis retrahi. Nig. Id falsum uel ipsi libri tui sordidatis suis auriculis (ut uidi,) testantur. Cord. Porro, si quando admissis, ut blandiculæ sunt, musis, ad ludicras earū nugas descendo, nulla id difficultate aut ingenij fatigatione, imo uegetante potius recreatione, atq; his horis fit, quę seueriori studio non cōpetunt: ut uel inter cōuiuandum, uel, quoties aliquo uocor, dum equo infideo in itinere: dum illi, qui me cauillis suis incessunt, tempus istud, quod ebrietatibus & aleis scacisq; perdunt, nihil imputent. Mego. Nouimus mi

Corde, quæ ingenij tui dexteritas fit, qua, nescio quid esse possit, quod non foelicius quã stupidi quidam bardi assequaris. Nig. Hac laude contentus, quod candidis & eruditis omnibus places, osiores illos egregie uicissim contemne. Cord. Id uel nõ iussus facio. Ral. Alio quã quo uelim digredimini, ad inceptum sermonẽ reuertamur. Ego nouas illas de quibus iã dixeras, uel saltem ueteres repurgatas pandectas, una cū illis Brunfelsij synonymis tandẽ euulgari cuperẽ: Nã unũ est iã hoc studiũ et desiderium meũ, ut res illas, quibus instruendũ est pharmacopoliũ, cognoscam. Cord. Omnes sic affectos uel medicos uelim. Nig. Nunquid Ralla & tu synonyma illa habes, quæ seplasiarj quidã ueluti arcanũ & sacrũ aliqd aliq̃ ab alio accipiũt, et multis uix precib⁹ ac donis, ut ea sibi exscribere liceat, obtinẽt? Ral. Facta mihi est semel ea uidẽdi, nõ autẽ exscribẽdi copia. Cor. Burchardus Mithobius Mathematicus noster ea habet, & quasi preciosum thesaurum penes se custodit. Quamuis legenda mihi nuper ultro obtulit, si forte aliquis eorum usus esset: At ego, ut simile pandectis colluie, illa reieci, nihil enim dubito non pauciores in ijs etiã errores scaterẽ. Meg. O quales lacunę, quę ex huiusmodi pandectarũ & synonymorum fontibus trãfundunt. Cord.

Impurissimæ, atq; has aliquis defecandas & percolandas suscipiat: hoc plane esset sordidissimum & quasi Augiæ stabulū repurgare. Fœlicius q̄ his nugis bona ingenia occupari possunt. Ral. Video quanti luminaria nostra faciat, quæ tamen si nobis auferant, Helice & Synosura auferent & omnes pistilli, omnia item mortaria nostra cessabunt. Cord. Dēsiores errorum tenebræ sunt, quā ut his prælucentibus quasi cicindulis abstrusam in eis ueritatē indagare queamus: Alterius tamen, puta Maioris Luminaris autor, Iohānes Iacobus Mālius nō ubiq; displicet, ut diligentior taliū rerum scrutator. Sed satis de his, tanta mea neq; eruditio, neq; autoritas est, ut super eiusmodi uiros ceu constitutus iudex censoriā uirgā usurpē. Meg. Liberum est cuiusq; iudiciū, Publicum ædificium, uarias censuras pati oportet. Quid aliud agamus, q̄ ut medici de medicis rebus confabulemur? Ral. Scripsisti mihi nuper, imo & in libello tuo de Pseudotheriaca ostēdis te uerum amomū deprehendisse, & penes te habere: id ut exhibeas, oro. Meg. Id admodum uidere cupio. Nig. Riserūt te quidā apud nos scioli, cum in eodē libello hæc super amomo ȳba legerēt, Cord. More id suo fecerūt, at rideant me quantum uis uelint Democriti illi ego uicissim eos

Heraclitus defleo, Quod ego amomum credo
 uobis monstrabo. Videte, cōferte, & iudicate
 ipsi num errē. Aperi scrinium uxor, & Hierichū-
 tida pfer. Meg, Hierichūtida rosam: Cor. *Hierichūtida*
 Sic appellāt, unde sumpto noīe ignoro. Hāc cu-
 cullati hic hypocrite superstitiosę plebecule q̄- *Rosā dō Hier*
 tānis, ipsa scilicet Christiani natalis nocte, qua
 si sacrū spectaculū, adeq; miraculum nuper ex- *o,*
 hibuerunt. Quod tum ea sponte sua se aperire
 & ramulos suos exporrigere crederetur, cum
 tamen id semper faciat, quando madefit. Nig.
 Papæ, qualis planta: RALLA. Quam suaui-
 odor: MEGOBACCHVS. Putas hoc ue- *Amomū*
 rum amomum esse: CORdus. Intuemini, & *Dioscoride*
 Amomi historiam in Dioscoride adhibete.
 Non spero uos eum autho. em reiicere, qui o-
 mnium optime & uerissime, medicas res, quā-
 tum ad depingendas earum imagines attinet,
 expressit, etiam teste Galeno: Imo huic uni
 plus fidei habendum quā trecentis pande-
 ctis, omnibusq; qui hinc conscripti sunt, her-
 barijs. Ad hunc uelut ad sacram anchoram
 confugiendum est, quoties in noscendis, sim-
 plicibus suborta fuerit dubitatio & contro-
 uersia. Huic assentiendum contra quantum-
 uis diuturnum & receptum usum ac erran-
 tem auctoritatem, MEGOB. Nemo est hic

nostrum, nec erit aliquis sapiens medicus, qui hoc neget. Cord. En hic caput de Amomo. Videtis à principio Amomum exiguum fruticem esse ex ligno uuæ modo in seipsum conuolutum. Nig. Simillima huius est figura & substantia. Cord. De floribus & folijs quæ hinc describuntur iudicare nõ possumus, ut quæ forte ante centũ annos hic perierint, sed ruffescens lignum uidetis, & odorã fragrantiam percipitis. Quæ hinc sequuntur electionis notæ (nam plura Amomi genera sunt) nõ facile expediuntur, deprauatus enim & mancus est illic uerborum contextus, de qua re subiecta statim Marcelli scholia legant. Hoc certum est, optimum Amomũ denso conferctioq; & implicito habitu, ruffescẽte itẽ ligno, ac optimo odore pbari, quæ cuncta hic sunt. Videtis item racemosum intus semen, rarũ tamen sed frequentes, e quib⁹ id excidit, loculos et pediculos: Ral. Quod ego Amomum uẽdo, huic dissimilimũ est, nempe exiguum & fuscũ semen. Cord. Multa alia quę non habetis uenditis, non sine magno ægrorũ periculo. Qui semen esse potest, cum ipsum ea, quæ, ut subiicitur, Amomis dicitur, simili scilicet plãta, sed sine odore & semine adulterari soleat: Meg. Certe Corde nõ temerarium est iudicium tuum, habet persuadentem rationem.

Cord. Quæ in fine capituli uerba sunt opinioni meæ etiam patrocinantur. Vbi Dioscorides docet in huiusmodi rerum probationibus uitanda esse fragmenta, eligendaque illa quæ ab una radice integros ramos habeant. Videtis hic ab una radice plurimos ramulos trina semper diuisione multiplicari, donec minimis tandem cirris conuoluantur, & singula interualla, maxime à principio ueluti columbinos pedes referre. Vt hinc suspicer columbinum pedem hanc plantam ab Arabe Serapione dici, quam tota etiam uua eandem fere formam assimilet. *Ral.* Nos aliam herbam columbinum pedem appellamus. *Cor.* Scio, eam scilicet Gerani speciem, quæ lata & alternis profundi⁹ crenata folia habet, alio quoque nomine Rupertianam dictam. Hinc etiam eo deuentum est erroris, ut congenerem, nempe gruina rostra proferentem ac bene olentem ob idque moschatam acum dictam herbam pro ipso Amomo complures medici credant. *Meg.* Aliud Amomum, quod Dioscorides depingit, Plinius nouisse uidetur. *Cord.* Id neque me latet, Dioscoridem in hac re, non Plinium sequor, donec quispiam Plinianum illud Amomum exhibeat. Nisi male prospicio, uideo in parte Gulielmum Bigotium. *Meg.* Quis est ille Bigotius? *Cord.* Unus discipulorum meorum huc ex Gallia profectus, homo

*Geranium**Rupertianum*

græce & latine non uulgariter peritus & ad mi-
 raculum usque in studio assiduus, ob idq; mihi
 non infrequens saluator. Nig. Si placet eum
 accersere. Cord. Si gallico ingenio præditum ho-
 minem ferre potestis. Meg. Assueui Italis, Hi-
 spanis & Gallis. Nig. Age uocet. Cord. I puer
 & stantem in ponte Gallum ad me uenire iu-
 be. Ral. Ex Gallia huc ueniunt discipuli. Cor.
 Imo & ex Anglia & Scotia. RAL. Adde & ex
 Vtopia. Cord. Ne id breui fiat uereor, si iã qua-
 lis incepit literarum contemptus latius grassari
 perrexerit. Nig. Perpetuis laudibus dignus est
 princeps Philippus. Qui tantã labentibus lite-
 ris opẽ fert, ut nouam scholã tot ueteribus iã
 corruentibus erigat, occidẽtiaq; passim bona-
 rum artium studia instauret. Sed utinã firmũ
 perpetuumq; sit hoc eius tam utile & necessa-
 rium institutum, mentiãturq; qui id tempora-
 neum direptarũ monasticarum opum prætextũ
 interpretãtur. Cord. Syncerior & magis pius
 est euãgelici principis animus, quã ut tãti doli
 infimulari debeat uel possit. Imo maior est ei
 honestatis respectus q̃ ut talem de se famã ad
 posteros suos transmittat. Meg. Vereor tamẽ
 ne sint, non tantum ex equestri ordine Anal-
 phabeti Idiotæ, qui magis arma q̃ ingenia sua
 expoliũt, tantumq; literas quãtũ lituras amãt,

uerum etiam inter proceres aulicos habiti nō infimi uiri, q̄ cū indignante Iuda secum mussitent, quid hæc tanta in nihili res perditio? Et piū ergaq̄ doctos nō male affectum principem ab hoc tam Christiano proposito retrahant. Nig. Qui id faciunt, ut nō prudentes, ita etiam nō boni sunt uiri. Cord. Pleriq̄ homines non tã ut boni, quã ut diuites sint curant. Qui uniuersas tū artes, tum respublicas periclitari, imo horridiorē, q̄ unq̄ fuerit, barbariē repullulare finerēt, modo rebus suis cōsulāt. Nig. Hos utinam in quacunq̄ metalloꝝ fodina uinctos seruos uerberari potius, q̄ in celebri aula cōspicuos fumoꝝ uenditores coli, adorariq̄ aspiciam. Ral. Cui hæc principis liberalitas nocet? cui subditoꝝ non cōmodat? Gal. Salue uenerande præceptor. Cord. Tu quoq̄ salue multū amate propter studium tuum discipule, Quid noui adfers? Gal. Nihil, iussus ad te uenire, adsum. Cord. Recte factum, accipe & bibe. GAL. Non fitio, Cord. Non ergo nisi fitiens bibis? GAL. Non temere, nec libenter. Cord. Et medice & Gallice facis, utinam eundem morem & Germani nostri haberent, & inuēta aliquando Oenagra, absque uino hilariores conuenerent. M E G O. Tali facultate præditam herbam, memini, Eoban⁹ noster optare solebat.

Nig. Si nanciffere tur, multis ille nummis parceret. Cord. At ego pluribus, si Scythicē Spartaniam, & Hippicen, & Latacen habere cōtingeret: Nunq̄ famerem nec fitirem, imo omniū copia rerum iugiter affluerē. RAL. Incomparabiles adeoque fabulosas herbas narras. Cord. Imo quales Plinius tradit. At dic bona fide mi Galle, quam in ponte gallinā opperiebaris? Gal. More tuo iocaris, ad te ibam, uerum ubi te hospites habere audirem, præterij. Cord. Vis igitur mihi aliquid? Gal. Nihil ultra solitum, ut scilicet te pro cōsuetudine rus petentem comitarer, aliquotque herbas discerem. Cord. Quid est quod te melius quam seplafarius Thomas Meles docere queam? GAL. Egon' ab indocto homine discam. Cord. Nōne tu eum tibi magistrum tuum conduxisti? Gal. Jam intelligo quo tendas: Age quis hunc ludum tibi narrauit? Cord. Quod sciam audis, sed tu eundem mihi recēse, ut audiam an recte acceperim. GAL. Adiui hominem, & ut gloriosus sciolus est, interrogauit quid darē ut aliquot me simplicia, quæ uocamus, docere & in pyxidibus suis, ut cognoscerem, exhibere uelit. Tum decem à me aureos, & ut filium suum in græca Grammatica instituerem, poposcit. Ego nimium finxi, quicquid tamen

Burchardus Mithobius decreuerit, me datum consensu. Est enim hic familiaris illius cōgerro. Cord. Scio & experior. Gal. Pactū placet, ascendimus superiorem exedram, monstrat aliquot herbas, quarum tamen paruum admodum cognitionem tenere eum animaduerti, deinde, cum in tabernā uentum est, centum mihi pretiosa exotica exhibet. Cord. Nomina tantum. Gal. Imo & res. Cord. Sed non illis nominibus significatas. Gal. Id ignoro. Cord. Perge. Gal. Tandem arcanas quasdam receptulas mihi communicare pollicetur, quædamq; ut ita loquar, superdoctoralia experimenta iactat, quibus, ubi desperantes doctores desierint ipse destitutos egros curare incipiat, sed omnium maxime quendam efficacissimum contra lumbricos puluerem, cuius magistralem compositionem charissimos etiam amicos cælarit. Ral. Tamne crasse ambitiosus et philautus est homo? Cord. Nō credi potest quanti se æstimet, quādo doctum se medicum affluentibus rusticis uenditet, quādo nihili se sui respectu faciat. Tantum abest ut aliquid ex me discere cupiat: Interim, pene dixeram, insignis asinus, ne fabas quidē nouit. Ral. Ego Lypsenses doctores, ut par est, dominos & præceptores meos ueneror, suspicio, & ad-

oro. Sciens me eorum esse ministrum, Idem ne facit seplasiarius tuus? Cord. Tu audiētem illum seplasiarium meum appella, qui me famulum suum uocare solet. Meg. Hei insanus est, et indignior, quàm cuius mentio fiat. Relinquatur suæ ille stultitiæ & nos rem nostrā tractemus. Nig. Quantum ex moribus illius conijcio, forte nuper monachus fuit. Cord. Rem acu tetigisti. Nig. Quem olim monachi nunc nihilo melius (ut uideo) genus apostatæ persequuntur. Megobac. Quin una omnes tecum Corde, quod Gallus hic cupit, herbas inquisitum imus? Ral. Vt hoc petentibus nobis non recuses, oro. Cordus. Ego facilis sum, & eo facilius quod sperem à uobis me aliquid discere. Niger. A nobis tu disces? Cordus. Quid ni? cum à uilissimis nonnunquam mulierculis & colonis didicerim. Non pudet me uel à minimo puero doceri, ne dum à uobis doctissimis uiris. Quando itaque libet eamus, nulla in me mora erit, ego tamen, etiam si nulli adessetis, ultro pro consuetudine mea exiuissem, sumpto mecum uno & altero libello. Maxime enim ruri delector, ubi coram uiuas illas, de quibus domi legeram, herbas ad commendatas memorię effigies confero, & cōtemplor, ipsasq; tum nomenclaturas, tum etiam

uires ab obuijs uetulis exploro, dehinc collatis ad earum historias omnibus maturo & q̄ sagace possum iudicio uel decerno uel opinor. Gallus. Utinam imitatus te fuerit Brunfelsius, qui bonam herbarum suarum partem non ad historicam fidem sed uulgarem potius indicationem & opinionem pinxit. Cordus. Qui tu scis? Gal. Duos eius Tomos legi, & cum Dioscoride contuli. Cord. Boni consulendus est conatus, & prætereunda sunt, si qua sunt, errata, seligenda uero recte dicta. Gal. Quid si interim Plausibile opus nouitate & auctoritate sua rudibus adhuc lectoribus imponat, & euellendi potius ueterum errores radices suas altius infigant? Ego tacendū non puto. Cord. Loquere igitur, & si placet clama. Gal. Hæc tua potius fuerit prouincia. Cord. Longe indoctior est Cordus, quàm ut hanc disputationē, uel cum minima laude suscipiat: Ambient eam qui uelint, ego pro tenuitate mea id quod scio, & in quo adhuc hæreo, candide, & apertis musarū foribus indicabo, paratus quæ melius me scitis à uobis sine pudore discere. Gal. Quid stamus? Cord. Da puer leuiorem tunicam, & minorem Dioscoridem tecum accipe. Nig. Bene admones, unus hic author satis est. Gal. Duos ego Brunfelsij Tomos habeo.

Cord. Si placet hunc prius hortulum meum,
 qui domui iungitur, intremus. Meg. Placet,
 i præ, nos te sequemur, Cord. Deponat qui ha-
 bet cornua, non nisi humiles hæc ianua trans-
 mittit. Ral. Pro mea statura facta est. Megob.
 Quàm amœnas hic amœnitates habes Cor-
 de. Cord. Sed quas aliquando relinquere co-
 gar. Nig. Putabam hanc domum tuam esse?
 Cord. Princeps quidem, ut esset, mihi dedit,
 sed sunt quidã aduersarij mei authores, ut rur-
 sum auferat, sic muscitãs rumor detulit, quod
 si fiet, alio cõcedam. Nam hæc unica est ancho-
 ra, quæ hæctenus me in Hessia mea retinuit.
 Nig. Hoc dñi prohibeant, ut tu hinc demigres,
 propter quem solum huc ueni. Cord. Confi-
 lia mea, & quæ me causa urgeat nobis amicis
 meis à cœna aperiam: Iam rem nostram pro-
 sequemur. Ral. Seuisti uideo quod mihi, sylue-
 stris cucumeris semen, Cord. Seui id tum sta-
 tim, & magno iã fcœnore aucta est planta. Ral.
 Ita solet, nam sponte sua maturum semen eia-
 culatur. Cord. Valerius meus ut diligens est iu-
 uenis, & studiosus parum rerum obseruator,
 proxima æstate ex multis fructibus uix pau-
 cos Elatarij pastillos cõfecit, quos, quia com-
 modũ in pyxidula penes me habeo, tibi exhi-
 bebo, ut sciam an bonum sit Elaterium, non-

dum eo ausus sum uti. *Ral.* Tale est & meum. *Cord.* Sed istum colorem *Dioscorides* improbat. *Nig.* Verū est, illud enim probatissimum *Elaterium* dicit, quod candido colore humescit, quod leuitatem simul & læuorem habet. Ob id etiam, ut idem ait, *Amylo* quidā ipsum adulterant. Contra, quod uirescit, malum dicit. *Meg.* *Paulus tamen Aegineta* id commendat, interprete *Albano Torino*, ubi de purgantibus medicinis agit. *Cord.* Secundum *Dioscoridæ* præscriptum id diligenter factum est, nec alius, quā quem uidetis, color resultat, sed ex radicibus candidum fit. Ita nescio an aliquid in eo capite desyderetur: Et ut de colore constet, de bonitate tamen eius, quæ ex ætate est, non eadem tradunt authores. *Dioscorides* bimum illud usq; ad decennium purgationibus aptum dicit, *Aegineta* uero quod uno anno nō antiquius est, probat. Cōtra utrunq; est *Theophrastus*, qui omnium medicamentorum diurnissimum, opportunumq;, quod uetustissimum est, *Elaterium* scribit. *Nig.* Cui ergo illorum credi debet? *Cord.* Id me doctioribus iudicandum relinquo. *Gal.* Difficile fuerit mihi medicinæ studium, si multę tales controuersię occurrant. *Cord.* Nihil moror, si humile medicorū uulgus inter se diuersi, imo & si con-

tra antiquos proceres nugentur. Quis enim tunc rationē & autoritatē non sequatur? Sed cum ipsa capita & principes medici contrarijs sententijs dissident, hoc dubium facit compositum. Ral. En hic Ceruinam linguam, eam tu affinis Corde Scolopendriam esse adhuc negas? Cord. Constantissime. Ral. At hoc est contra cōmunē fere omnium medicorum cōsensum, & iam multis sæculis receptum usum. Cord. Nihil moror. Ral. Et nisi persuaseris regiam uiam non deseram. Cord. Vide eius historiam. Ral. Nulla est in indice Scolopendria. Cord. Quære Asplenō, nam hoc etiam illi nomē est. Ral. Habeo. Cord. Lege igitur. Ral. Nescio quale Scolopendra insectum sit, cui similia folia dicit. Cord. Vermis est multis pedibus, quibus non aliter ac nauis remigio suo (uelut Nicander ait) progreditur. Et si maxime ignores, legis eam herbam Polypodij modo incisuris diuisam esse, quod de hac lingua Ceruina dicere nō possumus. Nig. Vides ob id etiam Pteryga eam Græce uocari, à pinnis scilicet quas instar filicis habet. Cord. Virgilius tamē Marcellus dum ad Ceruinam Linguam plus quā ad Dioscoridæ uerba animū suum intēdit, incerta rei indicatione sic appellari, nihicq; in Scolopendria pinnatum uideri dicit, non ani-

inadvertens quod inferius alteram Lonchitidem idem author similiter incisus folijs eidem Scolopendriæ comparet. Meg. Credis nunc Ralla Ceruinam Linguam & Scolopendriam diuersas herbas? Ral. Facile persuaderet, si quæ nam alia herba Ceruina Lingua fit, indicetur, & eo facilius quod in Maiore Luminaire Ceterach ueram Scolopendriam esse, si recte memini, legerim. Cord. Iam anteuertis me, sed lege etiam quæ Simon Genuates in Aspleno, Ceterach, Splenio, & Scolopendria dicit, & plane in sententiam meam non inuitis pedibus ibis. Megobac. Hanc Scolopendriam seu Ceterach olim à Latinis Calcifragam appellatã in Scribonio obseruauit, quod calculum frangat. Cordus. In Saxonia interrogatus quidam Agyrthes Spicantum nominauit. Audiui & saxatilem filiculam appellari. Nig. Est huic ut iam dixisti similima Lonchitis altera, quare cautos esse nos oportet, ne fallamur. Cord. Nullum in hoc periculum est, quantum ad curandum splenem attinet, eandem enim hic ut similitudinem sic & facultatem habet. Ralla. Tabernæ nostræ non eandem omnes cetarach exhibent: Sunt enim qui tenerrimam quandam & minutissimam, subtilissimeq; incisam filiculam pro ea accipiant,

uulnerariam scilicet herbam. Cord. Propterea diligentius consulendam Spleni historiam duxero, in qua, quia non descripta sed quasi tunc omnibus nota præterita est radix, in alteram muris auricula cognoscenda uenit, facta ibidem ad illam cõparatione, etenim cū muris auriculæ radicem digitali crassitudine multisq; capillamentis tribratam Dioscorides, dicit statim subiūgit in uniuersum eam scolopendrio similem, minorem tamen, & maioris quàm illam læuoris esse, quod illi (quam dicis & ego noui) filiculę non congruit. Ral. Nondum quę ceruina lingua apud Dioscoridem sit audio. *Ceruina*
 Cord. In Nicandro meo, quę tibi misi, ad marginem signaui non legisti? Gal. Petaliten in linguam ceruinam uertisti. Cord. Eadem Phillitis est. Ral. Historiam eius legam. Cord. Et sequentia eã scholia. Ral. Ita me dii bene ament, ut non male omnia respondent. Cord. Aspicias similem rumici figuram? Ral. Quę rumex herba est? Cord. Quam uos lapatiū dicitis, cum lapathon debeatis. Ral. Idem fere aspectus. Cord. En natium leuorem, & pendētes à tergo ueluti uermiculos. Meg. Et acerbus sapor est. Nig. Et foliosum potius cespitem uideo. Cord. Nec natalis locus dissidet, in umbrosis enim locis & imis turribus, unde & Pyrgitis

dicta, nascitur, *Ral.* Vidi & in opacis syluestribus scaterere. Hinc colligentes radicarij agyrthæ uænalem eam magnis sarcinis circumferunt, propter scolopendriæ, quæ creditur, uirtutes expetitam. *Cord.* Dioscorides eam contra serpentium morsus, & intestinorum tormina, adeoque alui fluores, quos Diarrhiam uocant, & cõmendat. *Nig.* Unus adhuc scrupulus restat, quem si mihi exemeris, tecum sentiam, *Cord.* Quis ille? *Nig.* Nicolaus Leonicensis, si recte memini in eo libello, quem de aliquot medicorum erratis scripsit, a splenõ quidem seu scolopendriam negauit ceruinam linguam esse, sed aliam interim putauit, nempe sequentem mox hemionitida, nõ hãc phyllitida. *Cor.* Me quoq; hæc eius opinio diu hæsitabundum, ne facile crederem, detinuit & torfit, nec libenter à tam docto uiro & quidem præceptore meo dissensi. *Megob.* Satius est à præceptore quam ueritate discedere. *Nig.* Potiora sunt rationis q̃ authoritatis momenta, *Cord.* Vbi tamẽ ceruinã linguam ad utranq; phyllitidos scilicet et hemionitidos, historiam cõtulisse uicit illa, nõ hæc nõ undiquaq; huic herbæ congruere uidebatur, Maxime quod non lunata folia sunt, qualia dictæ hemionitidi tribuuntur, Vidi tamen ceruinam linguam talia quodammodo

folia habere, sed in muro ob nutrimenti defectum & natalis loci angustiam potius sic deprauata. At ego Dioscoridem libere nata & à meditate natura sic perfecta hemionitidos folia describere intelligo. Meg. Mirum est Theodorum Gazam doctissimum alioqui uirum hæc non animaduertisse, qui simili errore scolopendrion seu asplenon ceruinam linguam interpretatus est. Cord. Cum nimio studio augendæ latinæ linguæ teneretur, & omnes in uniuersum fere medici ceruinam linguam ueram esse scolopendriam putarent, facile non præsentius rem perspicienti uiro impositum est. Ral. Potuissent saltem ex nulla splenem iuuandi ui, errorem suum, utentes phyllitide pro scolopendria, medici deprehendere. Cor. Cur idem non fecerunt & adhuc non faciunt in cicutæ semine, quo pro syluestris rutæ semine, quantumuis doctiores reclamant, utuntur, nõ sine magno ægrotantium periculo, nedum cum aliqua medendi facultate. Tam indulget succedens errori opinio. Niger. Idem in dicta cornicis pede peccatur, quam falso, (ut scitis) Dioscoridæ adeoque ueterum coronopoda credunt. Gal. Quæ nam huius in hac ceruina lingua erroris ansa fuit? Cordus. Forte idem natales & eisdem uerbis descripta historiæ bo

na pars, nempe qua utraque, ceruina scilicet
 lingua & asplenos, sine caule, sine flore, & si-
 ne semine indicatur. Gallus. In Nicandro ta-
 men legi caulem scolopendriæ tribui. Cord.
 Quæ non poëtis permiffa licentia? Hac ea-
 dem Virgilius & Statius dictamno florem af-
 fingunt, quem tamen Dioscorides negat. Ral.
 Quam in nostra etiam regione radicari a-
 gyrtæ dictamnum effodiunt, floret, & se-
 men nanciscitur. Cordus. Vera nos dictamno
 carere multa argumenta sunt ut credam. Gal.
 Cum Nicander tot contra uenenatos mor-
 sus herbas enumeret, miræ quod huius dictamni,
 cuius præcipua contra eos facultas est, nus-
 quam meminerit. Cord. Forte alia in eo hoc
 nomenclatura latet. Nig. Quam pulchros hic
 flores uideo, quo illi nomine uocantur? Cord.
 Hi sunt quos tu in Policiani rustico discipulis
 meis Erfordiæ quondam immortales ama-
 ranthos interpretatus es, sic dictos, quod fere
 nunquam marcescant. Nig. Nunquam, quod
 sciam, antehac uidi. Ral. Amoris flores nunc
 appellamus, quam autem ob causam igno-
 ro. Niger. Forte quod eius symbolum gerunt,
 quemadmodum enim illi immarcessibiles sunt,
 sic & is esse debet. Cord. Ego tamen hanc ue-
 ro familiorem puto, quod qui eos sic primum

*Verm dictamni
Carenniis*

*flori
Mor*

dixit amaranthum ex amore & antho, (quo omnes iam uel male latini medici florem Grecis significari sciunt) componi crediderit. Megobac. De hoc nihil curandum. Videndum potius quem in medicina effectum habeant. Cordus. Nullum quem me legisse meminerim. Gallus. Magnum domine. Cordus. Quem ergo? Gal. Galenus incidentem & extenuantem amarantho facultatem tribuit, & comam eius menses ducere, grumos item sanguinis non tantum in uentre sed & in uesica soluere, imo omnes fluxiones deficcare dicit. Cord. Non hanc ille herbam sed aliam intelligit à Dioscoride heliochrysum dictam, quæ etiam amaranthus appellatur, quod & eius immarcessibilis flos fit, Hinc & nostrates puellæ hyemales sibi corollas ex utraq; simul amarantho faciunt. Ral. Nosti ego heliochrysum: Cord. Omnes eam uos pariter nouistis, non hoc tamen sed citrinæ stœcadis nomine, in qua etiam herba multi herbarij errant, eam cum Seriphio, i. marino absinthio falso commiscētes. Ni. Paulus tamē Aegineta duo facit de amarātho & heliochryso capita, quasi duæ diuersæ herbæ sint. Cord. Idem in multis alijs facit, ignorans ne, an abunde diligens nescio. Meg. In quibus ergo? Cord. Diuersas forte her-

amaranthi

vis

heliocrysum

amaranthus

bas credit cacaliam à cancano, neurada à poterio, echinō ab erino, myarō à myagro, chamædryn à chamærope. Nig. Si hoc peccatū est tūc magnus ille Plinius fimiliter & quidem crebrius peccat, melius est de eadem re bis quam nihil dicere. Ral. Putas ergo citrinam stœcada dictam à Dioscoride heliochrysum & Galeni amaranthon esse? Cord. Sic mihi persuasi, licet foliorum ad abrotanum comparatio aliquādiu me retinuerit. Meg. Duplex ergo amaranthus, purpureus scilicet & luteus est. Cord. Vt dicis, ille plane nullo, hic autem nō iniucundo odore. Ral. Hæc forte caussa, quod uestib⁹ interponitur. Cord. Imo, quod à tineis eas tueri creditur, ob id etiā tinearia à plerisq; dicta. Gal. Tineariam ego poliū esse in Brunfelsio legi. Cord. Id non aureā sed albam comā habet. Nig. Plinius aureos quoq; bulbos Heliochryso suo tribuit. Cor. Puto illic errari, & pro bulbis bullis forte legi debere. Meg. Quid si periculū faciamus de hac herba? non histantū, quas Dioscorides recēset, facultatibus, sed & illo qđ Theophrastus de ea tradidit, nempe gratiam & uitæ gloriam eum consequutur, qui heliochrysi floribus coronetur. Cord. Falsum hoc uel hinc arguitur, quod multæ hic puellæ hac herba coronatę incedāt, & pessimam interim

famam habeant. Nig. Imo uerum esse Theophrastum constaret, si quod ibidem quoque faciendum sequitur, aureo se illæ unguento inspergant. Cord. At ego aliam hac facultate præditam herbam scio, si usque reperiri possit, non enim temere, nec passim, sed maxima difficultate & rarissime nascitur. Ral. Quod ei nomen? Cor. Virtuti. Nig. Id credere non est superstitiosi hominis. Meg. Putabam te antirrhinum intelligere, de quo idem Theophrastus nescio quid simile promittit. Cord. Ei qui illo ungitur, gratiam conciliari. Nig. Eadem apud Plinium de Polio uanitas. Cord. De tripolio autem id intelligi debere, apud Leonicenum puto uos legisse. Porro quid dabitis & antirrhinum illam uobis indicabo? Ral. Euge nosti? Cor. En hic decerpe. Ral. Hæc est quam hodie orant appellamus. Cord. Marcolpho ei nomen indatis, per me licet, modo res ipsa constet. Gal. Hæc non est hederacei folij similitudo, qua quosdam ætatis nostræ herbarios eam herbam deprædisse Virg. Marcellus dicit. Cord. Quam & an ueram antirrhinum depræderint, nescio: Certe in hac deinceps adnata uitulina capita, unde & bucranium ea Galeno dicta, et patulas in eis nares uidetis. Neque scio qui hederaceum ei folium congruat cum id Dioscorides anagallidi, Theophra-

flus uero a parinæ comparet, sed hoc neutram
 referre, imo lino, (ut etiã quidã dixerunt,) ma-
 gis simile uideť. Suboritur ergo suspicio nun-
 quid antirrhinõ eadẽ cynocephalæ herba fit,
 à similibus scilicet capitibus, quæ eadẽ & Ofiri-
 tes, qđ ofirim, id est, linariam fere exprimat, dē-
 citur. Ral. Ofirim linariam appellas? Cor. Cõ-
 fer eius ad hanc caput, & eandẽ dices, quãtum
 ad figurã attinet: Nec obstat quod pauciores
 ibi facultates de Ofiride q̃ recentiores medici
 de linaria sua scribunt, inuenias, cũ hæ ex illis
 fluãt. Nig. Si cynocephalea hæc esset, dudũ Ral-
 la noster expirasset, modo uera sint quæ Appi-
 on, (ut apud Pliniũ est) de ea p̃didit, statim sci-
 licet mori eũ q̃ cynocephaleã eruit, Ral. Dij me-
 lius, Cord. Tã leuẽ te esse nõ puto, ut huiusmo-
 di uanitates credas. Meg. Tecũ sentio Corde,
 & hæc antirrhinõ esse nõ dubito, Cor. Id ut fa-
 cias nõ urgeo, imo etiã nolo si temere & citra
 psuadẽtẽ rationẽ suspicari & opinari uideor.
 Gal. Sed hæc rotundũ, nõ anagallidis, caulẽ ha-
 bet. Cord. Interim tñ tẽpore suo purpureos &
 uiolis fere similes flores, atq; illa, unde nomen,
 capita, & conspicuas in eis nares. Meg. Et pro-
 minens inter illas quasi corniculum, ut & rhi-
^{no}ceron appellari possit. Nig. Proceras atq; ele-
 gantes hic habes roris marini plantas. Cor. Pe-

rierunt mihi his quatuor non minores aliæ
 sex hyemis iniuria, & nisi has in fictilia uasa
 transpositas domi tepido aere fouissem, nul-
 las iam haberem. Gal. Vulgaris est in Gallia
 herba. Cord. In Italia quoque frequens nasci-
 tur, ubi ea rustici uenales lepores infarciunt.
 Nig. Fructum eius cachryn exhiberi mihi ue-
 lim, cuius crebra apud antiquos medicos fit
 mentio. Cord. Quæ cachryn fert herba ne in
 calida quidem, (ut puto) Italia, nedum in fri-
 gida Germania prouenit. Nig. Putabam liba-
 notida Latine rosmarinum dici? Cord. Dici-
 tur quidem, sed hæc alia est, ei ob aliqualem fo-
 liorum similitudinem cognominis. Vera liba-
 notis longe dissimili historia indicatur, nem-
 pe foeniculaceis sed latioribus crassioribusque
 & rotæ modo in orbem circumagentibus se
 folijs, olente thus radice (unde & nomen) &
 copioso semine conspicua in summo umbella,
 multisq; alijs apud Dioscoridem uidendis no-
 tis. Quibus parum animaduersis pleriq; imo
 omnes fere hodie medici ueræ illius libanoti-
 dos existentes uires huic coronariæ libanotidi
 falso tribuunt. Meg. Sed quo nomine Dioscori-
 des lauandulã hanc appellat? Non em̃ tã odori-
 feram et multi iam usus herbã latuisse eũ credi-
 derim. Cor. Ingenue fateor me ignorare, ego

quoq; iam olim id scire cupiens ipsum Leonice-
 num Ferrariae idem interrogavi, qui & hanc
 coronarie libanotidos speciem esse respondit.
 Ligures adeoq; Genuates herbarij pro Celti-
 ca nardo eam exhibent. Hinc sunt qui Celticam
 spumam, & factum hinc oleum, spicatum oleum
 nominant, quod uagi apud nos agyrthæ p bal-
 samino oleo uendunt, miserisq; modis credenti-
 id uulgo imponunt. Nig. Sed Celtica nardus
 longe alia res est, Cord. Id & ego scio. RAL.
 Quæ hæc est arbor? Cord. Quæ iam Armenia
 ca mala ferret, nisi intempestiuo gelu præpro-
 peri flores perissent. Nig. Sunt ne fructus illi,
 q̄s Germanice amarellen nominamus? Cord.
 Sic opinor. Meg. Hæc mala edisse me Erfor-
 diae in hortulo tuo meministi, quem nunc habet
 Iohannes Langus. Cord. Noli me amissarum de-
 litiarum admonere. Meg. Velis itaq; hunc ad-
 huc hortulum possidens Erfordia agere. Cord.
 Nulli libentius, modo tranquillus esset reipu-
 blicæ status, sopitæq; ciuium dissensiones, sub-
 latae item religionum sectæ, sed ante omnia in-
 staurata schola, & accitis in omni disciplinae
 genere professoribus. Meg. Dolendum est tam
 celebre quondam gymnasium iam adeo nutare,
 neminemq; ne prorsus corruat, dorsum suum
 opponere. Nig. Eobanum nostrum ex Noren

berga reuocarunt. Cord. Vna hirundo non faciet uer. Ingentes sumptus Erfordianū senatū facere oportet, si hinc uel mediocriter frequētem scholam uelit, qualis iam est rerum mutatio, & exosum bonas literas sæculum. Meg. Si omnino inductas tenebras uolumus, ipsum quæque e mundo, solem auferamus. Nig. Per male res cecidit optime Corde, sperabamus à nouis theologis ipsam sophisticen & barbariem eradicatum iri, cum nec opinantibus nobis bonis interim literis inflictu sit pastinum, ut exiguā admodum spem habeam eas unquam posse repululare. Hinc etiam longa eis dicta salute exemplum tuū sequor, et medicinæ me dedo. Cord. Recte rebus tuis consulis, ut idē olim facerem præceptor meus Ludouicus Placenta Melosingus mature & diu ante has religionis turbas admonuit. Meg. Superstes ne adhuc optimus ille uir? Cord. Nuper hic nobiscum fuit, inuisit me suum olim discipulum, & scholam nostram perlustrauit. Totus quidem canus, uerum pro ætate sua satis incolumis est. Megob. Perpetuū optime ualeat, sic insignis eius probitas meretur. Cord. Idem & ego precor propter plurima eius in me beneficia: Atque utinā tanta mea fuerit aliquando facultas ut eidem & Ludouico Christiano Fräcobergio cogno

mine suo dignissimo diuini ybi in patria sua dispensatori etiam meo quondam preceptori meritam gratiam referre queam. *Ral.* Non est presens de istis loquendi locus, herbas inquitu ingressi sumus, tales ad coenam sermones referuate. Non quod sua tam bonis uiris encomia inuideam, sed ut commodo dignius ea tractentur tempore. *Cord.* Ego nullas hic herbas tibi incognitas esse existimo. *Ral.* Quæ est illa, medio inter rumicem & Saracenicam seu Romanam mentam folio? **CORDVS.** Nusquam hanc nisi hic Marpurgi uidi. Zinziberinam appellat, atq; ea est, quam Arnoldus de uilla noua in quodam Fori Iulij capo iuxta nescio q's muros tantum nasci dicit, piperinae noie quod acri sapore sit: Et hanc accipiendam docet in quodam Iohannis Florentini unguento, ubi ille Tapsiam habet, qua tamen nomenclatura & aliam quandam herbam ferulacea specie feniculateisq; folijs indicari scitis. *Nig.* Quod si capsia legendum sit, quo quidam nomine certum nasturcij genus appellant. *Ral.* Tantis folijs nullum esse nasturcium puto. *Cord.* Non temere suspicaris, Paulus em̃ Aegineta ubi coxedicis curam docet, agreste quiddam hiberidi congener nasturcium non multum his ab similibus putalaurinis longe tamen maioribus folijs indicat.

RALLA, Forte Arabum seitaragi intelligit. Cord. Id Dioscoridis lepidion est, quod mihi Ferrariae minutioribus aliisque folijs indicatum est. Ral. Est & dictum seitaragi Indum. Meg. Iam succurrit Bartholomæum Mōtagnanā in quodam contra elephantiasim consilio Seit aragi Indum succum Tapfiæ (capfiæ legi debere puto) interpretari. Nig. Id meæ patrocinator opinionis. Cord. Auicenna si non aliud aliter tamen seitaragi Indum describit, nempe parua & subtilia quasi ligni frustra, similesque cariophyllis cortices imo & aliud quod fructus sit ad rubedinē & nigredinem declinans: Mox tamen quasi diuersum ab his adiecto articulo alseit aragi herbam subiungit nasturcij folijs, quæ in æstate plurima sunt & paulatim adeo minorenter ut non appareant. Hinc aliquādo suspicio subiit eā esse, quā Saxones rorippā appellant. Verum tamen cum idem author folia eius mox cordumeni cōparet, nihil aufim decernere. Meg. Cardamomo igitur similia essent folia. Arabum enim cordumeni Græcorum cardamomum esse scitis. Cord. Imo herbā à Nicandro hordeilon, à Dioscoride tordylon, ab Aegineta uero gorgylon uocatā, hoc est Creticum seseli pandectarij medici sic nominant, Quam olim Leonicensus mihi Ferrariae ostendit.

dit similibus putato meliloto uerū minoribus & in circuitu minutissime crenatis folijs, qualia neq; nasturciū (cui Auicēna alseitaraagi suū assimulari dicit) neq; dicta Saxonib⁹ rorippa habet, cuius folia nisi ualde exilia essent ad fumarariam potius accedere uiderentur. Quę paulatim pereuntia ramulos relinquūt nudos & semine in filiculis nasturcij sapore plenos. Sed hæc nihil ad hanc siue piperinā siue zinziberianam pertinent. Ral. Vt ex uerbis tuis intelligo neq; uerum melilotum habem⁹, dicebas enim putato meliloto. Cord. De hoc non solus ego imo plures mecum alij dubitant. Ob id à Dioscoride exactius descriptā eius historiā uelim. Vbi in Italia essem, exhibuit mihi Vincentius Caprilus hospes meus in emptis ad equi pabulum graminibus, pro eo herbā quā hic bernklehe id est urfinum trifolium dicimus. Hæc hæctenus Serapionis alchilelmelich historiā exprimit, quod floribus suis quasi in semicirculum positus, regiam coronā referat, & post eos exiles rotundasq; filiculas habeat, in quibus minora sinapis granis semina. Sed hæc admodum infirmo, imo quasi nullo est odore, qui tamen egregius meliloti est. Neque ligustici folia habet, quæ Dioscorides meliloto cōparat. Sunt qui herbā, quam Saxones nartz appellāt

scæno Græco scilicet specie & odore similem,
 nisi quod non in corniculatis filiquis sed echinatis
 capitulis semen suum fert, melilotum putent.
 Quæ huic historiæ eius parti respondet, quam
 ex Dioscoride Serapion citat. Videlicet esse
 meliloti genus, quod scæno Græco assimiletur,
 quæ tamen uerba in uerso per Marcellum Dio-
 scoride non leguntur. Idem Serapion ipso tan-
 tum semine una cum filiquis suis utendum do-
 cet, quod non ex Dioscoride colligitur, qui to-
 tam plantam medicinæ accommodat. RAL.
 Vtcunq; sit, quia dubius relinquer, usitato ha-
 ctenus meliloto me uti oportet, donec uerum
 cognoscere & habere liceat Cord. Quam pro-
 ximam uidetis theriacariam hic uulgus nomi-
 nat hanc magis puto historiæ Phu quàm dictam
 ualerianam respondere. Meg. Grādiora sunt
 hæc quàm ualerianæ folia. Cor. Talia esse oportet
 si ceruiocello comparari debeant. Nig. Con-
 cauum etiam & leuē tenerumq; ac in purpura
 albicātem caulem cernere licet. Cordus. Effo-
 de radicem Ralla, & uidebitis hanc quoq; hi-
 storiæ respondere. RALLA. Eandem figurā
 eundemq; quem ualeriana, odorem habet tā-
 tum maior est. GAL. Sed ubi sunt similes nar-
 cisso flores? CORDVS. Vbi iñdem in ualeria-
 na; in qua plura quàm in hac desunt, quæ Phu

historiam perficiant, NIG. Iam non uerum esse uideo, quod Brunfelsius ait, Phu sine controuersia nostram esse ualerianam. CORdus. Quod ego hic decerno hoc tantum est, hanc theriacariam ualerianæ in uiribus ubertim respondere, si non eam superat. Quod autem quidam hic docti eandem theriacariam Gallicam spicam esse putant non facile nec temere credo, discrepante historia. NIG. Tenerum ne hanc foeniculum an anethum dicam? Cor. Audiam quo eam nomine RALLa noster appellet. Ral. Nos me uel ut uos dicitis meum uocamus. CORdus. Scio, at ego Creticum daucum esse leui testimonio persuaderer. Conferte huc utriusque, mei scilicet & dauci picturam, & ipsi iudicate num temere opiner. Gal. Qui Germanico sermone appellatis? Cordus. Behrvurtz. Nig. Si peregrinum ac rarum olim nunc uero nullum in Italia meum est, ut Virgi. Marcellus ait, non id in Germania inueniri putarim. GAL. Hanc tu nigellam esse quondam aiebas at Brunfelsius longe alia eam figura exhibuit. Cord. Forte in eius manu non fuit, quæ cuique herbe facies deliniaret, quanquam non uideo qui defendi possit cum ex uulgari indicatione Germanicum nomen, radam scilicet, adiūxerit. Ral. Ego tibi credens, ab eo tempore quod me

admonuisti, hanc nigellam habeo, sed sunt quidam qui non credant, quod non promiscue in pratis, sepibus, hincibusque ut Virg. Marcellus nec inter frumenta ut alij medici dicunt, sed in hortorum areis sata & culta nascatur. Cor. Quasi non alia apud nos herbae uix diligentis cultura proueniant, quae alibi sua sponte scatent. Quam illi nigellam accipiant uiderint, ego hanc ueram nigellam esse scio uel a uulgo persuasus qui, contra destillationes semen hoc lintheolo inclusum olfacit. Hanc enim nigellae facultatem omnes medici tribuunt, quod humidum cerebrum exiccet. Meg. Videam id & gustem idem & sapor & aspectus est illius nigellae, qua Patuini & Veneti medici utuntur. Nig. Hic iudicium tuum expecto Corde, qua hos flores nomenclatura prisca herbarij indicarint. Cord. Ego quoque tecum haereo, multumque ac diu sed frustra laboraui, ut quod tu me interrogas scirem. Legi quae multi multa de his scribunt, sed ad palatum meum pauca faciunt, subscribo his qui artificio quodam factos illos flores, & antiquis ignotos fuisse existimant. Meg. Inter eos certe & Manhardus noster est. RA. Nos caryophyllos a simili scilicet odore, dicimus & apud Iacobum Manlium maioris Luminaris nostri autorem de eis legisse me recordor. Cord.

Hunc inter ueteres non cōputo, nec quicquam ille certi, imo ignotum sibi nec usquā apud auctores lectum eorum nomē dicit. Ral. Sunt qui herbam tunici appellēt. Cord. At magnus Mediolanensis in quodā libello quod sanitatis regimen inscripsit, ubi de prohibendo uenæno agit, herbam tunici ait esse quam Dioscorides polemonium nuncupat. Id ego ut non negare sic nec affirmare possum. Gal. Brunfelsius polemoniam syluestrem rutam dicit. Cord. De his quæ nescio non iudico, idem hiberida uincitoxicum interpretatur, an recte, admodum scire cupio. Nig. Est ne hæc tithymalus? Cord. Sic appellatur quidem hodie, Dioscorides tamen extra septem illa tithymalorum genera seorsim ponit, & lathyrida appellat, pro qua in Pā dectis Latua & inferius alio capite letura legitur quasi diuersæ herbæ sint, cum una et eadem sit quam etiam cataputiam minorē dixit. Sed catapotia Græci plurali scilicet numero, proferunt, intelliguntq; quas nos pilulas dicimus. Pro his enim utentes Italorū rustici huius herbæ similibus fructibus hoc ei nomē indiderūt. Ral. Maiorem cataputiā similiter noscere me uelim. Cord. Eam semel in Germania uidi, nēpe Cassiliæ in horto Iohānis Rui Nordecij, qui harum etiam rerū non parua cupidine tenet.

D

Mo. Bot. Garden,

1902.

Vocant Germani hanc plantam Vuundelbaum, Latini ricinū, Græci crotona & cici, Arabes uero cheruā, Ral. Hinc igitur oleū de cherua, cuius tam frequēs in receptulis uestris mētio fit, exprimitur? Cord, Maxime, cicinū & ricininū etiā dictum. Sed miror cur illud nostrates medici tam frequēt scribāt, cum hic nō habeat, Ral. Ego illo & omnibus quæ nō habeo, carere me, ingenue fateor, ut scribētes mihi doctores quos uelint succedaneas medicinas substituāt. Cor. Multa huiusmodi exotica sunt, quæ magno hic enim, quibus tamē nullo desyderio carerem, existentibus apud nos simili facultate præditis alijs non difficulter, imo gratis acquisibilibus. Qualia zinzipha seu serica, quas iuiubas, mixæ seu mizæ quas sebesten, rhos, quem sumach dicitis, ut alia plura taceam, Meg. Tales multi sumus medici ut religiosum putemus à præscriptis Arabum receptulis uel latū pilum recedere. Cord. At semper inuentis uti & nihil inuenire, nihil mutare, augere, & minuere audere, id miseri & cecutiētis est ingenij. Quāquā receptularij illi medicastrij in maxima iam æstimatione sint, & ad omnes soli ægros uocentur, contemptis interim multis qui nō tantum laborantibus hominibus melius quā illi, sed ipsi quoque medicinæ mederi possent. Megob.

Cur & illi non impossibilia promittunt, magna mentuntur, & egregie imponunt? Nig. Id boni & docti non faciunt, & si uelint, nequeunt. Cord. Iam ego uicissim à uobis discere cupio, quæ hæc herba sit. Meg. Nisi ex solani generibus fuerit ignoro. Cord. Opinaris ut ego. Niger, Halicacabum forte intelligitis? Cord. Halicacabus est, quæ Arabes et eos imitantes medicorum uulgus alkekengi nominant: Hæc uero herba altis & crassis caulibus surgit, quæ cerne retis, nisi huc nuper translata uixdum coaluerit, folio quali uidetis, halicacabo quidem simili, sed maiore: Floribus ferrugineis apollinaris seu symphoniacæ, id est, hyoscyami flores imagine referentibus unde tandem similes cerasijs acini nascuntur, quibus paucis uescentes pastores somnum conciliant. Hinc etiam Germanicis nomen, quod schlaffbeehr .i. somniferi acini & ipsa herba, quod insaniam faciat, tholkraut .i. maniacæ uocetur. Ral. Forte lunaria est seu faba inuersa, sic enim somnificum solanum, nisi male intelligo, Iacobus Manlius noster appellat. Cor. Ut id credam somnifici solani historia non patitur. Plura quæ de furioso solano indicantur, huic herbæ conueniunt, inter quæ illud præcipuum est quod huius radix miras & ut ex eâ accipientium gestibus ac moribus liquet, non illepidas

rerum species & imagines representat, cuius rei multa exempla scio. Solent enim quidam hic medicastrum hanc radicem arthriticis egris, quam recte autem nescio, propinare. Nig. Forte eadem radix est, cuius ego infigne experimentum scio. Coquus quidam hanc in pulverem laevigatam multo uino miscuit, & omnes id bibentes ridiculis gestulationibus insanierunt.

Cord. Quam tu intelligas, nescio, hæc candida & crassa est radix, nascitur non tantum in montanis locis, ut de furioso Solano Dioscorides ait, sed in imis etiam uallibus, ut in Renhardina sylua ubi maxima eius copia est, uidi. Megob. Erucæ adeoq; acanthi, quam pæderata uocant, folio solanum furiosum à Dioscoride pingit.

Cord. Eundem acanthum Ferrariæ uidi in imis folijs quasi dictæ urfinæ brancae similibus sed longe maioribus, hinc eum qui indicauit, brancam urfinam ~~Romanam~~ uocauit. Gratum præbuit mihi spectaculum uel ob id, quod Virgil. eius in Bucolicis meminit. Ab hac tamen historia quod huius herbæ folium uidetis, dissidet: ob id aliquando dubitare soleo, num uerum illi opinentur qui nuper eam contemplati mandragoram esse uoluerunt, Persuaderi tamen nequeo, quod uterque mandragoras Dioscoride autore nullum habeat caulem, qui

in hac non unus & quidem altus affurgit. Item quod hæc non ouorum uitellis, ut mandragoras, sed cerasijs ut dixi familia poma, eaque nigra ferat. Nisi malim Theophrasto & Plinio credere, qui mandragoræ caulem & minutū acinum tribuunt. Gal. Ego plurimos mandragoras uidi uendentibus eos circumforaneis agyrthis plane humana effigie. Cord. Age tu fictitias illas imagunculas ueras mandragoræ radices putas? GALVS. Quid ni? cum tales eas natas cōspexerim anthropomorphi nomen representantes. Cord. Nolo tecum de friuola re serius contendere. Tu Ralla eas imagunculas pro mandragoræ radicibus uendis? RALLA. Nequaquam, sed quas ueri esse mandragoræ credo. Cordus. Putaram te Galle uel ex ipsis scholijs, quæ Virgilius Marcellus mandragoræ capiti addidit, certior factū huiusmodi nugas & superstitiones ridere. At forte more tuo etiam rem aliter sciens contendis. RAL. Ad alias herbas pergamus. Qui hanc apellas? Cord. Chamæcypariffum. GAL. Est igitur cupressina latinis dicta. Cord. Id nescio, lego tamen chamæpytin, id est, aiugam sic dici, quā ignorantes chamæpytin esse medici iuam moschatam hodie nominant. Megobacchus. Veram habet no-

menclaturā chamæcyparissus hæc, simillima enim facies est cyparisso arbori, Cord. Similis quoq; facultas etenim ut Nicander cupressum sic hæc etiam herbã Plinius contra Venenatos morsus commendat, ut alias interim eius uirtutes taceam, Nig. Humilem atque ualde exiguum fuisse oportet Aeneæ filium Ascanium quem auia Venus sub hac non alta herba, ut Virgilius noster canit, occuluit. Mego. At sunt qui eã non amaracũ esse putent, Ral. Nos maiorã dicimus. Niger, Tu Corde quid censes, Cord. Galenus non hanc sed aliã herbã amaracum appellat, eã scilicet quã hic nasci uidetis. Ral. Hæc autẽ matricaria nostra est, Cord. Et Dioscoridẽ Parthenion, quã oculũ solis Marcellus interpretat: Cognominatã tamẽ & ipsa amaracus, quẽadmodũ & hoc, qd tu Niger indicas, samtychon, RALLA. In libello tuo de pseudotheriaca amaracon, quæ pastillos Alindaracaron, id est, hedicroi ingreditur non matricariam sed dictã hodie cotulam foetidam appellas. Cordus. Vt sic errarem Virgilius Marcellus author fuit, qui in scholijs parthenion seu hanc amaracon chamæmelo tam similem pingit ut legentes fallat, & uiroso esse odore dicit. Imo & ipsum cautẽ (unde cotula deducta) nomen in eiusdem parthenij historia

mihi imposuit. Cum etiam suprema excreti coriandri folia quibus parthenion Dioscorides comparat, non admodum dissimilari uissem confirmata est hæc mea opinio, donec alios quosdam Nicola. Florentino subscribere, & hanc matricariam hodie dictam Galeni amaracum et Dioscoridis Parthenion ac Auicennæ emeruchit asserere uiderẽ. Quibus facile dehinc credidi postq̃ eam herbã nuper nata coriandri folia plane referre aspexissem. Meg. Et Itali medici quorum diligens has res obseruandi studiũ est, parthenion siue amaracũ hæc matricariã esse affirmant. Nig. Miror qđ Galenus hanc herbã, ut in iii. de cõpositis libro uideri est, Romę difficilẽ acquisitu dixerit, cũ hic passim scateat. Cord. Id cũ & ego legerem, statim opinionẽ meã à fetida cotula retraxi quę adhuc uulgarior & copiosa fere ubique herba est. Nig. Albanus Torinus in trãflato à se Paulo Aegineta amaracum & samfychon uno eodemq; maioranæ nomine appellat. Cord. Male, quemadmodũ & melian quæ fraxinus est, Perficana. Nig. Utinã hi soli in hoc opere errores sint, in multis eũ alijs maioris momẽti hallucinatũ aiũt. Cor. Inueni et ipse nõnulla q̃ mihi etsi gręcas lras nõ calleã nõ pbe interpretata uident. Ral. Cuperẽ nouos illos translatores qui

ita expectationem nostram fallunt, vires suas, priusquam impar onus subeant, perpēdere ac metiri. Meg. Vt optima fide omnia transtulerit, tamen nimia sua affectatione lectorem absterret. Cord. Illius vitij per amicos eum admoneri uelim hominē alioqui de medicina nō male merentem. Gal. Quam bene autem non facile intelligo, ut qui sua ista, quā sicut omnibus inuisam ita merito Megobacchus taxat, affectatione adeo lasciuit, ut uerendum sit, ne, dum tanto elegātiā ostentandi studio indulget, uel plura uel aliter quam autor ille, quem interpretatur, forte habet, quēdam etiam minus expresse ac proprie aliquando dixerit. Quod ut alibi leue nonnunquā uitium fit, certe in medicis libris immane semper piaculum est, in quibus, ut cū Rabelæso meo loquor una uocula uel addita uel expuncta, quin & apiculus inuersus aut præpostere adscriptus multa hominum milia haud raro neci dedit. Niger. Quid ergo fiet si quis tam profunde hallucinetur, ut pro glāde balneū, pro parte medimnū, aliaq; his non minus absurda inuertat. Cord. A duobus me non leuibus dubijs expedis, quorum primum est, qđ in capite de podagra & arthritide ad uehementem earūdem passionū dolorē tantum cataplasma describit, quātum

ad decem parietes deliniendos satis sit, utpote quod ex foeni Græci medimnis tribus, loliateg et cicerum farine uniuscuiusq; medimno uno constet: ubi, ut iam audio, partes intelligendæ sunt Alterum quod colicis nimio dolore oppressis ex melle, cymino, nitro, alijsq; similibus rebus balneum adhibendum uerterit: ubi glâdem procul dubio intrudendam Aegineta doceat. Meg. Facilis est ex balano in balineum lapsus. Nig. At debuerunt eum descripta ibidem simplicia faciendæ balani admonere. Cord. Multa adhuc alia similiter mihi negotium facessunt non tãtum in hoc Aegineta sed in alijs etiam, quos uertit, authoribus, quæ, quia non sunt præsentis instituti, inter cœnandum, qui intelligenda sint, inquiram, iam cœptum nostrum prosequamur. Ral. Priusq; hinc pergamus scire cupio quæ maron sit, quoniam in Aegineta in pastillis hedychroi, ut Torinus interpretatur, maron pro parthenio seu amaraco posuit. Cord. Doctioribus id diuinandum relinquo. Meg. Manhardus origam speciem putat. Cord. Ob id etiam à Dioscoride origanis dicitur. Quam legitimum autem hoc caput mari apud eundem authorem sit, hinc patet quod in antiquissimis exemplaribus nõ reperiatur, neq; fuisse credendum est, quod neq; Galenus

neque finius eius Aegineta in medicæ materiae censu moron uspiam posuerit. Quo magis miror quod in dictos iam pastillos receperit. Nig. Aliud parthenion Pandulphus Collinutius nescio quo gensemini nomine depingit, sed quia uehemens est is præceptoris tui Leonicensi insectator, forte nihil quæ dicit moraris. Cord. Sic præceptoribus meis & quibusq; authoribus addicor, ut emergenti indicataq; ueritati potius assentiar, Eam quicumq; demonstrarit me suum habebit asseclam, Idan Collinutius ille fecerit, nolo meum hic iudicium proferre. Multa quidem, quæ coarguti Leonicensi & defensi Plinij quandam præ se speciem ferant, anxie collegit, omnemque lapidem mouit, ut salua tanti uiri authoritas ac fides perstet, quæ tamen non uno lapsus errore liquet, sed interim facili dignum uenia, ut cuius tanta tam uariæ materiae, totq; grauium officiorum mole oneratus animus non potuit non aliquando labare. Meg. Si Pādulpho illi credimus, tum sua uem adeoq; gratum, unguentisq; aptum parthenij odorem dicemus, ut uel ob id etiam myralium quasi unguentaria & pelecynus, quod eadem odoris suauitate nos pelliceat, dicta sit. Cord. An pelecyni nomen à pelliciendo deueniat aliorum esto iudicium, hoc tantum hic dico,

grauem odorem huius siue parthenij siue ama-
 raci à Dioscoride nominari, cui Galenus quo-
 que subscribit, qui idem eandem amaracū qua-
 si non boni odoris unguento cuidam nequaquā
 miscere uoluit, tantum abest ut ex ea, quod idē
 Collinutius putat, preciosissimum & suauissi-
 mum illud amaracinum fieret. Nig. Hoc est er-
 go quod dixi non hanc scilicet ipsum sed ali-
 am parthenion intelligere, quam uulgus gen-
 seminum appellet. Meg. Forte iasmini flores
 sunt, & hinc corruptum hoc nomen inualuit.
 Ral. Sæpe mihi recipiēdum nunc ieseminum,
 nunc gēseminū oleū scribitur, at ego hætenus
 id habere, nec quodnam sit, et qui fiat, scire po-
 tui. Preciū ergo operæ feceris mi affinis si hoc
 iā à te didicero. Cor. Et ego in eadē tecū caligī-
 ne cęcutio. Megobaccho tamē subscribo, q̄ gē-
 seminos iā dictos iasminos esse flores nō teme-
 re existimat, q̄s ego aliquādo p̄pter historicę si-
 militudinē eosdē esse leucoijs putauī, sed cū ui-
 deā Serapionē seorsim à cheiri id est leucoijs il-
 lis, de his, capite scilicet de iesemin & Zābach,
 scribere, nō ab re hæsito. Me. Dioscorides quo-
 que diuersis capitib⁹ de leucoijs et iasminis flo-
 ribus agit. Cord. Iasmini tm̄ ungeti meminit,
 nihil tm̄ dubito, ex iasminis id floribus olim fie-
 ri solitū, idemq; esse q̄d et sambacinū hodie no-

minatur, sed an habeatur, nescio. Gal. Puto id esse quod Aegineta Iaton & Palladius viola-
 ceum dicit. Cord. Nequaquam, nam id de his,
 quæ propriæ sic appellantur, violis conficieba-
 tur. Ral. Violarum nomine nigras illas violas
 iam intelligimus, quæ ueris initio iuxta muros
 & inter dumeta non ingrato etiam odore pro-
 ueniunt. Cord. Verum est, at latius id olim pa-
 tuit, ut etiam iasminos & leucoia, quæ uos, ut
 prius iudicatum est, cheiri dicitis, comprehen-
 dat. Meg. Pandectarum autor capite iefemin Ga-
 lenum ex sexto & septimo simplicium libris citat
 eorundem, ut credo, iasminorum cognitas uirtutes
 recensentem. Cor. Quæ ex sexto, repetit de nullis
 sunt iasminis, sed ipsam ammeos historiã ex-
 primunt: Quæ uero ex septimo, nominatim
 leucoijs tribuit, quæ eadem iasminos flores in-
 terpretatur. Gal. Si leucoia interpreteris albas
 violas dixeris, at cheiri croceo sunt colore?
 Cor. Vno hoc nomine omnes uidelicet, luteæ,
 purpureæ, & albæ, species intelliguntur. Gal. A
 melioribus ac potioribus forte desumpta est
 adpellatio? Cord. Præferuntur in hoc genere
 luteæ: In hoc inquam genere, nam murariæ illæ
 & propriæ iam violæ dictæ alia familia est, cõ-
 traria his tum qualitate tum facultate, ut errēt
 hi qui uno omnes fasciculo cõstringunt et eas-

dem eis uirtutes adscribunt authorē suū Mattheum Syluaticum imitantes, qui uno capite de leucoijs & nigris uiolis comprehensim agit, licet aliud etiam caput de iisdē leucoijs ponat, ignorans hæc ipsa cheiri esse. Sed satis in his moratū est, pergamus. Meg. Alter, uideo, uel Aristomachus uel Phyliscus colēdis apib⁹ delectaris. Cord. Placuit semel post tot cassa uota bene institutam aliquam rempublicam, & bonos mores uidere. Nig. Quasi in nullis illa ciuitatibus sed in solis iā aluearijs sint, Gal. Pape sunt iste apes? sæpe de eis legi, sed nunquā uidi. Ral. Id tibi credamus Gallæ? Gal. Sic est. Cord. Et ego dubito num ueræ hæc apes sint. Meg. Quid audio? Cor. Nā quas gratas apib⁹ herbas legi eas potius hæc fugere uidētur, ut in hac prope cōfita dicta melissa iam aliq̄t annis obseruauī, Nunquam enim uel unam huic apē infidere uidi, cum tamen hæc eadem melisso-phyllo seu meliphyllo creditur, quā apes maxime appetere eaq; summx delectari Nicander, Dioscorides, Virgilius, Plinius, demū omnes herbarij testantur, adeo ut, si ea aluearia cōfricentur perunganturue, detentū in eis examen non fugiat, unde & facta herbæ nomina. Nig. Forte de florente herba intelligunt. Cord. Id certum, sed & ipsos flores non sectantur, qui ta

men rari & non simul exeunt, lutei cum adhuc niuent, dehinc ubi aperiuntur & hiant, albi. Meg. Non puto mutatam esse, quæ ubiq; sibi similis est, naturam. Cord. Aut igitur hæ non ueræ sunt apes, aut hoc non uerum est melisso phillon. Ral. Non facile credo omnes in uniuersum medicos nostros falli, alias uidendum dicerem num hæc uera melissa sit, Cord. Nul- lam hic lanuginem uideo, quam ei Nicander tribuit, modo sit quam lanosam seu hirsutam (Lonicerus tamen asperam uertit) apium her- bam nominat: Nec admodum similem citrijs odorem sentio, à quo & citraginem uel citra- riam appellant. Nig. Fœdus hic est potius quã gratus odor, forte igitur non de hac herba in- telligendum est, dum melisso phillon propter suauitatem suam in coronamenta quondam uenisse legimus. Cord. Aliud adhuc est, quod me suspensum tenet. Ral. Quid? Cord. Quod Nicander bis meliphyllon illud etiam mar- rubium appellari dicit. Gal. Recordor iam eo- rum quæ in eo authore super hos locos dicta- sti: Alterum scilicet esse oportere aut ut idem meliphyлло marrubium sit, aut commune dua- bus herbis marrubij nomen. Niger. Forte igitur non male Palladius, ubi apum memi- nit, aliud à citragine melisso phillon intelle-

xisse uidetur: Cord. Nescio, communem omnium uiam, licet suspensis dubijsque pedibus, sequor, donec me alio monstrans Mercurius reuocarit. Meg: Hanc herbam nouisti Ralla? Ral. Noui, cardiacam appellamus. Cord. Eam ad aluearia plantauit: Non enim credi potest, quanto examine, quam sonoro murmure, circum hanc florentem densæ apes susurrant. Et nisi incisa folia, quæ melissophylli historiae non respondent, aliter persuaderent, id ipsum esse putarem. Ral. Si tu nihil in hoc discernis, ego minus possum. Cord. Agite quam hanc herbam esse credam? Ral. Illudis nobis, & more tuo iocaris, nam hyssopum te non noscere monstrum foret. Cord. Scio quidem ab omnibus, sic medicis appellari, uerum, est & hic quod me dubium facit, & suspēdit. Ral. Legam ergo historiam eius apud Dioscoridem, ut, quod non congruit, indices. Duum, inquit, generum est hyssopus, montana altera, hortensis altera: Probatissima quæ in Cilicia nascitur & cætera. Cum nulla eius hic pictura fit, quid est quod te turbat? Cord. Verte folium & origani caput lege. Ral. Origanon ait, Heracleoticam sunt qui Heracleam, qui conilam, Romani cunilam dicunt & origanum. Folia habet hyssopi, non tamen

umbellam, hyssopi modo rotæ figura, & in orbem circumactam, sed multifidam & ueluti diuisam. Cord. Satis, nihil hic uides, quod, ut hanc hyssopum esse dubites, suadeat? Nig. Quam omnes fere medici origanum indicant longe alia quam hæc, folia habet. nullam item, huius quæ hyssopo tribui uidetur, umbellam, sed spicatum potius florē uideo. Cord. Hoc est quod & me dubitare facit. Gal. Audiui ex te nuper cum Nicandrum prælegeres, hyssopum samsycho similem herbam esse. Cord. Sic Nicandri scholiasten & Serapionē eam indicare admonui, id quod dubitationem meam adeo nō minuit, ut augeat potius. Siquidem ut Dioscorides ait, samsychon tenuifoliæ nepetæ familia circinataque folia habet, quæ figura creditæ & dictæ nunc ubiq; origano accedere uidetur. Siue ergo origano, siue samsycho cōparetur præsens hæc nostra hyssopus, magna est discrepatio, cum longa hæc & gracilia foliola habeat, ne quid tributam ei umbellam, & corymbaceam (ut in Chrysocome uidere est) comam, quarum neutram hic uidemus, imputē. Accedit & aliud, quod in diui Iohannis euangelio legitur Christum in cruce potatum aceto, quod imposita hyssopo spōgia porrectum est, multo ergo longiorem & robustiorē eum

caulem esse oportuit, quã hæc herba, si ad hũc usum accommodus fuit. Nig. Est dignus uindice nodus. Meg. Duplicẽ esse hyssopũ audiui- mus, quid si hæc altera sit? Cor. Id ut nescio sic nõ affirmo, sed quid tam diu taces Ralla, Ral. Frustra meditor quid tibi respondeam, Nõ le- uis deijcienda stat Dioscoridis autoritas, Cor. Imo ueluti Marpesia cautis. Ral. Nec inuetera tam omnium medicorum opinionem teme- re deseruero. Cord. Ego quod scœpius dixi, cui- us erutam ueritatẽ docenti inclinato semper animo quamlibentissime subscribam, atq; uti- nam tanta mea sit facultas ut patrocinari quo- que possem. Meg. Dolet nunc mihi quod non maiorem noscẽdis simplicibus operam in Ita- lia nauauerim, Cord. Solent & illic plærque medici harum rerum studiosos discipulos de- ridere, quasi nõ ad eos sed solos seplasiarios in- quisitio et scrutatio illa ptineat, sed longe, meo iudicio, fallũtur. Cum enim tria sint circa quæ tota medicina uersatur & absoluitur, nempe corpus, morbus & medicamentum, cunctorũ eorum æque necessaria est medico cognitio. Contra periculosa ægro ignorantia. Quis ali- quem unquam morbum curauerit, (ut de me- dicamento tãtum hic dicam) cum instrumen- tum illud, quo ad hoc opus est ignoret? Ridi-

culus ille faber fuerit, qui domum ædificaturus pro bipenni seu securi perpendiculo, pro runcina gnomone, pro serra terebra, pro ascia celte utatur? Nouistis quales & quam non omnes tui similes Ralla seplasiarij sint, sed qđ bona eorum pars non multum ultra analphabetos idiotas sapiat. Atq; his tantis afinis tam difficilem prouinciam commiserimus? Fœlicius olim cum medicina nostra actum est, ubi magni non tantum medici sed & reges hanc curam susceperunt, & ad scrutandas herbas per altos ac difficiles montes, per densas syluas, ac uepres reperere non durum nec indecorum putarunt. Quos ego libenter imitater si haberem huius non dico laboris sed uoluptatis doctiores aliquot comites, quibuscum super his rebus, ut aliquid discerem, conferrem & cōmentarer. Nunc solus hic sum, adeoque nemo hoc studium meum adiuuat, ut plæriq; sint qui derideant, seque non cornicum oculos configere uelle, sed per præceptorum suorum manus acceptis simplicibus contentos fore dicant. Quo nomine etiam non parum mihi apud simplicem & indoctam plebeculam nocent, cui inculcant poëtico me ingenio nouam quandam curandi rationem quærere, diuq; in maximo honore habitos medicos reijcere, qđ

non sine magno ægrorum periculo fieri possit. Interim meam illi messem secant, ac belligerrones in serotinis cōpotationibus proximam suam Cordinæ theoreti præferunt. Nig. Ubique boni medici suos Thessalos habent, tu nihilo fecius labora ut testata illa tum eruditione tum experientia nos discipulos tuos iuves. Ral. Si ita in singulis alijs moremur quando exhibimus? Cord. Quota est hora? Gal. Prima. Cord. Quinta cœnabimus. Meg. Eūdum est, si tempestiue redire uoluerimus. Cordus. Venite ergo, claude post te fores puer, ne uicini mei quid portent, quo postea caream. Hoc male me habet quod tam longum suburbium nobis permeandum sit, tam angusto lithostrato, ut non bini queamus, sed singuli ire cogamur. Tu tamen Megobacche propius accede, nam habeo quod tibi seorsim dicam. Megob. Dudum aures arrigo. Cordus, Solis etiam illis clam concredo arcana hæc mea. N. N. N. N. N. N. Intellexisti? MEGOBACCHVS. Optime, sed non optima Deum immortalem quanta hominum inuidia, quales item technæ ac uersutiæ. Puto te ad ferendas iniurias & aduersitates natum. Verumtamen hætenus cum cucullatis tantum triconibus, nullis cum doctis

huiusmodi tibi res fuit, Imo semper illorum optimi quique propēso tibi animo fauerunt, Cord. Fauent, & adhuc spero uidebóque ut in posterum quoque non inuideant, Quod si quidam occulti cum complicibus suis lurconibus aduersentur susq; deque feram. Nolo tamen in hac similitate diutius uersari, decreui enim non ita longo post tempore hinc alio concedere, ubi rebus meis forte melius q̄ hic consultum erit. Nam postq̄ eo laboratum est, ut retinendæ domus meæ sacra illa anchora resecta sit, non potui, ut manerem, animum inducere, quantumuis liberali stipēdio meream, Et bona quidē spes est, ut semper solitam, sic & modo inuidiam me promoturam, Meg. Quo ergo demigraturus es? Cord. Bremenſi me senaſtui obſtrinxi. Meg. Dij bene uortant, ut tā propitios medicinæ, quam hic sunt iniqui, homines ibi reperias, certe opulenta urbs est. Cord. Utinam hinc profecto mihi succedas, & aduersariorum meorum ordinatæ chartæ turbentur. Me. Egóne dign⁹ uideor, qui tibi succedā? Cord. Quid ni? cum alius hanc prouinciā ambiat, qui tam te refert, q̄ musca cicadam, Imo iam dudum eam se nactum & mihi prælatum apud suos gloriatur, Fauere eum huic scholæ, si tam doctus, quam se putat, & arrogans

elatusq; est, esset. Me. Forte idem ille est, de quo prius. Nig. Quam lutulentum & foedum suburbium habetis. Cord. Non alia est, ubi porci uiuant, mundicies. Ral. Grassata est & hic, uideo, rusticorum furia, memini has faxeas imagines magno olim sumptu fieri, & huc poni. Ad quid nunc attinet huiusmodi opera & monumenta tam misere confringi? Cordus. Tali pietate egregij hic Christiani sumus. Megob. En uocatam uermicularem in hoc muro. Cord. Vt hoc illi nomen concedam, quam tamen frigiditatem medici nostri tribuunt nego, si gustui, quod Galenus præcipit, credi debet. Nig. Hei quàm acer sapor est. Cord. Atque is eam calidam arguit. Gal. Qui Germanice nominatur. Cord. Mauerpheffer. Gal. Hoc semel oratum te uolo, uenerande præceptor ut Germanicas illas herbarum nomēclaturas, quoties occurrunt, interpreteris. Cord. Sonat hoc quasi murarium piper dixeris, facta hinc appellatione, quod longi piperis similem aliquatenus tum figuram tum etiam saporem habeat. Nig. Quid si aliam aliq; uermicularem intelligant? Cord. Nihil est quod certe de hac herbula ex uetustis authoribus dicam. Ad uulgares uos herbarios remitto. Ral. Cum Francobergæ iam apud patrem essem

uidi in caulis, quæ lacui ibidem incumbunt,
 item & in muris & inacerijs nascentem non
 adeo abfimilem plantam, nempe dodrantali
 altitudine absq; ullis folijs, sed habentem inte-
 rim numerosa quasi tritici grana. Cord. Eam
 & ego diu antehac obseruauit, putoq; me no-
 scere, & esse quam Dioscorides tragum appel-
 lat, Gustauit, & adstringentem ei⁹ uim sensi, quæ
 eam facultate præditã idẽ author indicat. E-
 ius nomen à mulierculis inquisiui, quæ huncer-
 berh. i. gallinarias baccas adpellari responde-
 runt. Meg. Hic quid censeas audiam, est hæc ca-
 pillus Veneris? Ral. Dubitas? Qui tribus et am-
 plius annis in tam docta harum rerum Italia
 fueris. Meg. Non absrequero. Cord. Est qui-
 dem, sed ea species quæ trichomanes dicitur.
 Meg. Forte muraria rutha altera adianton.
 Cord. Id nescio, sæpe enim id, an hæc sit, expe-
 rirer, tentauit, sed frustra. Meg. Quomodo?
 Cord. Irrigauit & aspersi eam aqua ut scilicet
 an sicca maneret nomenq; suum tueretur, uide-
 rem, sed & que ac aliæ herbæ humecta maduit.
 Hinc diu hæsitauit, nec eam pro adianto acci-
 pientibus assentire uoluit. Quam meam dubi-
 tationem infirmam iam opinionẽ uertit Hu-
 bertus Barlandus in eo libello, quem contra
 quẽdam Louaniensem medicum scripsit, Aui

tennę sui acrem assertorem, ubi saluā Vitam,
 quam murariam esse rutham autumo, aliam
 ab adianto herbam conuincit. Ral. Cum ergo
 accipiendum forte adiantum sit, quid accipi-
 am? Cord. Hoc ipsum trichomanes, nā easdē
 uires habet, & ob id alterutro utrunq; nomine
 uocatur. Ral. Quæ uero polytrichon, & calli-
 trichon herbæ sunt? Cord. Eadem adianto,
 Ral. Cur tunc quidam medici omnia hæc no-
 mina simul una eademq; receptula scribunt?
 Cor. Id ab illis nō à me quære, ut q̄ plane igno-
 rē. Meg. Habeo quæ uolui, nā in Italia eandē su-
 per hac herba cōtrouersia audiui. Nig. Iam cō-
 modū in pētaphyllō incidimus, de qua magna
 est inter medicos controuersia, Tu nobis Cor-
 de sententiam tuam aperī, sit ne uerum ea pēti-
 taphyllon? Cord. Effode & radicem contem-
 plare. Nig. Feci. Cord. Ad historiam confer,
 & an rubescat aspice. Nig. Nullum hic rubo-
 rem uideo. Cor. Id priusq̄ effoderes sciebam,
 tametsi uero pētaphyllo tam similis sit, ut me
 sæpe fefellerit. Ral. Nunquid quinq;folium in-
 telligitis? Gal. Nihil aliud hæc gręcis uox signi-
 ficat. Ral. Tm̄ ego Græce quantū sturnus cal-
 leo, noui tamē quosdam qui quinq;foliū à pēta-
 phyllo differre putarint. Cor. Auicēne sui erro-
 re forte seducti nō uerum interim quinq;foliū

norunt, Ral, Si hæc non est, ignoro & ipse.
 Cord, Ignorans tamen eam nouisti scio. Ral.
 Qui eandem rem ignorem & noscam simul?
 Cord, Nofti ne tormentillã. Ral, Noui. Cord.
 Hæc eadem pentaphyllon seu quinq;foliũ est:
 Id quod ignoras. Ral, Hactenus certe. Nig.
 Hoc expectabã nam sunt qui idẽ uelint multi.
 Cordus, Scio & inter eos est præceptor meus
 Manhardus, Gal. Comes quoq; ille, nescio qui
 cognomen proferam. Cord, Neuenarum uis
 dicere? Gal, Recte, Manhardo subscribit, quan
 quam eum remoratur Marcelli uersio, quod
 ea quinq;folij florem in pallido candidum de
 pingat, magisq; Ruellij interpretationem pro
 bat, quæ in luteo pallidum habet. Cord, Ego
 duos illos idem dicere puto, subdit enim Mar
 cellus auri modo flauescentem, quibus omni
 bus utriusque uerbis optime expressus flos ille
 uidetur, qui licet luteus sit, plerunq; tamen in
 pallido candet, atq; id interiore sui parte, ut soe
 pe animaduerti. Aliud est quod me suspendit,
 quod scilicet Dioscorides menthæ, Theophra
 stus uero uitigineũ ei folium tribuat, cum neu
 trum conueniat. Et nisi omnes uires quæ pen
 taphyllo adscribuntur tormentillam dictam
 habere certo scirem uideremq; recēs effossam
 eius radicẽ rubescere, post uero cum auerit

nigrescere, diuersas omnino herbas decernerē. Mego. Oportet ut in alterutro autore uitium sit. Cord. Si non in utroq; neutrum enim foliū tormentilla, neq; etiam hæc pentaphyllon putata refert. Pluribus huiusmodi mendis oblitū esse Dioscoridem reperitur, ut in erratico papauere uidere est, cuius foliū origano erucæue aut cichorio aut thymo simile dicit. Sideritidos item folia marrubij saluiæ & quercus figuræ comparat. Sic & satiuam cannabem malo, quæ omnia nullam inter se similitudinem habēt. Meg. Theophrastus quoq; eodem capite quo uitigineum pentaphylli hederaceum etiā adeoq; rotūdius rubiæ folium describit, eamq; graminis modo humi serpere tradit, qd ego nusquā uidi, imo indicatā à Dioscoride historiam representare, ut & hic mendum suspicer. Nig. Legisti procul dubio quem in hac quoq; pentaphyllo Plinij errorem Leonicens tuus offenderit. Cord. Legi una cum his quæ cōtra eum Collinutius, ut Plinium suū tueretur, multa effudit. Ral. In quo igitur Pliniū errasse Leonicens credidit? Cord. Quod pentaphyllon ille fraga gignere dixerit. Ral. Hoc neq; dicta tormentilla, neq; hæcten⁹ nobis putata quinq; folium facit. Cord. Imo nec ipsa, quancunq; ille uēdicat pentaphyllū. Ral. Trifoliā semper

quinquefoliam uero herbam nunquam fraga
 proferre uidi, Gal. Dicit tamen Collinutius se
 Venetijs herbarium librum uidisse in quo ad-
 modū affabre depicta fuerit quinque folijs her-
 ba cum simillimo fragis fructu, faniculam La-
 tine, Germanice uero sanyckel appellatā, Eam
 ueram ille pentaphyllū existimat, meq; plane
 in opinionem suam traxit, Cordus. Misere sed
 frustra tamen se hoc toto capite torquet ut ali-
 quid respondeat, Si in alijs similiter, tunc nihil
 egit. Aperi tu Brunfelsij tomos & eiusdem sa-
 niculæ egregie expressam icona conspice. In
 quinque partes diuisa quidē folia habet, sed quæ
 in supremis coliculis coaceruata quasi capitu-
 la apparent, nulli fructus, sed herbacei coloris
 muscosi & à fragis plurimum differentes flo-
 res sunt, quos uiua herba melius quam quæuis
 pictura exhibet, ut forte aliquando uidebis.
 Magna enim eius copia non procul hinc in syl-
 ua ista nascitur. Meg. Quo nomine putas hanc
 faniculam apud Dioscoridem latere? Cord.
 Nescio an insit. Multæ enim huiusmodi, uul-
 nerariæ præsertim & ex solidaginum genere,
 herbæ post illa tempora repertæ sunt, quemad-
 modum & hæc quam hic cōmodum uidemus.
 Germanice kleyn beynuel appellamus. Gal.
 Potes interpretari? Cord. Sonat quasi minus

symphyton dicas, non tamen est quod sic Dio-
 scorides appellat. A cruribus formata est no-
 bis nomēclatura maioris symphyti, qđ fracta
 illa consolidet. Putavi aliquando hāc Beinbel-
 lā esse polycnemon Dioscoridæ, propter mul-
 tas scilicet, quas in ea uidetis, suras sed nō undē
 quāq; respōdet historiæ. Egregia est ad entero-
 celas herba, cuius facultatis multa ipsi experi-
 menta uidimus. Eisdem uiribus laudat̃ & alia
 quēdā quā uulgares herbarij pfoliatā, Germa-
 ni uero non multū ab ludē te noīe durchvuahts
 appellāt. Gal. Illi⁹ duas effigies Brūfelsius exhi-
 buit. Cor. Sed neutrā uerā. Nascit̃ qđq; in flumī-
 num ripis fruticosa herba salicis folio unde &
 Germanice Vueiderich q̃si salicaria dicta, flo-
 re luteo, uulneraria cōsolidāteq; & ipsa ui, acer-
 bo sapore, quā Iysimachiā quā Leonicen⁹ cor-
 neolā uocat, putarē, si mordax & muscas inter-
 ficiēs hinc fumus, dū urit̃, exhalaretur. Imo &
 quę hic serpit & nouis semper radiculis propa-
 gatur, bini deinceps q̃si circinatis folijs, flore lu-
 teo, similē cōglutinandi et cōsolidādi uim obtē-
 net. Ral. Chirurgi Vuilde poley .i. syluestre pu-
 legiū uocant. Me. Ipse sapor qui hic acerbescit,
 qđ possit, ostēdit. Gal. Ad pentaphyllō redeo, qu
 cēses ergo accipiendā pro eo tormētillā? Cor.
 Cēseo, donec fragiferā illam Plinij inueneris.

Nig. Miror unde tantus uulgaris alioqui herbae error irreperit. Cord. Non aliunde quam quod in plerisque Italiae locis tormētilla ista nō quinque, ut hic, sed septem folijs nascatur. Facilis igitur inclinatio fuit ab illa, ad hanc, quam hic effodimus, semper quinque folijs conspicuam, adeoque fere eandem, ut me, quod dixi, saepe fefellerit non effossa. Nig. A quinque folio ad trifolium, quod hic uiret, disputationē nostram conuertamus. Ral. Quid in uulgari & omnibus nota herba moremur? Nig. Scio quid queram Cord. Quid si uerum trifoliū ignorare te conuincā? Ral. Id quod hic calcam? Cord. Quod Dioscorides alijque medici intelligunt. Multa & ego uulgaris & pratensis illius trifolij genera noui, sed ualde dubito an eorum aliquod medicinam faciat. Ral. Utinur tamen illo omnes quos ego noui, seplasiarij, & in uulgaribus istis herbarijs mira id potestate praeditum laudat. Cord. Quam recte & digne, et an aliquam eius uim experti sint, uiderint ipsi, non est de quo antiqui scripserunt, tantasque ei facultates tribuunt. Ral. Qui hoc scis. Cord. Quia ueri trifolij historiae non respondet. Id hirsuta & acuta folia, ut alia multa taceam, habet, & nondum excretā rutam, mox ut ad consistentiā peruenerit, bitumen olet. Sic Nicāder, sic Dioscorides, sic Scri

bonius, alijq; complures testantur. Aspice & olfac, sunt talia hæc folia, sentis aliquem fatu dignum odorem? Ral. Nullum nisi aliquatenus subdulcem, qualis neq; rutę neq; bituminis est. Cord. Non etiam ita temere nec ubiq; nascit. Scribonius enim in nullis Italiae regionibus, nisi in Lunæ portu, cum Britannia peteret, trifolium illud se uidisse dicit, cū hoc ubiq; scateat. Sed aliud eius nomē dicā an eo forte noueris. Cum tibi doctores tui herbam flauram accipiendam scribunt, quid accipis? Ral. Id an unquā factum sit, nescio, quod si fiat ingenue inscitiam meam fatebor. Cord. At eadem herba flaura, quam & plantam leonis appellatis, trifolium illud est, Ral. Ergo & andachucha? Cord. Andachucha quidē trifolium, sed non illud, uerę quæ lotus Dioscoridi est, dicit. Nig. Hæc dudum expectaui & libenter audiui, quo enim uolebam recta tendisti. Ral. Sed an recta in hortum tuum, quē petere destinauimus, tendam? nescio, putabam eū sub Glas Coppo fitū, nunc nos ad crucem & gabalum ducis. Cord. Haftenus non aberrauimus, ad dextram tamen per uuias has sepes declinemus. Nig. Magnus est, uideo, hessiaticarum uuarę prouētus. Cord. Ut inutilium omniū reg; solet, Ral. Nō inutilia prunella ista sunt, quantūuis austerā,

nam acatiam hinc nostram facimus. Cord. Bene uestram dicis, quia ueram non potestis. Ral. Nonne hæc acatiæ arbor est? Cord. Minime dices si Dioscoridi credideris acatiam describenti Aegyptiam spinam & candidum eius, ceu lupinos, semen in filiquis inclusum, ex quo succus ille eodẽ noĩe appellatus exprimatur: Vbi tale hic semen? ubi claudẽtes id filiquas uides? Meg. Duo acatiæ genera legi, forte hoc alterũ est. Cord. Nequaquã, nam & illud cõiunctis simul folliculis semẽ suũ trinũ, quadrinum uel lenticula minus fert, nulla ad hunc fructum similitudine: Et ut fortius persuadeam hanc nõ esse acatiæ arborem, quæro an unquam ex ea descriptum à Dioscoride triplex illud gummi fluere uideritis? Primum lumbricorum figura & uitrea transpauitate pellucidum, optimum: Secundum candidum, minus bonum: Tertium resinofum & sordidum, plane inutile: Quorum nescio an primũ uel secundum, uti nam non tertium Arabiũ gummi uestrum est, si Serapioni credimus, qui illud acatiæ lachrymam esse dicit. Nig. Galenus & alij ueteres medici simpliciter commi (sic em̃ eis gũmi dicitur) nulla Arabici adiectione pronunciant nec arborem, unde colligitur, designant. Imo congelatam id concretamq; lachrymã, quam

arborum trunci producant, describunt, an idē cum Arabico gummi, ignoro. Cord. optimū tamen gummi à Plinio ex Aegyptia spina, nimirum acatia, laudatur, Meg. Dioscorides & alij Græci huic opplendi & obstruendi tātum uim tribuūt, Arabes uero Arabicum suū gummi magno ambitu pluribus facultatibus præditum effecerunt, ut tragacanthā, si non superet, certe æquet. Nig. Si uera est uulgi regula pluri mū uini futura nobis uindemia dabit, grauida est acinis sambucus illa, Eadē em̄ eius & uinearum fertilitas esse credit̄. Ral. Iā rursus succurrit, qđ cū id pri^o ubi de Leucoijs ageres, interrogare te uellē, prop̄t̄ aliū incidentē sermonē excidit, nēpe qđ Hieronymus Brausuicēsis Argētin^o herbarius, cui^o magnā ubiq; autoritatē celebrāt, hāc arborē, si eā sic appellare licet, à gręcis leucoia uocari, eiusque tres species tradit. Verba ipsius sunt in capite holder (sic Germani sambucū nominant) Gal. Scripsit Latine? Ral. Nō, sed germanice. Gal. Latine ergo refer̄ Ral. Sambucus, inquit, frutex non herba est, à Gręcis Leucoia dicta, cuius tres sunt species, s̄a bucus, s. ebulus, et sambucus rubeus (nō mixtum in grammatica peccasse, cum planē analphabetus idiota fuerit) quamuis aliqui doctores deagrestis seu syluestri sambuco scribāt.

Cord. Scio quid rudi literarum homini impo-
 fuerit, Legit sambacum Arabum, nempe iese-
 minum, trium esse specierum, album, luteum,
 & rubeum, & quia ~~leuio~~ totidem tum specie-
 bus tum coloribus indicantur, putauit sambu-
 cum sambacum, nominis scilicet uicinitate de-
 ceptus, & sambacū idē leucoijs. Contingit ma-
 gnos medicos similiter errare, qui pro sambu-
 cino, id est iasmino oleo, sambucinū scribant,
 & intelligant. Vtinā idem Hieronymus æqua-
 lem habuisset tanto harum rerū studio erudi-
 tionē, præstitisset forte quod quidā ei tribuūt,
 Nunc quod cæcus cæcos secutus est, una cū eis
 in foueam errorū cecidit, quorū catalogum hic
 recensere ut nō libet, sic etiā non uacat. Id ideo
 loquor, non ut bono uiro detrahā, sed ut lecto-
 res, qui toti ab eo pendent, admoneam. Omni-
 bus em̄ qui tali conatures medicas iuuare stu-
 dent, impenfissimo animo faueo, sic tamē, ut,
 si illi errent, magis ueritati. Similes ego uices
 mihi reddi cupio, si in aliquib⁹, ut humanū est,
 hallucinor, humaniter & ueritatis amore re-
 prehendi non refugio. Sed de his satis. Nouisti
 Niger hunc fruticē? Nig. Vbi tu dixeris. Cor.
 At in Virgiliano Bucolico discipulos hūc me-
 os docuisti. Nig. Qui quod ignoras alios do-
 ceas? Cor. Hoc tamē pleriq; literatores solēt.

Ligustrum est. Meg. Similia oleæ folia habet. Nig. Longe aliam eius idæam cōcepi, nempe quam præceptores mei indiderunt, Viticularis ac circumuoluentis se in sepibus herbe, referētibus fere lilia floribus. Cord. Hæc quædā helxines est species, quam Græci cissampelon, Latini conuoluulum uocant. Meg. Sic ex Leonicenseno & alijs didici. Ral. Respondet hoc ligustrum lectæ historiæ uideo. Cord. Redolentes flores tempore suo fert, ex quibus olim non in elegans & utile medicinæ unguentum fieri consuevit, cyprinum dictum, Cypros enim Græcis ligustrū est, Arabibus uero tuis alcanna. Nig. Cur hodie non fit? Cord. Cur ignorant? Ral. Hanc arborem audiui, cum adhuc hic agerem Germanice Rein vueyden & mundtholtz, id est Renanam salicem, & sed non possum latine dicere. Cord. Stomaticum lignū, forte quod oris aphthas, quas Arabes alcola uocant, curret, Sunt etiam qui hardtriglen Germanice appellent, non recte tamen, si, quod Hieronymus dicit, hardtrigle alni folia habet. MEGOBACCHVS. Venit in mentem cuiusdam apud Columellam uersus, quo in hortulo suo contra Virgilium nigrum ligustrum dixerit. CORDVS. Virgilius ad flores, Columella forte ad maturas eius baccas respexit. Nisi

quis ibidem ligustrū pro purpurea e leucoijs
 viola interpretari malit, nam huiusmodi uio-
 læ quondam à Romanis etiam ligustriæ dici
 solebant. Nihil tamen certi habeo. NIGER,
 Quæ alba Virgilij ligustrasunt noui, utinam
 & nigra eiusdem uacinia nossem, Ralla. Sylue-
 stres illi mirtilli sunt, quos Germanice heydel
 beehr appellamus. CORDVS. Vanum hoc
 Iudimagistrorum commentum est, si scire uo-
 les hyacinthi caput apud Dioscoridem & quæ
 illic Virgilius Marcellus scholia addidit, lege,
 & longe aliam eius historiam, quam poëtæ fa-
 bulantur, comperies. Niger. Non ergo regum
 nominib⁹ inscriptus ut Ouidius canit, flos est.
 Cord. Si id credendum censes, crede etiã quod
 is ex transformato puero factus sit. RALLA.
 Hos berberes seplasiarius tuus non colligit.
 CORDVS. Dum rancidos ueteres habet, nõ
 opus esse putat. Ralla. Vellem me eos Lypsiæ
 habere. MEGOBACchus. Est ne hæc spina
 quam Dioscorides oxyacantham appellat?
 COrdus. Est. MEgobacchus In Italia criski-
 nam quandam nescio an hanc dici audiui, qua
 si acrem, id est acutam spinam, id quod & Græ-
 co uocabulo respondet. CORDVS. Ego ta-
 men id non ut acuta sed acida spina sit, in-
 telligendum puto, utrunque enim acre signi-

ficat: Nam absurdum uideretur ab acuto aculeo, qui omnibus spinis est, hanc proprie dici, NIGER. Placet mihi opinio tua, etenim perquam acidus foliorum est sapor. Cordus. Porro quam Itali crispinam uuam appellant diuersum ab hac genus Barbarus separat, imo & alium fruticem æque spinis horridum & topiarium pusillæque uitis folio ac rubētis uuæ fertilem, nec in Italia modo, sed in Germania quoque illi uisum indicat, Quisnam hic apud nos frutex sit scire cupio, quemadmodum & hanc spinam quonam ab authoribus nomine uocetur, MEgobacchus. Quam intelligis? CORDVS. Hanc candidis aculeatisque ramis lapidosis item ac in maturitate rubentibus mitique carne esculentis bacis forti admodum ac duro ligno. GALLUS. Ego cornum esse puto. CORDVS. Cornus longe maior ac speciosior arbor esse dicitur, cuius fructus oliuam æquat, cum hic ne dimidiam eius quantitatem, NIGER. Visam mihi Viennæ cornum existimo, esseque eam cuius fructus dirlas appellant, GALLUS. Quod huius ergo spinæ Germanicum nomē est? CORDVS. Nos hagendorn appellamus, quemadmodū & hac proximā curuatis & tenacibus aculeis rosarum spinas simili fa-

cie representantem & eandem fere, nisi quod
 agreftis est & non tã multifolias, imo quinq;
 folias tantum rofas fert. *Ral.* Nos spinam al-
 bam dicimus. *Cord.* Sed magno errore, cum
 ea longe alia fit planta, hæc uero illa quæ *Græ-*
ce cynosbatos, & *Latine caninus rubus* seu ut
Theodorus uertit, *canirubus* nominatur. *Gal.*
Eadem igitur *cynorhodo*. *Cord.* Id non per-
 inde affirmare aufim, nã alia ab hac *cynorho-*
dos uidetur. *Meg.* Imo plures ac diuerfas plan-
 tas uno hoc *cynosbati* nomine significari, & ea
 quæ *Theophrastus* scribit, perpendant. Is foliũ
cynosbati humano uestigio, si recte memi-
 ni, simile dicit. *Cor.* *Columella* a *merine* salici,
Nig. *Plinius* quoq; nigram uuam describit, in
 cuius acino neruus sit, unde neruus passus di-
 catur. *Cord.* Idem hanc nostrã *hagendornam*
cynosbati nomine graphice depingit & harũ,
 quas in ea uidetis, *spongiarum* meminit, easq;
 egregiam contra *calculum* medicinã laudat,
 cui ipsam etiam experientiam non uno exem-
 plo subscribere scio. Nõ semel em̃ uidi his ipsis
spongiolis in puluerem leuigatis fortissimas
urinæ angustias solui, quin repertos in eisdem
uermiculos maius ad has præfidium esse qui-
 dam affirmant. *RALLA.* Ipsos quoque fru-
 ctus eadem facultate ualere audio. *Niger.* Iam

subit in *C*arolario Barbari me legisse cynorhodon à cynosbato non roseo flore, quem uterq; fert, sed spongiolis distingui, quas cynorhodos habet, cynosbatos non habet. *Cord.* At eas in hac spina uidetis, cynosbato certe, quod etiam nomē huic, quæ uere batus, id est rubus est, spinę cōmunicatur. *Megobacch.* Vidi & olfeci in Italia nō abfimiles his q̄s hęc fert, rosas, longe tamen meliore odore, uergenteque aliquantulum ad luteum, colore, atque in ipso autumno, nescio an hac uel simili ne spina decerptas. *Cord.* Non omnes res ubique similiter & eadem proueniunt. Duarum hanc specierum esse constat, est enim & minor, suauiter redolens rubescente rosa, quę eadem suas etiam spongiolas fert. *RALLA.* Noui qui easdem spongiolas pro *Bedeguardt* accipiāt. *Cordus.* Hoc tam recte faciunt quàm eandem spinam, albam spinam existimant, sic error errorem parit. *GALLVS.* Nulla in hac terra aspalathos nascitur? Nam & hæc forte similis est spinæ. *Cord.* *Calidarum* regionū hic frutex est, ex *Syria* ex *Rhodo* petendus. *Ral.* Hinc ego non feram. *Cord.* Sed unde ferunt, q̄ apud uos ueram theriacam componere se iactant. Nam hanc aspalathos ingreditur, estq; quam *darfisahan* appellāt sed iuxta quoq; ignorant.

RALLA. Quēadmodum alia, quibus carent, sic & hanc in eam miscent: Nam quantum ex tuo de pseudotheriaca libello didici, nusquam hodie uera theriaca fit. Cord. Id ego non solus sed doctiores, quā ego unquam futurus sum plures alij dicūt, & ante me admonuerunt, ut non istam in unum me inuidiam reijcias. Ral. Certe non bene à circumforaneis illis agyrthis in proximis nundinis Francofordi audiisti. CORDVS. Sic illi uicissim à me. Nihil impostorum & nebulonum maledicta facio, ut à bonis bene audiam conabor. Mego. Iohānes Manhardus, aspalathon sandalorum speciebus adnumerare uidetur. Cord. At frigidum est sandalum, calida uero aspalathos. GALLVS. Quæ ista arbor latis aculeatisq; folijs, forte paliurus? Cord. Eam esse literatores quidam uolunt, & crederem ipse, quantum ad eius apud Dioscoridem historiam, attinet, sed cum Theophrastus paliurum semen suum in filiquis habere dicat, ab hac opinione refilio. Nam hæc spina nudas & non trinas quadri- nasq; sed plurimas baccas inter ramos suos p fert. Neque etiam adigi possum & Gerhardo Nouiomago subscribam, qui holsam (sic em̄ Germanice hanc spinam appellamus) taxum arborem esse publice discipulos suos docuit,

tamen in hac nostra terra minime uenenosam admonuit: Cum tamen à Nicandro & Dioscoride taxus magnitudine & foliorum figura abietis æqualis similisque describatur. Mego, Vulgaris notaque omnibus in Italia taxus est, an apud nos unquam uiderim nescio. Niger. Non in syluis tantum ut Virgilius ait: Sed etiam in hoc horto pulcherrima fraxinus est. Ral. Ne obliuiscar ascendam continuo & fructus decerpam, ut his pharmacopolium instruam, iam dudum nullos habeo. Cordus. Quid agis? mane, puer meus satis colliget. Ral. Vellẽ & corticis eius aliquot me pondo habere, Nã crebro mihi adstringentibus ac cõsolidantibus medicinis miscẽdus scribitur. Cor. Sed neutram harum imo absterforiam ei facultatem ab antiquis tribui uideo. R. Serapion noster, ut in pãdectis capite Dirdan uideri est, utranque hanc ipsi certe arbori adscribit, quin & corticis decocto pituitam expelli docet. Mirum etiam idem extenuando spleni præfidium est, teste, qui ibidem citatur Galeno. Cordus. Non est is, quẽ citat Galeni liber, imo nec caput illud de fraxino est. Ral. Hoc tamen eius initiũ legi Dirdan græce, Arabice luzach, Latine yō fraxinus. Cor. Hallucinaet more suo. Melian Græci non dirdam fraxinũ dicunt. Quod si quis idem caput pteleæ, id est, ulmi historiarum

apud Dioscoridē conferat, eandē ei ~~dindāfen~~ ²
 ut Serapion habet didar, cōperiet. Nescio etiā
 quam recte fraxini ligno pellendi uenenū uis
 detur, cum pota eius ramenta lætalia sint, Me.
 Folia certe, foliorūq; succus, illa illita, hic po-
 tus uiperarum morfibus subuenire creduntur.
 Cord, Teste Dioscoride. Nig. Arbuta ac sor-
 ba quoq; me noscere uelim. Cord. Neutrā hic
 arborem uidisse me puto. Ral. Nonne sorba
 sunt quæ agrestia mala? Cord. Longe aliud eo-
 rum genus in Italia uidi, ut quod ibi, quēadmo-
 dum hic matura ac mollia mespila, edit, Meg.
 Verum est, Arbutum uero unedonē appellāt.
 Gal. Non uere, nam hoc nomen epimelidi Ga-
 lenus tribuit, cuius, nescio, an Dioscorides, mē-
 tionem fecerit. Cord. Fecit, sed inter mespila
 retulit, & quia fere similia poma, similes uires
 habent, nō mirē si eodem etiā nomine appellē-
 tur. Hoc ex te Megobacche scire cupio, an usq;
 in Italia arbore, quam nos hic tiliā noīamus,
 uideris? Meg. Quatenus ego peragraui, quod
 sciam, nusquā. Cord. Sic & ego. Ral. Ergo nō
 est tiliā ut audio, quæ nobis sic dicitur? Cord.
 Dissimillia figura Dioscorides eam depingit,
 nempe oleæ folijs, lētiscino fere fructu quasiq;
 racemoso, & adstringēte ui. Meg. Magis ergo
 iam monstratū ligustrū, q̄ nostratē tiliā refert,

Cord. Ob id etiam sæpe mecum hæsitavi, an hæc Dioscoridis tilia frutex ille sit, quem ligustrum uobis indicaui, uerum tamen ligustrum esse odori flores persuaserunt, qui nescio an similiter in tilia redoleant. Ral. Ex ea, quam nos tiliam appellamus, arbore, iucundissimo certe odore sunt, & egregiam medicinam humido frigidoque cerebro faciunt, si elicita ex eis aqua propinetur. Cord. En hic hortum meum. Ni. Ingens rus uideo. Cord. Quatuor ferme sunt iugera. Meg. Virgilij tui præcepto auscultans, ordinibus indulxisti. Cord. Non placent, quia non iucundum præbent aspectum temere dispersæ arbores. Nig. Quæ ad uiuam hanc sepe prima se offert, quo nomine uocatur. Cor. Diu et ipse quæsiui, nondum tamen scio, nisi quod uulgo eam hochmut id est superbiam dicant. Me. Cum tali natura comparat homo sis ut omnibus superbis semper restiteris, qui fit ut ipsam nunc superbiam foueas? Cord. Si esset quæ dicitur diu eruncata hinc facefferet. Ral. Omnium ferme colorum in Italia monachos esse audio, ad quem ergo eorum ordinem Megobacche hanc ceruleo suo cucullo referendam censes? Meg. Tales etiam flores alterum aconitum, dicta hic vuolphs vuurtz id est luparia, habet, nisi quod illi in albo flauescant. Cor. In-

ter eius species & ego eam refero, nam & simili est folio, Ral. Magis tamen, minutiusq; id incisum est. Nig. Vbi cucullatam uiderem, statim & malam eam suspicabar, Gal. Eadē manet, etiam si cucullam abiecerit, modo quosdā apostatas imitetur, Cor. Adhuc mihi non credis Ralla, hāc uestram agrimoniam uerū esse eupatorium? Ral. Cū tot, qui hinc interim prodierunt, authores, tibi subscribant, amplius reluctari nequeo: Sunt tamē uel apud nos, qui cōstanter negant. At crederent fortassis, si aliā eis agrimoniam indicaueris. Cor. Dioscoridem consulant, & qualem ille depingit, inquirāt, nē pe agresti papaueri similem, incisus anemones folijs, puniceis floribus, oblongo & in superiore sui parte lato capitulo, quale in erratico papuere, quod rhœada uocant, uidetur: Rotunda radice, quæ diluti aqua croci colore, liquorem ex se remittit, & acrem saporem habet. Quid simile in hac herba, quod eam agrimoniā, (sic enim Dioscoridis argemonē nominat) putēt? Nig. Duas ille argemonas describit, quarū alteram à Romanis argemoniā ait nominari, forte hanc ipsam. Cord. Sed & huic omnes prioris uires tribuūt: Et nescitur, quā legitimū alterius caput sit in eo authore, & si fuerit, tamē eadem est foliorū figura, quæ huic non congruit.

Ral. Quod illud erraticum papauer est, cui hæc folia comparantur? Cord. Quod in triticea & hordeacea segete apud nos scatet, rubentibus floribus. Ral. Iã noui, nos klapperrosen. i. crepitularias rosas dicimus, quod ludentes pueris harum folijs concauo pugno impositis, & altera palma incussa crepitum ædant. Cord. Vide quam exacte hæc eupatorij historiã exprimat, quam similia folia, quam similes caules, quã similes in his deinceps adnatæ & in terram nutantes lappulæ, quæ etiã prætereuntium uestibus adhærent. Quid est quod manifestæ fidei non credãt? Ral. Quam autem herbam esse putas, quã illi pro eupatorio accipiunt? Cor. Nõ omnes eandem accipere uideo. Sunt qui agrestem saluiam, qui nascentem in fluminum ripis alijsq; humidis locis herbam, longis, amarisq; folijs, paruis coaceruatis in summo flosculis in candido purpurascentibus, qui tãdem in tenues pappos abeunt, Saxones vua cerdouft. i. aquaticũ origanum appellant neq; eadẽ oĩbus agrestis saluia est, quidã enim latis & uerbasco similibus folijs conspicuã herbã sic uocãt. Quidam similiorem saluiæ aliã, nisi quod maiora & uiridiora folia habeat atq; hæc forte dicta Theophrasto spacelos est, nisi forte sit maior illa hortulanæ saluiæ species. Nig. Hæc mihi

pro terrestri hederâ indicata est. *Ral.* Chamæcissum nos dicimus. *Nig.* Sed idem significante Græco nomine. *Cord.* Gaudent Græcis & Arabicis uocabulis medici nostri. *Nig.* Quæ tamen interim misere corrumpunt. *Cord.* Putatur quidem et ab omnibus iam herbarijs terrestribus hederâ accipitur, sed multa sunt quæ animum meum, ne eo inclinaret, retrahunt. Primum, quod ueræ chamæcissi, & si similia aliquatenus hederæ longiora tamen tenuioraq; &, ut *Virgilius Marcellus* ait, fastigiata sunt folia, quæ in hac herba rotundiora & in circuitu incisa uidentur. Secundum, quod flos neq; figura neq; colore respondet, qui in Chamæcisso albe uiolæ similis, seu ut alij uolunt, luteus est. Tertium, ut parum de colore referat, quod is secundum diuersas regiones in eadem sæpe herba mutatur, tamen sapor qui fallere non potest, dissidet. Is in Chamæcissi flore egregiæ amaritudinis est, huius autem herbæ tam dulcis uel saltem adeo non ingratus, ut acetarijs misceatur. *Gal.* Veri igitur commentarij sunt, quos *Brunfelsius* citat, & chamæcissum *Asclepiadem* interpretari dicit. *Cord.* Neq; id affirmo, nam ut aliæ notæ congruant, non tamen graue olentem nec rosæ similem, qualem *Asclepias*, florē habet. Nescioq; an unq; pelecini. i. secu

ridacæ semine simile semen proferat. Nec in montibus, ut illa, sed decliuibus frequenter, & humidis locis, ut hic, iuxta sepes & dumeta nascitur. Ral. Germanicum tamen nomen non adeo à terrestri hedera abludit, quo grundt reben quasi humi repentem uiticulam dixeris, appellatur. Corruptum tamē paulatim id est, ut iam grundelreben dicatur. Gal. Sic nullam hæc medicinam facit? Cord. Id ego non infior, scio quidem omnes fere equites, quoties fibula dicta pestis equum corripuerit, hac contra eandem herba efficaciter uti, & quis dubitet plures eam facultates habere? Gal. Phuch, quā ingrato & plane alliaceo odore huius herbæ contrita folia foetent. Ral. Quam herbam ostēdis? Gal. Didodrantalem illam folio subrotundo nisi quod iuxta pediculum, ut in hædera introcedit, flore albo. Cord. Hanc esse puto, quam pandectarius rimam marinam, alliariam, & pedem afininū appellat. Meg. Vtrinam scordium. i. palustris tixago sit, quam cōtra serpentes adeoq; ipsam pestem commendant. Cor. Valde dubito, nam rubescenti flore scordiō depingit, qui hic albescit. Ral. Vt hinc apparet nō est scordiō, qđ nos accipimus syluestre alliū. Cor. Sylvestre alliū nostrates hic pastores rampum appellant, cōquerunturq; eius

pastu tetrum lactis odorem fieri, tametsi sunt
 qui eodem delectentur. Ral. Neq; hoc dico, sed
 aliud medio inter allium & porrum odore.
 Cor. At hoc scorodoprason est, nisi forte am-
 peloprason. i. uineale porrū intelligas. Sed has
 herbas uos nosse & exacte distinguere posse
 deceret. Ral. Cur uos, qui domini & præcepto-
 res nostri estis, medici non docetis? Cord. Re-
 cte respondes, & merito, qui hanc nihil ad nos
 curam pertinere credimus, istud à te scomma
 referimus. Ral. In hac re uos soles nostri estis,
 cōtra minora nos sydera omne quod habem⁹
 à uobis lumē accipimus. Cord. Si in Maio ad-
 fuissetis, eodē hoc uliginoso loco minus cheli-
 doniū ostendissem, plane ea, qua apud Diosco-
 ridem indicatur figura. Nig. Quo abiit? Cord.
 Statim incipienti estate euanescit, hinc Germa-
 nice meykraut. i. herba Maij dicitur, quod tan-
 tum in eo mēse appareat. Ral. Historiā eius le-
 gā, an forte nouerim. Eadē est quā animo con-
 cepi, scatent ea omnes fere tunc horti. Et si re-
 cte recordor Hieronymus eam feickvartzten
 kraut id est hemorrhoidum herbā appellat.
 Cord. Saxones uero schorbocks kraut, qđ for-
 te morbo, quem illi schorbock nominant, me-
 deatur. Meg. Quod hoc uocabuli monstrū est?
 Cord. Nisi ad stomacaccen referat, nescio. Nā

dentes eo malo excidere & totū os affici dicūt. Ral. Alia historia Serapion meniten. i. chelidonium minus depingit, nēpe altis & gracilibus ramis, cum hęc sine caule fit herba. Cord. Nō hoc authoris sed interpretis forte est uitium. Nig. Aristolochia quoq; rotūda quā hic holvuurtz. i. concauā radicem uocāt nō diu apparet, nunq̄ enim in æstate eam uidi. Ral. De hac herba magnā Corde controuersiam mouisti, in eo, quem de pseudoheriaca scripsisti, libello, ubi te uehementer de ea, an uera aristolochia rotunda sit, dubitare dicis. Cord. In eadē opinione hæreo omnesq; appello, qui uocātā hanc aristolochiam rotundam ad historiam, qua uera aristolochia rotunda describitur, contulerunt, an absque ratione suspicer. Ral. Eius hic caput habeo. Cordus. Lege itaque. Ral. Duo sunt eius genera rotundum quod fœminam uocant, habetque hederæ folia, cum acrimonia odorata modice rotunda, tenera, pluribus ab una radice erumpentibus germinibus. Viticulæ illi longæ sunt, flores candidi, pileolis similes, in quibus quod rubet graui odore sentitur & cætera. **COR-**
DVS. Nunc aperi Galle tomos Brunfelsij & dictæ aristolochiæ rotundæ, quoniam uiuam imaginem uidere nequimus, graphice ex-

pressam icona monstra, Nū hęc figura audite
iam historię respondet? Rutę potius quam
hederę similia hęc folia sunt. Meg. Radix ta-
men in globum, ut dehinc historia habet, rapi-
modo rotundatur, & forte in describendis fo-
lijs per tot secula commissus est error. Cord.
Ut id non credam author est Nicander, qui &
ipse hederaceis eā folijs in carmine, cuius me-
trica mensura comprehensę voces non tam fa-
cile deprauari possunt, depingit, & grauis illi-
us odoris, qui ex ipsis floribus exhalat, memi-
nit, quem ego tamen nunq̃ in his percepi, quę-
admodum nec odorata folia, nec illam, quę
eis tribuitur, acrimoniam. Quin ipse Diosco-
rides alibi soldanellam hederaceis adeoq; ari-
stolochię rotundę folijs indicat, licet, quod
eadem longissima ibidem, tenuissimaq; dican-
tur, non nihil mirari me faciat. Meg. Vbi me-
minit Dioscorides soldanellę? Cord. In capi-
te de brassica, est enim marina brassica, si Leo-
niceno credimus. Ral. Nō diu sciui brassicam
hoc olus esse quod caules hodie dicimus. Puta-
bam enim caputium sic appellari. Cord. Atq;
id inter eius genera numeratur, estq; (ut mea
fert opinio) quod Cumanum & sessile Plinius
dicit, quod folio et capite patulum conspiciat.
Nig. Aristolochiã nostram repetamus, de lō-

ga nihil est quod dubites eandem esse quam omnes iam medici sic uocant: Cord. Si purpureos in ea flores, & eos quoque grauissime odoratos, si in his dehiscentibus similem pyrofructu, unde melocarpos dicitur, ostenderint. Meg. Forte ergo hæc tertia species est quæ clematitis. i. sarmentaria cognominatur. Cord. Similia minori sedo folia hic quoque non respondent. Ral. Nullam uideo, nobis aristolochiam relinquis? Cord. Nullam surripio tantum admoneo, ut intentiore eas diligentia cõtemplemur, uideamusq; ne erremus. Meg. Vnum miror, quod, cum omnium aristolochiarum contra medicamentorum noxas ac uenenosos morsus debilissimum antidotũ sarmentaria illa præbeat, præ cæteris tamen una theriacæ misceatur. Ral. Ingreditur & rotunda. Cord. Recte Megobacchus dicit, una, debet enim aristolochia clematitis pro una herba, adeoq; tertia illa specie ibi intelligi, quam dum quidã in duas separant, non mirum si auctior simplicium numerus resultet. Ral. Id memoriæ mādabo. Gal. Plurimũ hyperici hic nascitur. Cor. Verã tamẽ hypericum uidere mihi nunq̃ licuit. Ral. At nos eam sic appellamus. Cord. Et Dioscorides hypericum cognominat, cum primum ac legitimũ ei nomen sit ascyro. Ral.

Perforatam etiam à trāspunctis scilicet folijs,
ac fugam dēmonis, quod dēmones fugare cre-
dañ, appellant. Nig. Meticulosi pusillanimesq;
admodum sint dæmones illi oportet, qui tan-
tillam herbã fugiāt ac formident. Gal. Germa-
nice aūt qui uocatur; Cord. Harthau. i. durum
fcenum, & Runrath quasi Græce thra fibula in
quibusdã etiã locis unserfrauen bedtstro. i. do-
minæ nostrę stramen. Nig. Audiui eandem &
androsēmō dici, à sanguinolēto scilicet succo,
quo cōtrita folia digitos inficiunt. Gal. Illud,
per oēs musas, faciunt. Aspice ut rubeāt. Cor.
Est tamen hoc nomine proprie insignita alia
herba, ob eandē causam, statim post uerã hy-
pericon & hãc ascyrō à Dioscoride descripta,
ut uiribus duabus prioribus nō absimilis, sit cō-
muni earundem appellatione etiã hypericum
dicta. Meg. Nolim diras ac imprecationes il-
las, quibus procul dubio uxor tua hanc cuscu-
tam, ut lino suo, dominatam pestem deuouit,
in caput meum uertere. Ral. Irascantur & ma-
ledicant ei mulierculæ, quantumuis uelint, be-
ne interim à medicis audit ob egregias multis
ægritudinibus medendi uires. Nig. Miror tam
utilem herbam tam diligenti harum rerum
obseruatori Dioscoridi præteritã. Cord. Si nō
plus equo audaculus cōiectator uobis uiderer,

quæ mea sit opinio dicerem. Meg. Dic audacter libere sunt coniecturæ. Cord. Puto eã androsaces apud authorẽ illum esse. Gal. Sed androsaces in maritimis Syriæ tantum nascitur. Cord. Dicit tm̃: Ral. Non, sed simpliciter, nascitur. Cord. Quid prohibet ergo quo minus & in Germania nascatur? Videte candidã. i. nõ adeo uiridem herbam quę sine folijs tenues cirros, & in his continentem semina folliculum habeat, gustate item & attributam ei amariciem deprehendetis. Ral. Paucis absoluit paucas eius facultates Dioscorides, nempe quod copiosam ducat urinam & subeuntibus cutem aquis proffit. **CORDVS.** Hinc aliæ, quas alij cuscutæ attribuunt vires emanant, quæ enim urinam ducunt ipsum quoque, qui in hepate ac renibus hæret, humorem expediunt, obstructasque uenas aperiunt ac emundant. **MEGOBACCHVS.** Vnam habere naturam dicitur, quam tibi, si in ea ut in hominibus detestaris, nam placere scio, quod scilicet eam, cui adhæret, plantam referat, inuisissimum enim eorum genus tibi constat, qui eodem nunc ore calidum nunc frigidum efflant. **CORDVS.** Et interim tamen integram in eo farinam continent, quam ~~autem~~ ut & ipse, si commodum aulae

me uelim discerem, quidam prudens habitus uir mihi frustra consuluit, ex quo plane indocilem eius discipulum esse me sentiam. Nig. Eadem ratione etiam odiosa uernilago fuerit quod & ipsa eius, cui inhæret, soli colorem induat, & hic nigra, illic uiridis, alibi crocea, appareat. Ral. Quam hoc nomine herbam intelligis? Nig. Quam uos cum Græcis chamæleonem dicitis. Cord. Sed in demonstrando longe à Dioscoride iuxta dissidetis, pro albo (nam duplex est) ingentem illum carduum, quem mareien distel grandia & albis maculis uariata folia habentem, pro nigro uero nō minorem, imo sesquialtera nonnunquam hominis statura conspicuum alium, quē viehdistel appellamus, indicantes, cum prior chamæleon nullum prorsus caulem, sed echinatum tantum in medio caput habere dicatur. Alter caulem quidem sed non ultra / dodranta li longitudine surgentem proferat. Ral. Quæ tunc, duo illi cardui, herbæ sunt? Cord. Priorem nempe Marianum carduum, nescio an Dioscorides descripserit, in nullius enim cardui pictura albæ istę macule quas non prætermisisset, leguntur. Alter puta pecuarius carduus nisi scolymus sit (de quo tamen ualde dubito) una cū tot alijs carduorū generibus, quæ ubiq;

scatent, à me ignoratur. Nostrates tamen mulierculas imo & nonnullos medicastros collecto eius semine contra pungentes laterū dolores intestinorūq; strophos uti uideo, quasi acuta herba, acuto quoq; morbo medeat. *Ral.* Ex eisdē quoq; carduis esse puto quæ *bedeguarde* & *suchaha* dicuntur? *Cor.* Hanc Aegyptiā seu Arabicam spinā, illam albam spinā Dioscorides nominat, & præter hanc alia est alba spina per compositionem *leucacātha* dicta, cum prior *acantha leuce* duabus uocibus proferatur. *Nig.* Ex hac igitur alba spina *Ianal*is uirga, de qua *Ouidius* in *Fastis*, sumebatur ad arcendas scilicet à foribus noxas prohibēdasq; striges? *Cord.* *Ramnum* ibi poeta intelligit, quæ eadē etiam *leucacātha* Græcis uocatur, & nescio an eadem sit, quā nos Germanice *Stachdorn* appellamus. *Meg.* Dum de aculeatis spinis fabulamur, offert se commodum similis herba, quā Itali *restam bouis*, quod altis scilicet & duris radicibus in agris aratrum remoretur, appellant, *Cord.* Ob id elegantiore uocabulo *remora aratri* diceretur, inueni tamē in ueteri quodā herbario *acutellā* eā nō male uocari. Quod si nulla harum uox arrideat possumus eā cum Græcis *ononin* seu *ononida* nominare. *Nig.* Est hæc *ononis*? Diu eam noscere optaui,

quod contra calculum laudetur, cui, quoniam obnoxium fore me uereor, aduersas ei, quas cunq; scire possum, herbas colligo. Cord. Ab eadem urinaria uel equites eam stalkraut, id est, urinalem uocant, potandumq; eius decoctum in eiere nequeuntibus equis offerunt. Alia tamen est ab ea urinalis, quam prius linariam dixi, quamuis sint quidam herbarij, qui linariam & urinalem quasi duas herbas duobus capitibus magna incuria disiungant. Meg. Habet ne hæc ononis aliud adhuc Germanicum nomen? Cord. Audio eam & hauhechel appellari. Gal. Si patitur, interpretationem adde. Cord. Hau nobis scenum, & hechel instrumentum illud sonat quo mulieres linum carminant, & à crassiore stuppa expurgant. Gal. Congruum rei uocabulum audio, horret enim crebris inter folia aculeis. Cord. Hæc quoque quæ Græce dipsacus, Latine labrum Veneris dicitur inter spinosas herbas refertur. Ral. Nos labrum Veneris marianum illum carduum, de quo iam dixisti, appellamus, & hanc Virgam pastoris maiorem, uel carduum fullonum. Cord. Ille quo fullones utuntur huic quidem congener est, ignotus tamen ut reor Dioscoridi fuit. Nusquam enim quod talem usum præbeat meminit, sed alijs eum dua

bus herbis nēpe hippophai et hippophęsto tri-
 buit. Credo in hoc hamatos cultura fieri acu-
 leos & eiusdem fere utrunque facultate ualere.
 Meg. Verisimile est. Cor. Cum facta sit aculea-
 tarum mentio, cupio uicissim à uobis discere
 quisnā terrestris tribulus sit, si uerum est quod
 Virg. Marcellus ex Theophrasto dicit, eā plā-
 tam priuatim & alio naturę ordine suos non
 in folijs & caule aculeos, sed ipso fructu. i. peri-
 carpio ferre, quod ut in aquatico tribulo uerę
 esse uideo, (eius fructus aquaticas nuces uoca-
 mus) sic in terrestri indicari mihi uelim. Meg.
~~Et~~ qđā lappa minor, et Germanice bettlerfleu- Est
 se dicta, quę oblongas et aculeatas fructuū the-
 cas fert, quid si illa sit? Cord. Hęc xanthiū poti-
 us crederē si maiores illi fructus essent. Debēt
 em̄ oliuas pilulę istę, iuxta historiā, superare.
 Ral. Quid audio, ipsos etiā tribulos uulgarem
 agros peltē ignoramus? Nig. In meo tñ The-
 ophraſto terrestris tribuli spinosa folia lego,
 ait enim: Duo eius genera, unus em̄ folio cice- sunt
 ris exit, alť spinosus foliatus constat, ambo ter-
 reni, atq; multifidi sunt, seri⁹ germinat qđ spino-
 sus folijs est, & apud septa uillarę is solet erūpe-
 re. Cor. Vt aculeata cōcedā, ubi ciceris, ut The-
 ophraſt⁹, uel portulacę ut Dioscorides ait, fo-
 lia in nostro putato tribulo sunt: cui⁹ etiā ter-

restris unum tantum genus ab eodem Diosco-
 ride ponitur, Meg. Reseruabimus hanc quæ-
 stionem in proximã aliquã quodlibeticam me-
 dicorum disputationem. Cord. Imo te affinis
 Ralla quæso si. N. illũ qui me nullã herbarũ co-
 gnitionẽ habere tibi dixit, conueneris, eum sup
 hac re consule, & quid decernat rescribe. Nig.
 Sunt qui & in hac uulgari herba dubitent, qui
 busdã aparinẽ, alijs alysson esse uolẽtibus. Ral.
 Nos rubiã minorẽ uocamus. Gal. At Plinius
 alysson rubiã comparat, & eandem fere dicit,
 nisi quod minoribus folijs et ramis fit. Cor. Sic
 alios quoq; herbarios dicere scio, cõtrariã ta-
 men cõparationem Pliniana yba ostendunt,
 quæ hæc sunt. Distat, inquit, erithrodanus ab
 eo quẽ alysson uocatur, folijs tantum & ramis
 minoribus, hic Plinium minima rubiã folia,
 minores item ramos tribuere intelligo. Neq;
 uideo quonam pacto hæc etiam figura depi-
 cto apud Dioscoridem alyssõ congruat, quã
 circinata habere folia dicit. Nisi forte circi-
 nata quasi in circulum disposita quis inter-
 pretari uelit, Niger. Hoc Græca lectio forte
 non patietur. **CORDVS.** Et ut de folijs
 constet, in ipsis caulibus magna est diuersitas,
 qui multi sunt aparines, alyssi uero singula-
 ris est. Alysson quidem hanc uelim, utpote

egregiū illud cōtra rabidi canis morsum anti-
 dotum, sed magis mihi aparines historiā ex-
 primere uideatur, maxime tenaci asperitate &
 similibus umbilico fructibus, unde & factum
 omphalocarpi nomen. Gal. Brunfelsius apa-
 rinen apud Italos grapellam uocari ait: si for-
 te Megobacche hanc illic nomenclaturā audie-
 ris. Meg. Nō animaduerti. Cord. Collinutius
 aliam quandam, ut credo, uidelicet lappariam
 herbam sic appellari scripsit, quæ fere mercuri-
 alis folia, & asperum retinaxq; semē habeat,
 & à Plinio inter Parthenij genera numeretur.
 Modo mercurialem eam nō intelligitis cuius
 Brunfelsiani tomi effigiem ostēdunt, & nescio
 quem bonum Henricū appellant, cum illa po-
 tius ea sit, quæ Germanice kuhevurtz, id est,
 uaccaria, uel ea (si me pictura fallit) quæ mist-
 milden, id est, fimetaria atriplex dicitur. Ral.
 Mercurialem omnes alia figura nouimus, il-
 lius folia hæc non habet sed multo graciliora.
 Meg. Sit ergo ut & ego puto hæc aparine. Gal.
 Germanice qui eā uocatis? Cord. Klebkraut,
 est em̄ nobis cleben quod Latini tenaciter in-
 hære dicunt. Ralla. Est huic aparinæ similis
 alia quædam herba nulla tamen asperitate ob-
 sita quæ in muris & macerijis peculiariter na-
 scitur. Cordus. Eam quidam aspergulam esse

putāt, quidā uero gallium, Mego. Sed gallium odoratos flores habet, & eam esse credo, quæ aparinæ quidē similis, sed multo minor ac humilior est, imo & copiosiorib⁹ caulib⁹ e terra exit. Cor. Tibi subscribo atq; ecclā eam in proximo hoc cliuo, Gal. Germanicum eius nomē audire expeto. Cord. Nondum, qđ sciā baptisata est. Nig. Hac ratione forte anabaptistę cuiusdā catechumena ples fuerit. Cord. Tunc cōfestim eam ~~aberuncauerim~~, tā grata est mihi anabaptistarū secta. Meg. Utinā ad extremam usq; Thylē hoc hominum genus relegaret, ut pessima omnium bonarū artium adeoq; sacrarū literarū pestis & pnicies. Cord. Adde & publicæ tranquillitatis seditiosi cōturbatores. Ego omnes huiusmodi sectarū autores phanaticos adeoq; atribilarios hoīes credo qđ nihil aliud inuentis suis placitis efficient, uereor, qđ ut uera tandem religio amittat. Nig. Hęc quoq; non uerā millefoliū esse quidā contendunt. Cord. Inter eos & me esse noueris. Nā cum tres herbæ sint huius nominis, prima Achillea, secūda stratiotes terrestris, tertia peculiariter millefolium dicta, hanc terrestrē stratiotē puto, an errorē iudicate ipsi postq; trium harū historias cōtuleritis. Gal. Quia Germanica noīa pugillaribus excipio, cupio & qđ hęc ipsam nominetis

scire, Cord. Garbā audio dici, Saxōes relicam uocant, utroq; non patiente interpretationem uocabulo. Sunt etiā qui sthaffsreibe, id est, ou-nam costam appellent. Nig. Non adeo periculofus error fuerit, si & hæc pro uero millefolio accipiatur, nam eadem fere est omniū harum trium, nempe uulneraria, uis. Cord. Herbarij uestri similem huic philipendulā quandam indicant, hæc quænam sit, & an hic uspiam nascatur scire cuperem. Gal. Brunfelsius eam Discoridis oenanthen esse putat. Cord. At eam non stratiotis huius, sed pastinacæ folijs idē autor depingit. Nig. Licet hic Virgi. Marcelli, nescio incuriam ne an obliuionem dicam, admirari, qui de labruscæ flore, qui etiam oenante uocatur, agens nusquā se in Dioscoride de cenāthe herba, quam ex Aegineta citat, legisse dicit, cū tamen eius caput in eodem autore interpretatus fuerit et adiectis quoq; scholijs dilucidarit.

NIGER. Utimini etiam ista in medicina herba? **CORDVS.** Vterentur multi si cognoscerent. Nig. Quæ est igitur. Cordus. Dioscoridis erigeron, quæ latine senetio interpretatur.

RALLA. At erigeron carduus benedictus & senetio cresson ab herbarijs nostris dicitur.

CORDVS. Male, lege senetionis historiam & hanc herbam graphice depingi uidebis.

En exigua folia erucæ modo in extremitatibus incisa & longe quam erucæ sunt, minora, cuius etiam lutei flores cito postq̄ enata est, dehiscunt, & in pappos abeunt. Nolui tamē huic tantum similitudini credere quin colligētes eā anus nonnunq̄ interrogavi ad quemnam morbum ea uterentur? Quæ ad restinguēdas inflā-mationes responderunt. Nūc ubi Dioscorides senetioni refrigerandi uim tribuat similisque in hac figura appareat, quid prohibet senetionem credere? Ral. Medici tamen inter calidas herbas senetionem numerant. Cord. Alterū scilicet sýsymbriū puta cardaminen, id est, nasturciariam, quam cressonem quoque dicunt, falso intelligentes. Nig. Cressonē lauer, a deo q̄; sium esse quidam autumant. Cordus. Cognominatur quidem sium, sed uerū sium q̄d idem lauer, herba est quam Germanice pungen, & à natali loco vuasserpungen uel bachpungen uocamus, Saxones lemmicam, cui admodum similis alia, sed non odora, ut nesciā an hæc non odoratum lauer sit, quod tamen nomen Leonicensis cressoni etiam tribuit. Certe odoratio seu lauere chirurgi quidam ad uulnera & hulcera curanda utuntur, ut hinc etiam aquaticam anagallidem à Dioscoride appellari putem: Verum ~~etiam~~ ad hanc senetionem reuer-

tamur Iohānes Manhardus quoq; erigeronta nō carduum benedictum sed aliā herbam esse testatur, quam, quod in muris nascitur, petrel-
 lam ab Italis uocari ait. Nascitur quidem & hæc in muris sed simillima quædā alia, maior tamen & ramosior frequentius, Illa uidelicet quam Brunfelsius pro altera uerbenaca exhibet, candidioribus quam hæc, & aliquātulum lanuginosis folijs. Gal. Hanc senetionem Germanice mihi nomina. Cord. Kreutzvurtz, id est, cruciatā herbam à similibus scilicet folijs. Ral. Si recte uerba tua accipio non uera effigie apud Brunfelsium hanc uerbenacā monstrari suspicaris? Cord. Imo neutram, si quæq; ad historiam suam referatur. Ral. At herbarij nostri utramq; se noscere non dubitant. Cordus. Non enim tam lata & eo modo ferrata prioris, id est, rectæ ybenacę folia hic uideo, ut hinc gallinacea crista (sic enim uerbenaca etiam dicitur) appellari uel debeat uel possit. Nec memini an unq̄ in aquosis eam locis nasci, uel aliquā cū colūbis (unde peristerionis nomē) amicitia habere compererim. De dodrantali quā hæc ter superat, altitudine nihil dico, quod nō eandem omnibus herbis ubiq; proceritatem esse sciam. In altera quæ pro supina & foemina uerbenaca hic pingitur, hoc me suspendit,

quod luteos flores habere soleat, q̄ supinæ uerbenacæ purpureo colore apud Dioscoridē indicantur, ut alias, quibus non respondet, notas præteream. Gal. Ipse tamen Plinius, ut eū hic Brünfelsius citat, supinā uerbenacam luteis floribus describit. Ral. Id audire cupio. Gal. Est, inq̄t similis uerbasco herba, q̄ sepe fallit pro ea capta, folijs minus candidis, cauliculis plurib⁹, flore luteo. Cord. Male iungit hæc uerbenacæ uerba, cum seorsim aliam alius herbæ nempe blattarię historiã constituent. Gal. Recte, nam sic eã Romæ uocari mox subdit. Niger. Aliam quandã herbã latis scabrisq; ac grauius spirantibus folijs centrum galli, quo etiã nomine uerbenacam uocant, appellari nonnunquã audiui Cord. Verum, sed magno interim errore. Me. Scarleam hodie dictã intelligit. Cord. Hanc ipsam, antiquis nimirum medicis, ut puto ignotam. Gal. Verbenacam putatam Germanice qui uocis? Cordus. Isenkraut uel Isernnhart. Quasi ferrariam dicas. NIGER. Græcorum forte sideritis fuerit? CORDVS. Sic uerbenacam supinam quidem à Dioscoride cognominari legimus, alia tamen est uerbenaca proprie dicta sideritis, ut Pandectarius errarit, pro eadem hanc intelligens. MEGO bacchus. Hæc quæ est eadem ne illi quam beinbellam

prius appellasti. Cordus. Non, sed tamen admodum similis, præterquã in florib⁹, quos hic quasi in umbellam dispositos puniceo colore iucundum aspectum præbere cernitis, Saxões aurinam maiorem uocant, Ral. Ergo centaureum maius est, aurinam enim eadẽ gens centaureum nominat: A quo etiã Germanicum nomen quo in Hestia nostra appellat non multum abludit, uocant enim hic eam tausent gulden, quasi mille aureos quis dixerit & ad centaureum (quod quasi centũ aureos sonat) respexerit, Cord., Centaureum maius aliam habet historiam. Nig. Eam apud Dioscoridem legi sed ipsam herbam uidere cupio. Cordus. Ego quidem uidi Ferrariæ non tamen maioris centaurij sed Rha Pontici nomine indicatam. Eodem & uos eius radicem nouistis quã scilicet uagi agyrthæ nobis pro rhapontico uendunt. Etenim uerum hanc raponticum esse non facile persuadeor. RALLA. Ergo & uero nos rhapontico carere putas? Cord. Imo scio: Interim tamen Rha Barbarum, quo Arabes pro eo utuntur, habetis. Licet & hoc uel euanidam uel adulteratum adeoq; factitium plerunque asportetur, quæ iam mercatorum est auaritia & infidelitas. Ralla. Dñq; deæq; omnes falsarios illos impostores perdant, ut

syncera tandem simplicia, quantumuis etiã
 cara, nancissili liceat, Nullis ego nummis, nulli
 certe sumptui parcerem, modo humanę saluti
 consuleretur. Cord. Christiani hominis egre-
 gium animum audio, quem utinã nulla cupidi-
 tas paulatim, cum ditescere cœperis, cõcutiat.
 Multis aliorũ exemplis didici, quãta sit in aua-
 ritiã pcliuitas quãtus itẽ dehinc iustitię, ac æq-
 tatis contemptus. Ral. Curabo ne ditescã ex q̃
 hæc opes uitia secum trahunt. Cordus. Taceo
 quod nihil auaris miserius sit, & magis impiũ
 minus misericors. Meg. Scio quid aĩo iã concipi-
 pias, dulcem nimis caricã. Cord. Imo acerbis-
 simum arbutum. Ral. Sunt qui Rha Barbarũ
 idem cũ Rha Pontico esse, notumq; ueteribus
 etiã medicis fuisse putent, inter quos & Paulus
 Fezerus est, qui hanc opinionem publica dispu-
 tatione defendere promittit. Cord. Non adeo
 inficior, sciẽs præceptorem meũ Leonicensem
 similiter, ut apparet, opinari, cui tamen Iohã-
 nes Manhardus, quasi dubitet, imo diuersas
 esse radices credat, in quadam epistola scribit.
 Et idem præceptor meus est, ut nesciã utri ma-
 gis adhereã. Meg. Respondit huic Leonicensis
 longis literis et responsurus est eidẽ rursus Mã-
 hardus, ut ex ipso audiui, nõ breuiorib⁹, duoq; q;
 hi simul libelli aliquãdo prodibunt in publicũ,

tunc ex his quasi collisis pyritidibus emicantem ueritatem uidebimus. CORrd, Plures tales uiros super his rebus committi, & conueltari cuperem. Nig. Magnam huic herbæ iniuriam facimus, quæ cū multis nominibus celebretur, & uarias in se uirtutes habeat, eam tamen pedibus nostris calcamus, CORDVS. Id cum bonis ac doctis omnibus uiris communem patitur. Gal. Quam eam dicis? Cord. Polygonon siue polygonatum proserpinacā, sanguinalem & corrigiolam, alia alibi nomina uide. Gal. Cum Nicandrum prælegeres aliā polygonatum herbā dixisti, nempe eam quæ figillū Salomonis hodie uulgares herbarij uocant. Cord. Recte, sed quid obstat quo minus et huic nomen suum, ut plures aliæ quoque herbæ solēt, cōmunicet? Ral. Polygonatū illud ut Dioscorides, seu figillum Salomonis ut nos dicimus, Germanice vveisvortz, id est, alba radix nominatur. Cord. Sunt quidam errorē caligine adeo cæci, ut eandem radicē pro albo ueratro accipiant. Meg. Si recte memini legi aliquādo figillum, Salomōis ne an Marię nescio, secacul esse. Cord. Apud Iacobum de Manlijs. Gallus. Sic et Brunfelsius quosdam uelle testatur. Ral. Eadem ergo eryngo polygonatū, nam secacul

& eryngus imo & centum capita eadem her-
 barijs nostris res sunt. Cord. Non ausifim crede-
 re, si uerum est quod Serapion, ut idē Iacobus
 citat, in septimo de conditis capite ait secacul
 scilicet similem zinziberi radicē esse & ex In-
 dia asportari, & nescio quid ex recenti ea fieri,
 Quę an de credito à me polygonato queant in-
 telligi nescio. Hoc autem constat quod idē au-
 tor de simplicium temperamentis capite, si be-
 ne memini lxxxix. secacul describat, nullumq;
 Dioscoridem citet, qđ procul dubio more suo
 fecisset si illud ex eo caput transumpisset. Nō
 tamen admodum nec pertinaciter repugno.
 In eiusdem capituli lemmate nō bene eryngore
 fit mentio suspicor. Quemadmodum & ubi
 astra atticum, id est, inguinalem, bubonium
 & alibium (omnia hæc idem nomina signi-
 ficant) describit. Potest forte & aster atti-
 cus Græcorum & centum capita Arabibus
 dici, non tamen continuo illa eryngi species
 est. Quam quia eodem centum capitum no-
 mine appellaretur, statim ibidem, ut à prior
 rediscernat, diuersa historia depingit. ME-
 GOBACCHVS. Aliud à scacacul & cen-
 tum capitibus, eryngij nomen apud Serapio-
 nem in cuiusdam herbæ transumpta ex Dio-
 scoride historia legisse me scio, sed iam non

succurrit. **CORDVS.** In montana nardo id obseruauī, quam Dioscorides ramulis folijsque eryngio comparat. Vbi Serapion loco eryngij Darfahane habet, quod ut scitu dignum in codice meo signasse me recordor.

NIGER. Videntur quibusdam eryngium & centum capita diuersæ herbæ. **CORDVS.** Certe Plinius duo de his capita fecit, & varias eryngij species indicat: Imo & ipsam centum capita unam earum nempe albam esse affirmat. **RALLA.** Omnes quotquot se eryngium nosse putant, carduum istum indicant, quem Germanice vualen disteln, id est, aggerum carduum uocamus: Eidem & centum capitum nomen admodum congruit, quod plurima scilicet capitula spinosa & quasi stellata gerat. **CORDVS.** Sed hæc nullum, quem ego obseruauī, effatu dignum odorem habet, qui tamen à Dioscoride & Plinio eryngij radici tribuitur: Imo & centum capita Plinius raram inuentu, tradiq; radicem eius alterutrius sexus similitudinem referre, dicit, quare sæpe mecū cogitauī an forte carduus panis, quē uulgo eber vurtz dicim⁹ aliqua eryngij species sit. **Niger.** Hunc ego aliquando alterū chamæleonem putauī. **Cordus.** Per lapideum Iouem in

eadem etiam opinione fui, sed hoc me reuocauit, quod cubitalem huius cardui caulem esse, qui eam effodiunt, dicant, quo albus chamæleon prorsus caret, quem tamen hunc esse oporteret cum alter qui caulem habet perimens uenenum sit: Nunc cardui panis uocati radice homines libenter uescuntur, & multis incommodis medentur, hac tamen infamis ea facultate male audit, quod uescentis quidem uires augere, sed iuxta uersantis auferre dicatur. **RALLA.** Si uocatus pacis seu panis carduus (utroque eum nomine nostrates seplasiarij uocant) quædam eryngij species est, & uerum id quod alterutrum sexum referat, tum quotq̄t ego huiusmodi radices uidi fœminæ erant quandam scilicet rimam ostendentes: Utinam uiderim & masculas. **CORdus.** Certe, aliquid dicis, quod tamen ego affirmare non ausim, si uerum est quod quidam de eryngij radice tradunt, esse scilicet eam tantæ longitudinis ut raro integra & semper fere abrupta effodiatur. Id quod neque apud Dioscoridem, neque apud Plinium legisse me recordor. Relinquo igitur hæc doctioribus propius perspicienda. **MEGOBACCHVS.** Interea dum alio rapimur, huius polygonei

nostri obliuiscimur. **CORDUS.** Nihil habeo quod ultra ea quæ ab alijs de ea traduntur, addam. **Megobacchus.** Fœminam sanguinalem nosti? Nam duæ eius species sunt. **Cordus.** Variant authores, quidam hanc marem, & alteram fœminam: Contra, hanc fœminam & alteram marem nominant, sic tamen ut semper maiores huius uires celebrent. **NIGER.** Fuit cum hanc non polygonium sed agrostin putarim. **CORDVS.** Putarem & ego, nisi aliter, qui multi iam scribunt, herbarij persuaderent: Quandoquidem omnes uocatam hanc Germanice *Vuegegras* uel *vuegedryt* Polygonium esse contendunt. **Megobacchus.** An alteram quod quæsiui, sanguinalem noscas nondum respondisti. **Cord.** Non affirmo, suspicionem tantum habeo, quã proferre non ausifim. **Megobacchus.** Quid obstat? **Cordus.** Vereor ne me derideatis, neue, quasi omnia ad lubitum turbare uelim, male audiam. Dicam tamen sed hac protestatione quod leuiter suspicer, non decernam. Nouistis omnes herbam puto quam hippurim id est, equinam caudam seu equisetum esse credimus, Germanice *daubenrock* uel *kanden kraut* dictam. **GALLVS.** Neutram uo-

cem intelligo, Cordus. Prius nomen quasi co-
 lumbinam colum significat, alterum à stan-
 neis uasis, quod ea hac aspera herba munden-
 tur, absterganturque, factum est. RALLA.
 Quid si noscamus hanc, num alteram san-
 guinalem esse putas? CORD. Non omnino
 foeminæ tamen sanguinalis historiam putato
 equiseto illi fere congruere uideo. Ait em̃ Dio-
 scorides eam singulari caule, exiguum & tene-
 rum fruticem esse harūdinis similem, continua-
 tis geniculis, & in seipsum tubarum modo far-
 ctis, & circa illos familia piceæ foliola in orbem
 exire, herbam in aquosis locis nasci. RALLA.
 Quæ equina cauda creditur in siccis etiã agris
 inter recens enatam auenam conspicitur.
 Cordus. Frequentius tamen & foelicius, utpo-
 te maior & firmior, in aquosis, maxime quæ
 à nostris Schaffthau & Ioecher dicitur, gratū
 & salubre equis pabulum. Quanquam alteri
 equiseto hæc ipsa planta congruit. NIGER.
 Caulis concauitas harundinem utcunque re-
 fert & continuata genicula non multum ab-
 ludunt, quæ plane in seipsa tubarum modo far-
 ciuntur. Ipsa quoque foliola piceæ familia cir-
 ca eadem in orbem exeunt. Quantum etiam
 ad uires attinet, uideo ei eandem etiam facul-
 tatem nempe adstrictoriam tribui. RAL. Si

foemina sanguinalis masculæ respondet, necesse est Rasin nostrum errare qui corrigiolã calidam esse & fluxum ciere dicit. Cord. Multæ sunt herbæ quæ viticulis suis corrigiolæ usum præbent, quis scit quam ille corrigiolã intelligat. Mego. Perge Niger. Niger. Non minus tamen & suæ equisetum nostrum historiæ, si legeris, conuenit. Cordus. Iamdudum legi, & est in ea quod me non parum dubitare facit. Niger. Id audire uelim. Cordus. Quod in altitudinẽ augeri herba & propinquas stirpes ascendere & ex illis circumamplexa nigris equinamq; caudam referentibus comis pendere dicatur. Quam nos equinam caudam appellamus singularem caulẽ erigit, suaq; ipsius firmitate sursum nititur, nec usquam inclinat, proximum aliquid ascendit circumamplectitur. Meg. Virges quidem sed non tam grauius ut opinioni tuæ subscribam. Ego quod equisetum dicimus uerum etiam equisetum puto atque hoc argumento cum nuper in Italia forte deambularem reperi primum equiseti rudimentum diuque quænam planta esset dubitavi, tandẽ post aliquot dies admirationis causa eandem aspicerem uellem factum equisetum comperi. Id admodum his quæ Virgilius Marcellus in equiseti scholijs scribit

conuenire uidetur: Ait enim, si uideat nascentem aliquis equisetum herbam, exeuntemque ex terra aliquot diebus contempletur, nunquam unde futura sit, equina cauda in ea intelliget tam breui, nudo, concreto oritur asparago & scapo. Nullibi dissimiliorem natura finem quam in hac planta à suo principio fecit. **CORDVS.** Hæc & ego legi, quemadmodum & quod Hermolaus Barbarus in Corolario dicit, equisetum in pratis nascentem & ob id inuisam foenifecis herbam, quasiq; aliquem terræ pilum esse: Sed magis ad Dioscoridæ uerba respicio, qui equinam salicem arborisque nomine equisetum appellari dicit, quod non multum differt ab hoc quod Græcorum aliqui hippurim nigricantem folijs pinum nominent, **ME** Gobacchus. Tu in tua ego in mea manebo opinione, **Cordus.** Non libenter à te dissentio nedum à communi omnium sententia, licet id citra graue periculum fuerit, siquidem similes fere utriusq; facultates sunt. Videre tamen cupio, ubi hoc equisetum nostrum, salicem utcunque referat, propinquas stirpes ascendat, circumamplexeturq; & hinc nigris comis propēdeat hætenus non licuit. **RALLA.** Sponte sua an plantata hic asinina hæc ungula coaluit? **CORDVS.** Plātata.

Ral. Mirabar eam in hoc solo, quæ longe alio, petroso nimirum gaudet, enatam, Meg. Eandem hæc Græcorum bechium & antiquorum Latinorum Thussillaginem esse uolunt. Cor. Id discipulos meos iam olim docui. Nig. Iam uideo cur & cægiros ac chameleuce dicañt, plane enim populi folium refert. Cord. Eadem caussa & farfarus appellatur, quo quondam uocabulo, ut apud Plautum forte legistis, populus indicata est. Ral. Hinc forte nobis eius farfarellę nomenclatura inualuit. Gal. Albam populum magis quam nigram assimilat, nempe albicanti ex altera parte folio, sed hunc ei colorem superne qua cœlum spectat, contra aliorum foliorum naturam, inesse Virg. Marcellus ait, quum hic contrarium uideamus. Cor. Scæpe hoc me suspendit, quare diu scæpeque animaduerti an usquam uidere possem. Tandem ergo certo quodam tempore in superna ista foliorum parte teneram quasi lanuginem albicare inueni, quam facili leuiq; pollicis attritu absterfi. An hanc Dioscorides intelligat nescio. Gal. Etiam si maxime id faciat, non tamen aduersa pars uiret, ut idem & Dioscorides & Virg. Marcellus tradit. Nig. Consulam Græcum Dioscoridem meum, an forte aliquis subfit error. Gal. Germanicum eius nomen au-

dire cupio. Cord. Esels huff. i. ut Ralla uocauit,
 a sininam unguam, Ral. Iacobus à Mālijs pro
 equina ungula adeoq; nenufare, quā uos nym
 pheam dicitis, hanc Tuffilaginem seu farfa
 rellam interpretatus est. Cord. Male. Ral. Di
 citur et Germanice brādtlattich. i. uftilaria lap
 pa, quā autē ob causam nescio, nisi forte uftio
 ni medeatur. Cord. Sed hæc propior uero est,
 quod eius folia quondam uri, & nidor in pul
 monem trahi solebat, nō leui ad spiritus diffi
 cultatem auxilio. Nig. Id & iam fieri potest.
 Cord. Hanc quoq; Angelicā hodie dictam, ex
 Missenio per duodecim ferme miliaria nostra
 tia allatā huc transplātaui. Ral. Magna est eius
 hic & fere ubiq; in humidis locis copia. Cord.
 Sed non æque bonæ & redolentis. Meg. Mirū
 quod ueteres medici si modo recētioribus her
 barijs credendum est, nullā de hac mentionem
 fecerint. Cord. Quid si Nicander, Theophra
 stus, Dioscorides, Galenus, Aegineta, pluresq;
 tum Græci, tum Latini alijs eius meminert?
 Meg. Age quo nomine? Cord. Smyrnijs, quāq;
 Theophrastus eam hipposelinon, quod olusa
 tri nomen est, appellet: Anacteō uero coptiū.
 Commodum eius radicem hic habeo in eodē
 monte effossam. Meg. Quādo in eo eras? Cor.
 Proxima septimana cum principē nostrū Al-

tendorffii & Eschuegã sequerer: In eũ tunc me
ducebat Iustus Hybernus herbariæ rei cupi-
dissimus etiã sectator. En eã olfacite & gusta-
te. Meg. Certe odorata est. Cor. Stringe & cõ-
prime eã fortiter, & uidebis sentiesq; illũ myr-
rhæ odore succũ, quẽ Theophrastus ei tribuit,
Vnde & nomen. Ral. Idẽ fere odor. Nig. Ergo
tu uerã myrrhã olfecisti? Qua Māhardus nos
carere dicit. Ral. Quã omnes aliĩ seplasiariĩ myr-
rhã habent, eandem & ego habeo, an uerã ne-
scio, atq; eius hic est odor. Gal. Est & grata in
gustu acrimonia. Hem, hem, hem, ferite cerui-
cem, suffocor. Quã pene periissem. Cacodemo-
nica non Angelica est, Imo nec Smyrniũ, qđ
difficultati anhelitus, & non nisi recta ceruice
spirantibus medetur, tantũ abest, ut strãgulet.
Cor. Id & mihi nuper Altendorffij in Iustinis
ædibus accidit, dum maius equo frustum sum-
pserã, atq; ideo magis persuasus sum Smyrniũ
esse, nam id in cibo fauces ledere Dioscorides
dicit. Dum tamen in uentriculo confectum &
ad pulmonem usq; distributum est eas, quas iã
dixisti & idem author ei tribuit, facultates ex-
hibet. Meg. Ohẽ Galle quã male iã cucuriebas.
Pene eo tecum uentum erat ut nullis unquam
gallinis usui fuisses. Gal. Vbi iocus & risus, ibi
nullum est funus. Megob. Nisi forte nouerca

aut pessimæ uxoris. Ral. Hipposelinum illud, quod olusatrum iam interpretabaris, uspiam hic nascitur? Cord. Si quam ego intelligo fuerit, copiose & ubiq; atq; ecce ipsum ad hoc dumetū non tamen adeo grande ut in umbrosis-hortis, alijsq; humidis locis, ubi plane nomē-claturæ suæ respondet. Ral. Hanc etiā quidam hic Angelicā esse putant. Cord. Longe est debilior radicis tum odor tum acrimonia. Meg. Cōcauum, celsum, & ueluti lineis intersectum caulem uideo. Cord. Vidisses etiam dum floresceret densam & corymborum modo concretam comam ex inuolucro quodam erumpentem. Gal. Germanicum eius nomen æde. Cord. Nescio, nisi quod nonnulli glade roeren .i. læuem cannam seu fistulam appellant. Ral. Similis est ei aliquatenus quæ giersa uulgo nominatur. Cord. Hanc ego rusticum seu palustre apium aliquando putavi. Meg. Effodi alteram illam, quam dicis, Angelicā, & non uerum hipposelinum seu olusatrum esse suspicor, alba enim apparet radix, quæ hipposelini foris nigra, intus candida est. Cord. Hoc unum hætenus et me suspendit. Meg. Quod etiam in historia eius legitur, elixos coliculos edi, magis iam à Ralla dictæ giersæ conuenit, qua recenti homines uescuntur. Cord. Ut ingenue fatear

turbant me multiplicia tam uariæ descripto-
rum apiorum genera. Vbi enim satium illud
est hirsuto folio? ut ex Theophrasto Virgil.
Marcellus citat. Nig. Nescio quàm bene inter-
pres is ibi uerterit, nam Gaza densum non hir-
sutum transtulit. Cord. Sæpe hæc uox in alijs
quoq; folijs me offendit, quibus omnino non
congruit. Sic puto & à Lonicerò meo in Ni-
candro mellissophyllum asperum interpreta-
tum. Ral. Ingressum autumnum uideo, autu-
mnales uocati flores prodeunt. Gal. Hos atq;
martios nominatos flores Brunfelsius narcis-
sos putat. Cord. Sic & alius quidam ualde do-
ctus, in alijs tamen disciplinis: At meo iudicio
toto errant cœlo, nisi Leonicens, Manhar-
dus, & Vincentius Caprilus me fefellerint, qui-
bus præsentibus & affirmantibus Ferrariæ in
Marianorum seruorum cœnobio frater qui-
dam eiusdem sodalitij doctor Iacobus uerum
mihi narcissum ostendit longe alia, quam utri-
que hi flores habent, facie pedali scilicet altitu-
dine surgentem cauliculum, quem liliacea, sed
multo minora folia uestiebant. Opertum ad-
huc folliculo seu inuolucro florẽ uidere non
licuit, quãuis in ultima fere estatis parte. Qui
martij seu februarj illi flores sint in præsentia
rum nihil certi habeo. Verum hic autumnalis

flos agrestis bulbus antiq̄s Latinis appellatus
 est, Gr̄cis uero Colchicū, Nig. Quod Diosco-
 rides describit: Cor. Idipsum. Nig. Ergo uene-
 num est: Cor. Præsentissimum, ut uescens illo,
 eodem die quasi malis fungis strangulari dica-
 tur, unde & ephemeron appellatum. Conferte
 huc Colchici illius historiam & in sententiam
 meam ultro ibitis. Meg. Hac descriptione her-
 modactylum quidam indicant. Ral. Serapion
 certe in capite Surugen hanc Colchici historiã
 exscripsit. Et interpretes hermodactylū in lem-
 mate præfixit. Sed hermodactyli nostri non
 has radices referūt, neq; etiam uenenosi sunt,
 ut quibus in articulari morbo scepe uos uti so-
 letis. Meg. Quid si proxime sequens epheme-
 ron nēpe agrestis iris hermodactylus fit: Cor.
 Id ut non facile credã facit, quod ipsum longã
 & digitali crassitudine radicem habere legam.
 Dehinc quod neq; Dioscorides neq; Galenus
 quicq̄ de purgatoria illa ui prodat. Imo quod
 Aegineta seorsim à colchico & ephemero her-
 modactylū inter simplicia sua reponat, eumq;
 p̄ se, ac elixationē eius ad purgationes ualere,
 maxime eorū, q̄ in articulos decidūt, humorū.
 Eadē & Serapiō ex Galeno citat, sed nondū in
 eius authoris simplicibus hermodactylū inue-
 ni, ut credã post Dioscoridis & Galeni tēpora

hanc ipsam medicinam repertam esse. Ral. Relicto uenenoso Colchico ad salubres herbas progrediamur. Quæ est ista alto caule, magnis, rotundis, & in circuitu laciniosis folijs? Cord. Non dicam nisi tu quæ malua fit doceas. Ral. Dii boni quid audio, uulgarem & notissimã omnibus ubiq; herbã te doceã? Cor. Indica ergo mihi, quæ tã grãdem caulem habeat, ut baculi usum præbere possit, quẽadmodum Theophrastus de malua tradit. Ral. Tantã nunq̃ uidi. Cor. At hac in area ante duos annos tã ingens creuit, ut arborescens caulis nouẽ meorũ pedũ lōgitudinẽ, brachij uero crassitudinẽ æquaret. Atq; hæc illius neptis est. Nig. Credo hortulanã esse maluam. Cor. Rhomanã hic malua appellat. Meg. Nescio an usq; in Italia uiderim. Simile est maluæ femini & illud, similis q̃q; ut ita dicam, lubricitas. Eam omnino fuisse crediderim, cuius cibo Cicero intestinorũ leuitatem contraxit: Non enim syluestre & incultis locis uaria specie nascentem illã edendo fuisse dixerim. Ral. Vbi Lypfiam reuersus quid Marpurgi egerim interrogabor, me, qd malua fit, didicisse respondebo. Cor. Deride me ut libet, ego si quid ex te didicerim magnam tibi gratiam haberem. Ral. Liceat mihi tecum ut more tuo sic iure quodam meo iocari. Meg. Iam ui-

deo cur & murina cauda nocetur. Gal. Immanis fit, ille mus oportet, cui sua hæc cauda respondeat. Meg. Dum caulis stringendo trahitur instar murinæ caudæ deglubitur. Ral. Pæoniam ne hanc an pioniã uocem? Cord. Ab inuentore Pæone, pæoniam. Ral. Tunc est quæ Germanice minvuenvurtz dicitur & altera Pionia in qua grana illa quæ benonien korner appellamus nascuntur. Cord. Nullã ego Pæonia à Pionia differentiam scio. Ral. Vulgares tamen herbarij quasi diuersas herbas diuersis his nominibus, adeoq; diuersis etiam capitibus, imo & uiribus disiungunt. Cord. Vna est Pæonia nomēclatura, sed duo eius genera, mascula scilicet & foemina, ut in Dioscoride hic legitis. Qui & qd utraq; possit enarrat. Quod si platearius aut alius quispiam ex recentioribus Pioniam dicat, & plures expertus ei uires adscribat, non continuo alia est à Dioscoridis pæonia. Multos tales errores in uulgaribus illis herbarijs comperi. Sic n. uiticellam à bryonia, chamædryn à Gamandrea (liceat eorum uoce uti) irin cuius genitiuus ireos ab iride cuius genitiuus iridis, urinalem à linaria, ut prius auditum est, separāt, ut plures, quæ iam non succurrunt, herbas prætereã. Nig. Quæ autem illa pæonia est quam Apuleius in Creta nasci,

& à pastoribus in extrema facula inueniri dicit, mali granati magnitudine, quæ noctu, quasi lucerna lucet? Cord. Quid his uerbis author ille uelit, siue is Apuleius philosophus siue alius quispiam fuerit, non assequor. Pluribus huiusmodi absurdis alijsq; erratis scatet quantumuis ab Albano Torino quasi alterum Augiæ stabulum repurgatus liber, propterea etiam mihi studiose præteritur. Quis unquam uidit nymphæam, id est, ut hodie cum Arabibus dicimus, nenuphar, familia cichoreæ folia habere? At fere in eadem id inibi pagina legitur. Ral. Quam recte hæc muris auricula uocatur, en ut simili tum specie tum lanugine nomen suum representat. Cor. A Germanis quidẽ meusoher, id est, murina auricula nominatur, non tamẽ ea est, quã græci myosotida & id eorũ nomẽ interpretãtes Latini muris auriculã uocãt. Errantq; ob id qui hæc pilosellam (sic enim à Latinis nominatur) cum auricula muris confundunt, & easdem facultates habere tradunt. Nig. Græcorũ myosotiseadẽ est quæ alfine ut quidã uolũt. Et quã alfine à syluis deriuat, forte hæc fuerit quã germanice uualmeister .i. syluana uocamus. Ral. Nos matrem syluiam. Cor. Nihil hic decerno, quoniam nõ uideo qui eius, matris syluiæ scilicet folia, murium auriculas

& helxinen imitent, quæ stellæ modo circa cati-
 lē quadruplici ferme ordine deinceps disposi-
 ta longaq; & tenuia sunt, & facilē descriptu hi-
 storiā herba ipsa p̄buisset, si eā Dioscorides de-
 pingere uoluisset. Gal. En simillima figura effi-
 giatā & forte eandē herbā Brunfelsius caprifo-
 liū ab authorib⁹ appellari dicit. Cord. Nō sine
 graui errore, ueruntamen scio quid alioqui di-
 ligenti homini imposuerit. Periclymenon, qđ
 idē caprifolio est, etiā alsine, sed maior, & ma-
 ter syluia uocatur. Cor. Et hic grauem errorē
 uulgariū herbariorū obiter attēdite, qđ pericly-
 menō, id est, caprifoliū, cū Lycio miscent. Ral.
 Est ne periclymenō seu caprifoliū qđ latine in-
 uolucrū & Germanice lienē bloumē seu speck-
 liliē uocamus? Cor. Ita audio & lego. Leonice-
 nus tñ de ligustro agens id ipsum ab Italis ca-
 prifoliū appellari dicit. Nescio quod ille ligu-
 strum intelligat, non enim id cypron, sed cy-
 pron similem ei fruticem esse tradit. Meg. Id
 cōtra Dioscoridē Pliniū aliosq; plures est. Ni.
 Helxine ne illa cuius prius meministi, dicta iā
 parietaria est. Cord. Maxime. Ral. Germani-
 ce sant Peters kraut, i. herbam sancti Petri, &
 tag und nacht, i. diem & noctem appellamus,
 quod scilicet bicolores eius flores nēpe partim
 lutei partim quasi purpurei sint, ut purpureus

color noctem & luteus diem referat. Cord. Et hic toto erratis caelo, quotquot hanc herbam pro helxine seu parietaria accipitis. Vis ueram parietaria noscere, in aedes illas i, quas nuper hic cuculliones dicti fratres inhabitauerunt ubi magnam eius copiam in imis muris inuenies. Ral. Vt discam certe ibo, modo tu meus in eas dux fueris, ignotus ibi sum hospes. Cor. Et ego uereor ingratus. Nig. Quis tunc eas incolit? Cor. Sebastianus Augustus, Nouzenus Hæbraicarum literarum professor et Gerhardus Nouimagus in docenda historia Buschij nostri successor, uterque Tauciffaus, hic Hollædus ille Flæder. Nig. His tanti habitis hic uiris ingratus est Cordus qui omnibus bonis ac eruditis hactenus placuit? Cord. Cogor hic tacitus labra mordere, & multa, quæ indigne patior, deuorare, ne meum in me uelouem, quem illi sibi propitium habent, amplius exasperem. Nig. Vt non e literaria rep. sic & inhonesta uestra professorum est similtas. Cord. Nisi id ipsum respicerem, hos ego, sed præstat motos componere fluctus. Ral. Cõsulte & pie facis quod uehementiam tuam cõpescis, modesti enim et Christiani hois est illatarum iniuriarum obliuisci, deo uindictam committere, inimicos suos diligere, bona pro malis reddere. Cor. Durum et quasi captu impossi-

bile mihi dogma narras. Nig. At author illius
 Christus iugum suum leue docuit. Cord. Cur
 ergo tam pauci hoc sibi accommodāt, etiā ex
 istis qui assidue, ut, id faciamus, in sacris cōcio-
 nib⁹ nos adhortant, cur ipsi, quoties leuiter eti-
 am offendunt, quasi calcati angues sibilāt & re-
 mordēt? Ral. Abeāt illa & rem nostrā agam⁹.
 Meg. Parietariam illam etiam uitrariā seu ui-
 traginem imo et urceolarem dicunt, qđ uitreā
 uasa & urceoli hac herba propter abstersoriā,
 quā habet, uim, emundari soleāt. Ral. Oportet
 ut ingentem hāc serpentariæ copiam mecum
 diuidas iā dudum inanis est eius titulo notata
 pyxis. Cord. Omnem tibi quam hic habeo ser-
 pētariam do, sed nullā, scio, etiam si Argus fue-
 ris, inuenies. Ral. Neq; hanc ueram esse serpen-
 tariam putas? Meg. Bitortam eam à torta sci-
 licet radice etiam appellari audio. Cord. Hoc
 ei facilius quā descriptę apud Dioscoridem ser-
 pentarię nomen permisero. Ral. Omnes tamē
 seplasiarij sic eam nomināt. Cor. Omnes eti-
 am medici, uerum uni Dioscoridi plus quam
 cunctis his credo. In quo duplicē dracunculū
 (sic Græcorū dracōtia seu dracontiū a Latinis
 etiā dicit) legitis, sed neutrū intorta &, ut hæc
 est, subrutila imo rotunda bulbosa candidaq;
 radice. Nig. Minor tamen Dracunculus, ut hic

indicatur, longam, quia raphano similē radicem habet. Cor. Puto raphanū ibi non radicula sed eā quæ apios est, significare, cuius rotundam instar pyri (unde & nomē) radicē forte legistis. Nig. Interim simile rumici foliū hęc bitorta ostēdit, quali Dioscorides dracontia suam depingit. Cor. Sed non racemosum nec in maturitate croceū puniceumq; semē, imo neq; bicubitalem, neq; leuē, neq; purpureis maculis uersicolore caulē. Meg. Hermolaus Barbarus tñ à subrutilla & intorti draconis cauda, id est, ut ego interpretor, radice dracunculū etiā appellari putat. Cor. Fateor, sed sic communi oīm fere medicorū authoritate persuasus. Gal. Imo sui etiā Plinij. Cor. Fideliorē Plinio in his duces Dioscoridem sequor, quanq̃ idem plinius lib. XXV. cap. ij. Dioscoridæ dracunculū, quaten⁹ supra terrā extat, graphice describit. At quia uideo Ralla te ægre hic mihi credere, rem tibi ob oculos ponā, effode radicem. Nig. Non facile à sentētia tua discedo, noui quā nō temere pronunciare soleas. Meg. Qui authoritati & rationi innititur firmiter obstitit. Ral. En eam. Cord. Gustate &, quis sapor sit, dehinc respondete. Nig. Adstringens. Megob. Auferus, & fere qualis dictæ tormentillę. Ral. Ob id etiā eius species à pandectario ponitur,

Cord. Est ne & acer? Megob. Nullam acrimo-
 niam sentio. Cord. Quam ergo ex eo qualita-
 tem iudicatis? Nig. Frigidam & siccam. Cor.
 Sed ueræ serpentariæ acris, & ob id calida est
 radix, hinc illæ, quæ à Dioscoride ac Galeno
 tradūtur, eius facultates sunt, quibus plane cō-
 trarias hęc bitortam habere crediderim. Ral.
 Si id uerum tunc magna esset medicorum in-
 confiderantia, qui hanc bitortam pro serpen-
 taria etiam adhuc utuntur. Cord. Ego eos fal-
 li, si pateris, persuadebo. Gustastis ne aliquan-
 do nostras arum? Gal. Nesciō quàm egregie
 nuper eo mihi illuseris? Perpetuo me illud gu-
 stasse meminero, tam acres ac diutinas in lin-
 gua puncturas excitauit. Cord. Sed superior
 est eo serpentaria. Megob. Id uerum esse hic
 in ari historia uideo, ubi sic legitur, Candida il-
 li radix ad dracunculi radicem accedens, quæ
 quod minore acrimonia est elixa comeditur:
 Galenus quoque secundo libro de alimentorum
 facultatibus acriorem aro serpentariã his uer-
 bit innuit. Huius (de aro loquitur) plantæ ra-
 dix rapi modo manditur. Quibusdam in lo-
 cis acrior nascitur, ut dracūtio fere similis sit.
 Sed apertius sexto simplicium libro sic, dra-
 cuntium, inquit, quiddam aro per simile obti-
 net tum folijs, tum radice, cæterum illo tum

acrius, tum amarius, ac proinde calefactorium magis, & tenuioribus partibus. Gal. Nul- lum ego dracuntium aro uestrate mordacius puto. Cord. Tu tamen id in primo caliditatis gradu esse contendebas, quod ut falsum ostenderem gustandum dedi. Gal. Id non mea sed Galeni autoritate dixi. Cor. Scio quidem Galenū sic tradere, sed uidere oportet quale nā aro intelligat, non enim ubiq; æqualiter acre nascitur, ut ex iam citatis eius uerbis liquet, post quæ, & mox inferius. Cyrenis, inquit, contra quàm in nostra regione arum se habet, nam illic minimum medicinæ, minimumq; acrimoniæ præsefert, adeo ut uel rapis utilior habeatur, idcirco radicē quoq; in Italiam comportant, ut quæ, absque ut putrescat aut regerminet, longo tempore perennare possit. Illud itaque comportatū in Italiam arum, quod forte intelligit, non adeo, ut nostras, calere consentaneum est. Ral. Vt hinc uideo, non ita magnus error fuerit, si quis aro pro serpētaria utatur? Cord. Imo nullus, & ut id facias omnino consulto, non eñ multo inferiorem ea uim arum nostras habere putarim. Ral. Quid si medici nostri nolint? Cord. Si quem erroris sui per me admoneri puduerit, & ob id in falsa potius opinione sciens perseverare uoluerit, libe-

re potest, ego neminem cogo. Gal. Audiui iā
 cādidam esse Ari radicem. Cor. Non talem &
 e uidisti cū mādāres? Gal. Sed Plini⁹ li, XXIII.
 capite uero XVI. eam nigram depingit, Cor.
 Quam recte autē nescio. Defendat hic aliquis
 eum Collinutius, ego non habeo quod dicam,
 ipsa res ac experientia Dioscoridi patrocina-
 tur. Nig. Nūq̄ in hac Germaniæ parte uerā
 serpentariam prouenire putas? Cord. Ego ha-
 ctenus reperire non potui quāuis ut id possem
 laborauerim. Sed te Galle proculdubio in tua
 eam patria non semel uidisse, ac optime nosse,
 si admoneare, credo. Reuersus enim e Lutecia
 filius meus Philippus narrauit mihi conspe-
 ctam ibidem sibi herbam quam ad tabernas
 suas pro spectaculo seplasiarij suspenderant,
 fere similibus rumici & sibi inuicem impli-
 citis folijs, uerficolori & quasi anguem re-
 ferente caule, in cuius summo purpureum fue-
 rit inuolucrum, sed à nemine, quod eius no-
 men esset, expiscari potuisse, imo se, quoti-
 es interrogaret, irrisum fuisse. Quam pictu-
 ram, cum animi oculis intuerer, statim serpen-
 tariā fuisse conieci, memor eorū quę Virgilius
 Marcellus in Ari scholijs de dracunculo dicit,
 nempe habere eum, non, ut Arum, pallidū seu
 herbaceum, sed purpureum, quo semen claudi

tur, inuolucrū. Gal. Iam memini & noui, sed nullum aliud apud uos nomen hæc bitorta habet: Cord. Legens herbarios uulgus, dracuntium & serpentariam interpretatur, & drachē vurtz, nottervurtz, sed idiotæ rustici, schlippen appellant. Meg. Anuspianam apud Dioscoridē latet: Cord. Ita quondam opinatus Britannicam esse putauī, quod ea similibus rumici nigrioribus tantum folijs describitur, & adstrictoria ei facultas tribuitur, quæ huic bitortæ non male conueniunt. Meg. Quid ab hac te opinione nunc retrahit: Cord. Quod etiā hirsuta britannicæ folia describuntur, quæ hic rugosa apparent. Meg. Quid si & hic interpretes pro hirsutis densa trāsferre debuit: Cord. Tamen radix hæc non britannicæ radici, quæ tenuis breuisq; est, respondet, licet id non admodum urgeat, cum huius etiam bitortæ dum adhuc tenera & recens aliquo plantata est, talis sit. Ral. Pandectarius bitortam ab antiquis bardoniam, Id est, lappam minorem uocatā inquit. Cord. Hoc nomine aliæ herbæ indicantur, nec quicquā hic uideo quod retinace asperitate lappam referat. Aequè errant qui altere eū catanances genus putant reclamante historia. Meg. Illud uehementer miror, quod cum pandectarius ipsam draganteam (sic dracon-

tiam uocat) proprio capite seorsim à bistorta describat, recentiores tamē herbarij, qui oēm suam hinc scientiam habent, eandem dragantææ bitortam ponant. **Cordus**, Erratur & in asphodelo, pro quo bulbosam quidem sed longē aliam, quam asphodeli est, radicem uēditis, ex humili collectam herba, cum asphodelus omnium, quæ bulbos habent, plantarum maximum caulem proferat, ut hinc etiam regia fistula uocetur. **RALIA**. Oportet nos tabernas nostras non uacuis, sed si non uera saltem succedania medicina plenis pixidibus instruere. **CORDVS**, Si hoc fieret tollerabile esset, nūc contraria contrarijs frequēter succedunt, imo aduersantur et obuiam occurrunt. **NIGER**. An hæc etiam herbula aliquam medicinam facit? **CORDVS**. Egregiam, ut mihi quædam anus nuper retulit, quæ contra tormina efficace remedio se hac sæpe usam affirmauit, ut idcirco rodekruit seu rhorkraut, id est, torminalem dixit, hinc ego centunculum eam esse opinor, respondentibus alijs notis. Videtis enim tenuia, mollia, ac alba in ea folia. **Megobacch**. Tota albicat ac mollicula est herba. **Cordus**. Fidem etiam facit omnium quæ de gnaphalio Vergilius Marcellus ait: uulgaris ubiq; scætet, pingui solo præsertimq; marginib; itineræ;

& in hortis & inter uites, nunq̄, quod ego uidi, in quiescenti & gramine obducta terra nascitur, Gal. Sed ubi rostrata & ad similitudinem capitis penularum effigiata sunt folia: quibus centunculum suum Plinius indicat: Cordus. Non Plinianum sed Dioscoridæ centunculum exhibeo. Ralla. En maiorem hic consolidam seu, ut recentiores dicunt, solidaginem, Gallus. Hoc nomine eam index non habet. Cord. Quære symphytum alterum, Argallicum etiã apud antiquos dictum in Cælio Aureliano legi. Gallus. Non respondet floræ color, quem nuper in ea albicantem uidi, cū Dioscorides hic eum luteum dicat. Cord. Id nihil me suspēdit, cum nō ubiq; similes, qđ prius dixi, etiam earundē herbarū flores sint. Vidi nuper apud Bremenses hoc symphytum purpureo flore. Aliud est quod in eius historia me remoratur, quod scilicet idem caulis nunc leuis, nunc angulosus dicitur. Imo nescio quàm simili effigie huius flos rutæ florem referat. Quæ tamen non tanti momenti sunt, ut hoc uerum symphytum esse dubitem. Gal. Eius Germanicū nomē gross beynevvel in codicillo meo prius notatum lego. CORDVS. Dicitur & vualvurtz schartzvurtz, Et in Saxonia Schmervurtz quasi aggeraria nigra & unctuosa radix. NIGER. Quæ autem illa

non adeo ab simili huic folio? Cord. Misit mihi huius herbæ semen Christophorus Tonso-
rinus Cassilianus ciuis, & Camerarius scriba.
Verumq; id recentiorum buglossum, id est, ut
quidam uolunt cirsum, affirmauit. Crederẽ et
ego, nec libenter à tam charo amico dissenti-
rem præsertim cum earundem rerum non le-
ui mecum studio afficiatur, si purpurea hæc ca-
pitula ferret. Gal. Purpurascens & quasi cæ-
ruleos flores habet. Cord. Sed qui non in pap-
pos, ut Dioscorides de cirso ait, euanescent.
Ral. Nostra plurimũ ab hac buglossa differt,
quæ purpureos flores habet. Cord. Sed inte-
rim multo minora tenuioraq; folia, quàm ut
hinc maius buglossum, ut de cirso legimus, uo-
cari queat. Hic uos dictam hodie boraginem
habitum antiquis buglossum meminisse oportet.
Multas scio buglossas à Germanis seplasia-
rijs monstrari, quarum nulla maiora quàm bo-
rago folia habet, præter hanc eidem admodũ
similem & cirsi historię, respondentem, Exce-
ptis post florem pappis. Idcirco quandam an-
chusæ speciem suspicarer, si experiẽti mihi per-
messem contrectata radix rubicundo colore
digitos meos infecisset. Id enim omnes anchu-
sæ faciunt, & ob id olim cognitissimæ mulier-
tilis radices, ut quibus roseum faciei colorem

illæ inducerent. Nig. Mirum ergo hoc formæ
 e Ionociniū hodie, ut Marcellus putat, negligenti-
 bus illis imo & à seplasiarijs nostris ignora-
 ri. Cord. Non minus tamen quam olim nasci-
 tur, sed alio, nempe Muscellinæ & asininæ la-
 ctucæ noīe, & magna eius copia esse dicit Bononia in loco qui el Martia grand uocatur, ut Otto Brunfelsius ex Bononiensi quodam cōmentario indicat. Imo puto eam & apud nos abundare, & inter Buglossas numerari quemadmodū & echiō id est, alcibiadiū, quæ illa buglossæ nostratis species est, ut suspicor, quæ boraginis flores imagine aliquantulum refert, nisi quod profundiores & minus laciniōsi sunt. Imo & colore, sed conuiuentes adhuc, purpurescunt. Vbiq; fere ad itinera & asperis locis, imo & in muris nascitur, in Brunfelsianis tomis pro syluestri buglossa graphice depicta. Eius semen adeo uiperinum caput exprimit ut etiam oculi in eo conspiciantur Id quod Valerius meus deprehendit. Meg. Duo echia & totidē alcibiadia animaduertisse me recordor. Cordus. Veruntamen, tres tantum herbe sunt, nam prius echion etiam alcibiadium, ut iā audisti, dicitur, sic & altera anchusa. Alterū uero echion ocimoides, id est, οκιμοειδῆστρον à Dioscoride nominat. Mego. Non satis admirari pos-

sum arcanam illam naturæ, nescio qui dicant,
 energiam ne an benignitatē, quæ foris conspi-
 cuo aliquo iudicio intus latentē herbarū uim
 prodit, ut in eodē echio apparet, cui⁹ uiperina
 illa capita efficacem cōtra uiperas facultatem
 indicant, Cord. Sic etiā scorpioïdis seu scorpij
 herbæ semē, ut Dioscorides uel ut Theophra-
 stus & Nicāder aiunt: radix scorpionē referēs
 contra idem insectū salubre est antidotum, sic
 & maius heliotropium indicāte id simili cau-
 dæ scorpionum flore, unde et scorpiurus dicta
 herba, Quin etiam mox sequens alterum, id est
 minus heliotropium simili uerucis semine cō-
 tra easdem ualere deprehendit, hinc & ueruca-
 ria dicta & ipsa, quemadmodum & altera.
 Mego. Idem in pluribus alijs fit, nam sic & sa-
 xeum lithospermi, id est, solaris miliij, semen,
 suā contra calculum facultatem innuit, Ralla.
 Quam nos uerucariam putamus huic, quam
 lego historiæ nihil respondet, Nulla est in flore
 scorpionis cauda, imo nec ille, ut hic pingitur,
 candidus purpurascit, sed aureus fulget, neque
 aliquas unquam in ea quasi uerucas uidi. Cor.
 Intelligis audio, calendulam, nam eam helio-
 tropium. i. solsequium seu solis sponsam & ue-
 rucariam falso creditis. Ralla. Quæ ergo hæc
 eadem calendula est? Cordus. Non pudet eam

ignorare me fateri, cum ipse Manhardus præceptor meus idem facere uideatur, cū Lyfima-chium eam esse aliquādo suspicatum se dicat. Alibi tamen omnium mensium florem uulgo appellari tradit. Nos ringelblomen, id est, circularem florem uocam⁹, uel à semicirculo quē semē refert, uel quod ad solē circulariter nutet, ut & quod heliotropium creditur, error ille irrepperit, quemadmodum & eorum, qui agreste illud intybum, alias cichoriū & ambubeiā dictum, pro eodem helitropio accipiunt. Ral. Nunquid Germanice uocatā vuegevuardt seu vuegevuisse, id est, custodiens seu indicans uia, & apud Saxones hinlaup, intelligis? Cordus. Hanc ipsam, RALLA. Cuperem omnia intyborum genera me exacte nosse, & suis singula nominibus distinguere posse. Cord. Non uacat, neq; adeo opere preciiū duco, in his iam diutius morari, cum quasi eandem ferme omnia facultatem habeant, neque facile ipse sua singulis nomina tribuerim, quando quidem in diuersis ea locis promiscuā mutuunt. Ad Virgilium Marcellum & Iacobum Manlium de intybis tractantes uos remitto. MEGOBACCHVS. Saltem quæ cicerbita sit, doce, nam hanc congenerem intybis & ualde antidotariam herbam aiunt. Cordus. Cicerbitam

olim eam esse putavi quã Germanice in Saxonia hasen koel, id est, leporinam brassicã, ut hic genste disteln, id est, anserinũ carduum uocant, & quidam idem ei taraxacon credunt, quam meam opinionem confirmauit rediens ex Italia Christianus Schroterus Frãcobergius qui eandem herbam ibidẽ & lactucellam & crispinum appellari dixit, quę etiam sonchi id est cicerbitę nomina sunt. Duplex eius genus est alterum asperius ac nigrius, alterę uero mitius & minus nigrũ atq; eccum in hac utrũq; area. ubiq; enim scætet. Ral. Anserinũ carduũ endiuia uulgares herbarij nominant pro qua tamen aliam nos accipimus, maiorẽ scilicet, quę per dorsi spinã aculeata folia habet. Cordus. Hinc & Italice scariola .i. ut ego interpretor, ferriola uocata. Mego. Equidem endiuia ab intybo, cui eadẽ est, paulatim corrupta uoce deductam puto. Cord. Recte, sed nihil & tu iam ex Italia ueniẽs de cicerbita illa edisseris? nam uereor ne errem, sunt em̃ qui crispam ac teneram laciniolosamq; lactucam, uerã cicerbitã, & quam ego cicerbitam, illi hieratiũ esse contendunt, in qua opinione & ego aliquãdo fui. Verum tamen idem, quem dixi Schroter⁹ Italos crispam illam lactucã inter intyba, id est, enduias referre affirmauit, Meg. Ingenue fateor,

alijs studijs occupatior eram quã ut inquiren-
dis herbis me dedere potuerim, sæpe cicerbitã
in acetarijs edisse me reor, uerum non animad-
uerti. Niger. Quæ illa candidis lanuginosisque
folijs & purpureo flore? RALLA. Germanice
campulosa & marien rosen, id est, mariana ro-
sa uocatur. Cordus. Quædam uerbasci species
est, illa scilicet quæ Dioscoridi lichnitis, & thry-
allis dicitur, quod ex conuolutis siccatisque
eius folijs seruiencia lucernis elychnia fiant.
Est etiam, sed rarior inuentu, flore candido.
GALLVS. Et mihi quæ illa fit, dicere non te-
deat. CORDVS. Ophthalmica seu ocula-
ria, quæ alias euphragia & adhil, Germanice
uero aughen trost, id est, oculorum solacium
appellatur. Gallus. At non hac facie Brun-
felsianus codex euphragiam suam exhibet.
Cordus. Forte ab hac aliam Brunfelsius no-
uit, quæ perinde oculis medeatur. Ralla. Non
sponte hic natam sed e natalibus syluis huc
transplantatam pirolam illam puto. Cordus.
Vix coaluit, quamuis eam una cum matre ter-
ra, sic ut non auulsum sit uber, infoderim. NI-
ger. An uspiam & huius Dioscorides in her-
barum suarum censu meminit? Cordus. Nisi li-
monium fuerit, nescio. Nam hæc à quibusdam
Germanice à similibus .s. folijs vualtmangolt

id est, syluestris beta dicitur, quo nomine Plinius limoniam eadem ex causa uocat. Ipse quoque Dioscorides limonium suum talibus decem & aliquando pluribus folijs describit, & tintinnabulum terræ à Romanis tum dictum ait, forte à similibus tintinnabulo floribus, quæ omnia in hac pirola conspiciuntur, Imo rubrum etiam semen. Vnum hoc me suspendit, quod lilij altitudine caulem ei autor ille tribuat, cuius quidem aliqualem similitudinem florens pirola refert, sed multo minore caule, ut qui pedalem altitudinem raro excedit, Gallus. Sed limonium in pratis & palustribus locis prouenire hic lego. Cor. Duplex est pirola, mascula scilicet quæ iuxta fluuios, & in aquosis nascitur, cuius folium arboris pyri folio simile est, hinc pyrula & corrupte paulatim pirola appellata. Fœmina altera, quæ in umbrosis & syluestribus scatet, chirurgis & tonsoribus nostris optime nota, uulnerariam enim adstrictoriamque uim possidet, quam etiam DIOSCORIDE S limonio tribuit cum id celiacis & intestinorum torminibus opitulari & rubras fœminarum fluctiones compescere dicit. Nolo tamen omnino hic decernere, sed uos, ut exactius hæc perpendatis & ipsi de hinc iudicetis, admonere. Quemadmo

dum in hac proxima herba. RALLA. Quam demonstras: CORDVS. In hoc nascentem alueolo, quam aliquando alyfma, id est, damafonium putavi, & adhuc in eadem fere opinione hæreo, quod uideam eam damafonij hiftoriam exprimere, similibus scilicet plantagini & in terram aliquando reflexis folijs, candidis floribus & post illos in summo (qui cubitalis est) caule enatis capitulis. Effodite etiam radices & eas graciles, odoratas, modice pingues, demum nigro ueratro similes inuenietis, nisi quod non ita nigricant. Modo nigrum ueratrum fit, quod hic omnes id esse putamus. Veruntamen remoratur me quod hæc semper binis nunquã pluribus folijs conspiciatur, & hoc eius quasi proprium sit, quod tamen Dioscorides in damafonio, omnino dicendum, prætermisit. GALLVS. Qui Germanice uocatur. CORDVS. Nunquam appellari auidui, diceretur tamen non iniuste aquatica plãtago, si non barba syluana hoc ei nomen præripuisset, licet damafoniũ seu alyfma (almea corrupte in uulgaribus herbarijs legitur) quidam fistulam pastoris dicant nulla ad hanc herbam comparatione, quare incertus eam relinquo. RALLA. De nigro ueratro, quod tamen omnes nos nouisse credimus, es

tiam te dubitare uideo. **CORVUS**. Non temere nec sine ratione si modo & tu dictam Germanice christiwurtz, id est, **CHRISTIANAM** herbam & rangen (quod interpretari nequeo) intelligis. **RALLA**. Non aliam. **CORVUS**. Huic nigri veratri historiam confer, concipeque animo christianam illam à primo ortu ad supremam usque consistentiam, & considera an folia platano seu (si platanum, ut peregrina Germaniæ est arbor, forte non noscas) incipienti betæ imo & lauro familia racemosos uero & in candido purpurascens flores habeat, ut ex Theophrasto **DIOSCORIDE** & Plinio de nigro ueratro colligitur **RALLA**. Nulla in his est similitudo interim tamē obscurus ille foliorum uiror & scabra asperitas atq; ipsa radicū gracilitas nigredoq; & quasi ex ceposo capite exiens multitudo imo & purgatoria uis non abaudit. **Cordus**. Si est ergo ueratrū nigrum per me libere manebit. **Megobac**. Si quæ dicitur, **Christiana** est, nullam cuiq; uim nullam iacturam infert, neminem turbat, secunda & non uiolenta sumptu est herba. **NIGER**. Num illam naturam tale nomen adepta herba possideat ignoro, certe plerique hoc titulo insignes homines magni nequam & nebulones sunt.

CORdus. Id uerum esse sæpius quam par & utile mihi erat, expertus sum. Ralla. Ferax est lacertarum hortus tuus uideo. Cordus. Ego has non ueras sed chalcidicas lacertas, id est, sepsas esse crediderim. Nō em̄ ut in Italia magnæ & uirides sunt. Mego. Tales in Germania, quatenus ego peragraui, nusq̄ uidi. Cor. Sed interim non adeo ab similes salamandras. Mego. Nescio. Cord. Nunquid nouisti bestiolas illas quas Germanice ulmas seu mulchas dicimus? Meg. Hos stelliones esse didici. Cor. Ipsissimæ salamandrę sunt. Ral. In igne salamandras uiuere & inueniri uulgo creditur. Cordus. Cur tunc non nisi in magnis imbribus prouenire, & secuta serenitate deficere solent? Id uerum sua eas frigiditate glaciei modo ignem restinguere, & aliquādiu in eo incolumes uiuere posse, sed si diutius māserint non secus ac alias res comburi. Ralla. Quid si Marpurgensem tibi ciuem nominē, qui ex salamandræ pilis deducta fila habeat? quę nullo igne absumi queant? CORD. Forte Iohannes Vernemus est. Ral. Is ipse. Cor. Ludis an serio hæc dicis? Ral. His oculis uidi. Cord. Quis unq̄ pilosas salamandras totundit? Nunquid legisti Plinium, qui eiusmodi non tantum fila sed & cōtextas hinc telas adeoq̄ concinnatas uestes tradit, non ex

Salamandrinis, qui nusquam sunt, pilis, sed certo ac incōbustibili quodam lini genere. Quod tamen quale sit & ubi nascatur nescio, dubitoque num amiāthum ibi intelligi debeat, de quo tales telas fieri certum est. Megobacch. Teste Dioscoride. Sed qui stelliōes sunt? Cor. Dictæ in Italia tarantulæ. Mego. Iam similes lacertis bestiolas agnosco. Ral. Forte stincos intelligitis? Cordus. Quos stincos? RALLA. Aquaticas lacertulas. CORDVS. Vt in ipsa nomenclatura sic & in re omnes ibi sepla farij erratis. Scingus eñ non stincus, nec aquatica lacerta illa, quam uos accipitis, sed terrestris crocodilus dicitur, qui adeo non hic inuenitur, ut uel ex Aegypto, uel India, uel Lybię Mauritania, uel e rubro mari asportetur. Ral. Nos non alium scingum quam dictas lacertulas accipimus, an similes hæ uirtutes habeant uos, qui hunc errorem non corrigitis, uideritis. CORDVS. Decerpe mihi puer unum & alterum menthæ ramulū. Maxime hoc & abrotani edere oblector, ut æque mihi hæc iā herba ac olim adhuc puella plutoni, grata sit, ut cōgruū sibi apud Gręcos uocabulū ideo nacta merito uideatur. Mego. Miror grauissimū autorem Aristotelē in probleumatis suis mentham belli tempore non serendā dicere, quod

refrigeret, at geniturā absumat, cum id cōtra ipsam tum experientiam tum omnium medicorū autoritatē sit. Cord. Nititur Hermolaus Barbarus id ita diluere, quod menta per se quidem calefaciat, uerū per accidens refrigeret, id quod ei nō ita facilis credo, qđ calefactoria illa uis cum quadā adstrictione misceat, imo & Venerē teste Dioscoride, stimulet, qđ non posset, si geniturā, ut Aristoteles credidit, absumeret. Gal. Hunc florē Brūfelfiani tomi graphice depictū exhibēt, sed nō intellecta mihi nomēclatura, qđ gans bloumen significat? Ral. Anserinum florem. Cord. Ioanninus hic flos dicitur, quod ipso Diui Ioannis die supersticiosum uulgus superliminaria & fores his florib⁹ exornare, atq; solenni quodam ritu conuenientes puellæ factū hinc topiariū opus ducto trāsuerso per plateā fune nuper ante sublatas ceremonias suspendere solebāt. Sed pronuncians hoc uocabulū uulgus Ioās bloumē dicit, quod fere gans bloumen sonat. Meg. Parum imo nihil refert utro noīe uocet, modo quæ Dioscoridis herba sit constet. Cor. Eius chrysanthemū & Romanorū caltā esse, suspicor. Ni. Nō temere, ecce em̄ fruticosam herbā, leuē eius caulē, diuisa in cisuris folia, & luteos egregijq; in medio splendoris flores, instar oculi i orbē circulares.

Meg. Idcirco idem buphthalmo chrysanthemum quidam existimant. Cord. Falluntur, nam alijs uiribus, aliter alia & seorsim ab hac descripta est buphthalmus, a deoq; illa quæ Germanice kouthill, id est, uaccinum anethum dicitur, à medicis uero cotula non fetida. Nam dictæ fetidæ cotulæ quam nos hondt; dill, id est, caninum anethum uocamus, per omnia similis est, nisi quod candidiora robustioraq; folia, maiores flores habeat, tetrumq; odorem spiret. Est tamen commune Chrysanthemobuphthalmi nomen, quod fere idem utriusque flos appareat. Maior tamen ille in hoc chrysanthemo est, quare in quibusdam etiam locis non uaccinus sed equinus oculus uocatur. Nō contemnenda in medicina herba ad discutienda steatomata, quas hodie nattas uocant, & reddendo auruginosis colore. RALLA. Grata igitur mihi & illius erit cognitio. CORDVS. Et hæc similisq; altera quædam affabre expressam in tomis tuis effigiem habent, sed non uero interim nomine indicantur. Ral. Nos persicariam dicimus. Cor. Ego hæc Dioscoridis hydropiper & Plinij filiquastrū seu piperitida credo. Nec obstat quod Hermolaus Barbarus de hoc dubitare uidetur inquiens. Est & in folio persicariæ litura maculæ modo in-

scripta, quæ si fuisset in hydropiperi fortasse non omisissent authores. Non animaduertit doctissimus diligentissimusq; alioqui sed sedentario tantum studio forte deditus homo alteram persecariæ speciem, quæ acri mordacitate pungit, nullam habere maculam, quæ uero habet eam fatuo fere sapore esse. Dubito tamen hic nonnihil quod Auicenna caninũ piper ab hydropiperi, quod idẽ suspicabar separat. Ga. Brunfelsius pulicariam uocat. Cord. Id ei nomen congruere posse non nego, quod & ipsa pulices necare uulgo creditur, sed propterea eandem Græcorum conyze esse nemo mihi persuadebit, Ral. Satureiam hanc in quam commodum incidimus, Iacobus Manlius in luminari suo minorem Græcorum conyzam esse ostendit. Cord. Vt in plæriscq; alijs sic & in hoc hallucinatur, Ral. Parcus. Dicit à græco id homine, nescio ubi, didicisse, confirmatq; quibusdam uersiculis. Cord. Ridiculis nimirum & se dignis, nam eosdẽ & ego legi. Ral. Non omnes poetæ esse possumus. Cord. Neq; id ego in eo requiro, sed maiorem in monstrandis herbis diligentiam, quanquam non adeo infœlix eorundem, quod prius dixi scrutator est. Si eadẽ conyzæ satureia esset non duobus eas capitibus describens Dioscorides quasi ebrius sepa-

rasset. Sed confer huc minoris conyzæ histori-
 am, et hinc tute iudica. Vt pedalis altitudo qua-
 dret, subamarus tamen & luteus eius flos, qui
 in lanugenosos pappos euanescat, manifesto
 indicio discrepat, ne aleagina interim folia
 imputem. Nig. Si eadem thymbrę satureia est,
 ut ipsum capit is lemma ostendit, miror Colu-
 mellā canere. Et satureia thymi referēs thym-
 bræq; saporem. Cord. Vt paucis te expediam
 scito duas thymbras, id est, ut Latini appellant
 cunilas esse, alteram agrestem seu rusticam, al-
 teram satiuam hanc, quæ quia minori est acri-
 monia, in condimentario genere edulij con-
 coquitur, hinc à saturando, quasi proprium sa-
 tureiæ sibi nomen inuenit. Quod tamen agrē-
 stis illa ab hac aliquando mutuatur, peculiariter
 alioqui thymbra dicta. Nunc facile intelligis
 Columellam thymbræ nomine rusticam cu-
 nilam, & per satureiam, saliuam seu hortula-
 nam hanc cunilam significare. Ral. Recte, o-
 lim etenim cum Brunsvici tecum essem, audiui
 Saxones satureiam ibidem hortulanam cuni-
 lam appellare. Cord. Nostras quoq; gens mul-
 tis in locis sic uocat. Ral. Sylvestre serpillum
 etiam hic cunilam dicunt, sed parū, ut fit, cor-
 rupto nomine. Gal. Quo ergo? Ral. Cunel &
 quenel. Meg. Quid si hoc ipsum sylvestre dictū

Serpillum hæc rustica cunila seu agrestis thymbra sit? Cord. Si aliud syluestre serpillum demonstrares, facile tecum suspicarer, ad quod accepta hæc per ueterum manus Germanica nomenclatura, non paruum & mihi occasionem dedit. Imo et complura alia prouocantur animum trahunt, quorum id primum est, quod plenam floribus spicam habeat. Ral. Sed non uiridi colore, qualem hic ei Dioscorides tribuit. Cord. Hunc ego non florum sed herbae intelligi deberi credo. Megob. Perge. Cordus, Secundum quod grata apibus herba sit, qualem Columella thymbram commendat. Tertium quod & thymi & fatureiæ similem tum odorem tum saporem referat. Nig. Theophrastus quoddam serpilli genus à fatureiæ odore fatureiatum dicit, quare ne temere pronuncies uide. Cord. Id non libenter soleo. Si omnino herbarij nostri serpillum suum tueri uolunt, per me magno ocio licet, sed uelim interim mihi dicant, qui zygidos nomen ei conueniat. Absurdum enim uidetur, si quod quidam uolunt, à trutina, quam græci zygon dicunt, ob similem scilicet ramulorum rectitudinem, quæ in multis alijs herbis euidentius apparet, uocari debeat, aut quod eo uites iugentur, id enim zygion græcis nonnunquam significare audio. Non

est tantus huius herbulæ lentor, non tanta longitudo, ut aliquis sit ad uinciendum usus. *Ral.* Si hoc syluestre nobis serpillum abstuleris, nullum aliud relinques, nullum enim aliud herbarij nostri ostendunt. *Cord.* Ego multis iam annis laboraui ut hortense illud serpillum cognoscerem, sed frustra, quantumuis uulgarem alibi & omnibus notam herbam. Nisi fortasse sit quod hic pulegium credimus, huic enim hortensis illius serpilli historia admodum congruit. Serpit hoc per terram, & ascendit ad minicula, pēsiliq; ex horto perpetua ramulorum propagatione in quamlibet longitudinē demittitur. Ita ut sepe mecum cogitarim num & in demōstrando pulegio errauerimus. Hanc suspicionem meam auxit quod aliquādo legerim græcum quendam sapientem prolatam in publicum pulterem immisso pulegij ramo identidem miscuisse, graui scilicet dissidētes lasciuiquesq; ciues castigandi amaritudine & arcano documento. Debiliior teneriorq; est putati pulegij nostri stipes quā ut eo puls misceri agitarique possit. Accedit & illud, quod in polycnemi historia pulegium umbellam habere innuitur, qua creditum pulegium nostrū caret, nisi uerticulares orbes illos, quos ubi defloruerit, ostendit, umbellas dicere uelimus. Adde quod & ne

sciam quod simili imagine uerū dictamnium referat, quod tamen adeo similia pulegio folia habet, ut hinc syluestre & ceruinum pulegium appelletur, nunc ea ipsa tomentosa et lanosa pube obducta sunt, qualia pulegium nostrū non habet. Quin etiam Plinius utrunque echium pulegio simile dicit, ualde dissimile ad pulegium nostrum comparatione. Gal. Et Paulus Aegineta uetonicam pulegio æquiparat. Cor. Sed non Romanam & uulgarem illam, quam Dioscorides cestron dicit, imo alteram, nam duplex est uetonica, ut ibidem uidere est. Meg. Non melius consilium in hac controuersia dederō, quam ut pecori gustandum pulegium nostras porrigatur, ei tum, si uerū id pulegium fuerit, balatus quam primum excitabit. Ral. Non facile communē omnium nostratium medicorum opinionē & consensum posthabebo. Cor. Neq; suū illis pulegiū surripiā, si hortense mihi serpillum ostēderint. Sunt em̄ & multa quæ hoc idem pulegiū uerū pulegiū esse persuadeant. Video enim facilem eius coalescendi naturam, ut si etiam minutissime incidatur & serat̄, tamen crescat, quin & derelictis animo egris magna refocillandi facultate adhiberi soleat. Multæ etiam mulieres eo contra uaria locorum suorum uicia, efficaci, ut ipsæ pu

tant, ut utuntur, ut cæteras eius uirtutes prætere-
ream. Nig. Sed quid ad eam, quam super hoc
induxisti contentionem dicendum? Cord. Il-
lud uobis alijsq; me doctioribus uiris cogitan-
dum relinquo, quorum latam hic sententiam
libenter audiam. Ral. Oculatos, diligētes acri-
que perspicacitate præditos homines discen-
da medicina requirit. Meg. Non ab re sacri fin-
guntur Aesculapio dracones. Cord. Festucam
seu (ut Gaza uertit) festucaginem illam, quam
græcam Plinius, Vergilius Maro sterilem aue-
nam, græci uero ægilopa dicunt, uobis ex Theo-
phrasto ac Dioscoride cognitam esse, & inter
fruges adeoq; earundem uitia referri uel apud
Galenum nostrum legisse uos puto. Idcirco
uos ipsi hic iudicate quantum errent, non solum
uulgares herbarij sed magni iuxta medici qui-
dam, qui hanc aquileiam nobis dictam her-
bam Græcorum ægilopa credunt, omnesq; eius
facultates eidem tribuunt. Meg. Nihil in ea quod
ægilopis historiam referat conspicitur, nec tam
ab anguilla cancer dissidet. Nig. Quam hanc
aquileiam apud Dioscoridē esse putas? Cord.
Cum didicero dicam. Ral. Pergamus igitur
ad eas quas nosti. Cord. Ex hac scrobe perficā
extirpauit. Ral. Quam ob causam? Cor. Ob-
umbrabat mihi hanc aream. Ral. At habuisses

tua hinc quotannis mala . Cord . Plura quam uelim mala suppetunt . Ral . Sinistre interpretaris , ego de fructibus intelligo . Cord . Non admodum magno eorum desyderio teneor , quandoquidem mala sunt hæc mala , ut quæ frigida & humida noxium ; quia facile corruptibilem succum gignant . Gal . Aliter tradit Dioscorides , qui ea edendo esse & stomacho ualde accommodata commendat . Cord . Non hæc persica sed persæa intelligit . Gallus . Quam facis ergo persicorum & persæorum differentiam ? Cord . Hæc persææ , illa uero persicæ mala sunt . Nig . Vt audio persæa & persicæ diuersæ sunt arbores . Cor . Omnino . Gal . Virgilius Marcellus tamen persæam persicam quoque indifferenter nominat . Cord . Sic etiã Theodorus Gaza . Verum non ita in græco haberi credo . Ral . Persica sæpe sed persæa nunquam appellari audiui . Cord . At Galenus tuus Galle , cuius tam assiduus es lector , de persæa et persica arboribus seorsim duobus capitibus egit , & diuersas eis uires tribuit , aitque illam in Alexandria sibi uisam , quasi dignum fatu spectaculum innuat , cum hæc ubique uulgaris conspiciatur . Meg . De nostrate non potest intelligi quod dicitur , apud Persas fructum tantæ pernicipiei ferre ut edentes interimat , & in

Aegyptum transplātata eundem in esculentum & innoxium mutare. Cord. Neq; illud quod Theophrastus in hūc sensum tradit. Esse perficam (sic Gaza perſeam uertit) aspectu magnā formosamq; folio, flore, ramo, totaq; figura potissimū ~~plus~~ pyro uicinā, nisi quod altera folio perpetuo altera deciduo sit, Fructū abūde parere, omniq; tempore perficere. Atq; id in Aegypto et proximis ei locis, et in Rhodo usq; ad florem duntaxat deuenire. Nostras perfica non similia pyro sed qualia nouistis folia fert, eaq; quotannis remittit, et semel tantū in anno fructificat, fructumq; absoluit sub Septentrionali etiam cœlo. Ral, Vulgare hoc est olus, sed nondum latinum eius nomen audiui, nam Germanice beneth appellatur. Cord. Bliteum te merito dixerim qui blitum ignoras. Meg. Spinaciam quoque, quam Germanice spenet dicimus, scire uelim an uspiam Dioscorides inter herbas suas locarit. Cord. Nusquā ut credo, sed nouam ueteribusq; incognitam fuisse suspicer. Quamuis sint qui eam blitum, de quo iam iā dictū, esse falso putent. Nig. Hāc maluam esse putarē, si nō incisuris diuisa folia haberet. Cord. Sunt qui alcaeam credāt, quod sic affirmo, ut si fuerit non meam fidem periclitari uelim, certe in leoniceni Dioscoride,

quem mihi commodato dedit, ad marginem iuxta hoc caput, eius ipsius manu notatum legi alicam etiã, ut maluam caseolos ferre, quos hic uidemus. Gal. Germanice mihi nomina. Cord. Hoiuchluchtẽ quasi altam lucernam dicas, & sickmars vurtz, quod nomen interpretari nequeo, forte deductum ab eo quod Symeonis herba à quibusdam dicitur. Nig. Si græca cum latina uox componi posset, crederem in Dioscoride galeopfin pro galiopsi legi debere, esseque hanc herbam cuius flores galeę aspectum, ut sæpe animaduerti, referunt. Ral. Nos barocum Latine & Germanice behensuchen, id est, apifugium uocamus. Nig. Neque grauis odor, qui galiopsi tribuitur, deest. Cord. Vide tur Brunfelsius noster per galiopsim dictam scrophulariam innuere, quam si Dioscorides intellexisset, testiculatas illas radices, quib⁹ maxime indicari poterat, non præterisset, ut illa, quæ dum matura est, habet, capitula ta- ceam. Meg. Vidi aliquãdo similem urticæ aliam hoc baroco multo maiorem, purpurascens & simili rapunculo, nisi uastiore tãtum flore, quid si illa galiopsis fuerit? Cord. Nihil decerno si tamẽ id omnino cogeret, malim ad Nigri suspicionem inclinare. Ral. Simillima huic alia tum facie tum odore albos flores ha-

bet. Cor. Forte ea quã Plini⁹ Iamiũ dicit. Meg.
 Nihil dubito quin scias quod Leonicen⁹ hunc
 pedem coruinum non esse ueterũ coronopo-
 da contendat, quod tñ fere oēs adhuc medici
 putant. Cord. Totam super hoc disputationẽ
 legi, & ut uerissime, eius sententiã subscribo.
 Gal. Idẽ facere Brunfelsium hic uideo, Cord.
 Sed quid tunc in contraria adhuc opinione he-
 ret, & non aliam coronopoda credit, quã quæ
 hodie crus galli uulgo dicitur, uel pueris etiam
 nota, qui eam legentes mutuo ueficas cient,
 quod huic potius coruino pedi cõuenit, ut uel
 ob id etiam flammula uocetur, tria coronop-
 odos genera nobis idem exhibuit, quorum
 tamen nullum eam esse iudico. Spargitur em̃
 humi coronopos, cum omnia illa recto caule
 tollantur. Meg. Quid Galle tam distorta &
 quasi cacantis facie ringeris? Gal. Stomachus
 meus stomachatur, luctantes nimirum uen-
 tos & sonoras tempestates continet. Cord.
 Aeoliam audio. Nig. Claudiano edicto parẽs
 siue ut per utrunque guttur emicent, non est
 turpe præsentibus medicis Aethontem age-
 re. Gal. Scio unde contraxerim, edi hodie ra-
 pas. Ral. En tibi galangam an forte hac man-
 sa refidere uelint. Cord. Interim sub his cerasis
 recumbamus. Nig. Nusquam apud Dioscori-

dem galangæ historiam inuenire potui. Cord. Non mirū cum nusquam posuerit. Sūt & aliæ plures Arabum medicinæ, quarū nec ille nec alius quispiam ex ueteribus Græcis, quod ego sciam, meminit, earum complura nomina in schedulam quandam notata penes me in pera, ut reor, habeo. Meg. Ea nobis recensere ne pigeat. Cord. Non inuenio, memoriter aliquot enumerabo. Sunt igitur illa, ambra, anacardion, seu anacardus, behen, bellirici, bel, camphora, casia fistula, quam ita iam uocant, coton, latine gossipiū, culcul, dadi, dend, doronici, emblici, sagre, seleng, faufel, & ipsa de qua iā dubitas galanga, kadi, kanabel, lingua auis, moschus, manna, macis, si nō machir est, mirobalani citrinæ, chæbulę & Indæ, nisi quis eas inter palmulas Dioscoridis reputet, michad, mummia, musa, seu maum, nerfin, nux muscata, nux metel, nux mechil, & forte nux hende, nux indica, nisi hæc sit quam Galenus regiam nucem appellat, & septem uncias continere dicit, nux uomica, modo & illa non fit, ut quidā uolūt, thitymali caryitis fruct⁹, phel, piperella, licet uiticis semē ita etiā dicat, ramech, ribes, saderuā, sandalū, sel, sene, tamarindi, turbith, uirz, zarnabū, zeduararia, zelim, zurumbeth. Meg. His uocabuloꝝ mōstris lunam e cœlo deduci

posse crediderim, Cord. Anacardi & zarnabi tamen (sed arnabi nomine) Aeginetam meminisse puto. Vbi sciēdū Serapionē duo zurūbet ponere, & altere ei significare Auicennæ zarnabū & Aeginetæ Arnabo, alterum zedoariā, quanq̄ Auicenna de zedoaria zurūbet zarnabo, quasi de diuersis rebus tribus seorsim capitibus agit. Ral. In mummiæ capite apud Serapionem Dioscoridæ uerba citantur. Cord. Fateor, sed quibus pissasphaltum describit, uerum tamē mumiā aliud quid à pissasphalto esse, tot ab Arabicis medicis memoratæ eius facultates arguunt. Multo enim acrius calidius, ac fortius quid esse oportet, si huiusmodi potest, quam pissasphaltum, quod ut picis & bituminis nomina sic & facultates possidet. At ille nō tot neq; tantæ sunt. Ral. Citatur apud eundem Serapionem, ab Aben Mesuai & Galenus mumiā inter oculares medicinas referens, his uerbis si recte repeto. Galenus memorauit eā in ~~almayenus~~, quando locutus est de soda in libro quarto & dixit quod ex medicinis oculorum sunt quædam calidæ, acutæ, sicut mumiā & asa & serapinum & euphorbium & uniuersaliter omnis medicina quæ calefacit fortiter &c. Nig. Tantum te medicum esse nesciui, Ral. Comparatus mihi Galenus quasi con

myanur

tēptissimus ueterinarius fuerit, sed caue ne de
 cumbens meo unius tantum consilio utaris.
 Dum in taberna mea ociosus aliquando desi-
 deo, in Serapiōe legere soleo. Cord. Interpres
 illius libri Nicolaus de Regio quæ tu recitasti
 sic uertit. Cōtrarijssima autem materia eorū
 talium est ea quæ est acrium operū, ueluti ciri-
 naci (ego Cyrenaici puto legendum) & indici
 & serapini & euphorbij & simpliciter dicendo
 calefacientium uehementer, Vbi pro mumia
 laser (nam sic latini Cyrenaicum opon, id est,
 succum appellant) intelligendum quis suspice-
 tur, neq; immerito, cum Arabes medici easdē
 fere mumiaē suæ facultates, quas Dioscorides
 Cyrenaici succi, recenseant. Nisi quis transposi-
 tis uocib⁹ Indicum ibi succum pro mumia, &
 Asam pro lasare accipe uelit, ut oēs hodie me-
 dici faciunt turpissimo errore, cū eadē asa ue-
 tus illud laser non aliter, ac humanum oletum
 suauissimum balsamum, referat. Meg. De In-
 dico multa Leonicens, sed, quod huc ad mu-
 miam pertineat, nihil. Nig. Vanum, ut hinc ui-
 deo, commentum est, quod quidā humani cor-
 poris tabidam saniem aloë & myrrha commi-
 xtam & e sepulchris effluentem, esse mumiam
 dicunt. Cord. Id ut crederem nunquam adigi
 potui. Ral. Cum tamen illi testem habeant Se

rapionem? Cord. Sed ubi Dioscorides, cuius
 de pissasphalto ibi caput ille citat, id testatur?
 Qui tñ, si aliqua talis ex hoīe medicina fuisset,
 certe ut alia plæraq; quemadmodum saluam,
 urinã & sudores non præterisset. Ral. Non fa-
 cile pendentes ex Arabibus medici permittēt,
 ut hanc usitatam hæctenus mumiam e taber-
 nis nostris auferas, quam a deo usurpant, ut, cū
 uera haberi neq; æmulam eius nos conficere
 cogant, acceptis scilicet e patibulo aliq; uel rota
 humanis pulpamentis, eijsq; aloë ac myrrha.
 Cord. Quã habetis. Ral. Aliquandiu macera-
 tis. Cord. Facitis hoc ipso anthropophagio, ut
 sapiētes & qui nō uultures sunt hoīes, tabernas
 uestras nō secus ac foedas carnificinas merito
 abhorrere, fugere & execrari debeāt. Qui unq;
 Lestrigones tā spurce crudeles fuerant? Satis
 fuisset abominabiles nocētissimarū uiperarū
 carnes aliquot antidotis miscere, & ab huma-
 no tabo saltē abstinere. Ral. Nihil non auden-
 dum & ferendum est, ut oīm rerum preciosissi-
 ma sanitas, si qñ amissa fuerit, recuperet. Cord.
 Age bone Ralla, quæ esse pōt uestræ illius mu-
 miæ tanta uis & efficacia, ut tñ naturæ piacu-
 lum æquet? Miror tam stupidam medicorum
 credulitatē, ne uecordē cæcitatē dicā, quæ tā ua-
 nā frustrationē p tot annos non pcipit. Liceat

mihi hic etiã empiricos quosdã perstringere, qui humanũ adipẽ in unctiões suas supersticio se expetunt & inquirunt, planeq; uicio suo sanctissimam alioqui medicinam polluunt, nõ sine fallace rapinarũ decipula. Meg. Quid tũ de illis, qui sanguinẽ etiam humanum medicinis suis miscent, magna, ut ipsi putant, nutriẽdi & refocillandi potentia? Cord. Integrũ & in corpore nostro detentũ adhuc sanguinẽ optimũ quidẽ & utilissimũ esse succũ haud dubito, an aut, ubi foras profunditur, idẽ permaneat, nescio. Vt id maxime fiat, tñ huiusmodi medicinas uel miscere nedũ accipere abhorrerẽ. Ral. Quorsum ab instituto procurrimus? Serapio, uolebam dicere, ben describens etiam Dioscoridem citat. Cord. Ego nõ ben sed behen ptuli. Nig. Quid idẽ ben tũc illi est? Cord. Myrobalanus. Ral. Numerasti tñ & mirabalanos inter ea, de qbus dubitas an ueteres scripserint. Cor. Aliq; sũt Dioscoridis myrobalani à uestris istis, licet ferme oēs hodie medici easdem illis, quas Dioscorides suis, facultates tribuant, & easdem etiam res putẽt, manifesto raris tamẽ deprehenso errore. Meg. In Galenianis secretis & experimentis non solum oēs, nempe quinq; myrobalanorũ nostrarũ species, sed etiã camphoram, daronici, galangã, nucem muscatã,

nucem Indicam, turbith, zedoariam, zurumbet, Imo omnia fere, quæ recitasti, adeoq; plura legisse me recordor. Cord. Hæc eadē ac absurda quædam alia, in caussa sunt, quo minus libros illos Galeni esse credam, usq; adeo arabicissant, qđ decem isti tractatus Myamir nō faciunt, imo quantumuis Arabica interpretatione corrupti & infecti, latente tamen genio auctorem Galenū referunt. ut fallantur qui hūc non germanum sed adscriptitiū librum existimant. nescientes eum esse, qui de cōpositis medicamentis secundum loca inscribitur, Nig. Eosdem tractatus, ut ex Plateano nostro accipi, Ianus Cornarius insignis & mire literatus medicus, nobis propediem, ut nuper Aetium, Latinos exhibebit. Meg. Utinam non Toriniana affectatione. Nig. Imo purissimo, quod syncerum eius iudicium est, sermōe. Cordus. Hūc ego, licet a facie nondum cognitum, inter primarios tamen amicos meos collocatū nō vulgariter diligo, speroq; non parvam opem iacenti & iam resurgere conanti medicinæ laturum. Nig. Turbith etiam ueterum Græcorum tripoliū esse uolūt. Cord. Eius caput Serapio quidē ex Dioscoride citat, Imo sunt qui eiusdē pityusam autumēt, ego yō neutrā. De qua re, quia amplius disputare neq; libet neq; uacat ad

Leoniceum & Manhardum uos remitto. Meg. Quin & senam, sunt qui delphinium esse putent. Cord. Non tamen undequaq; respondente historia. Quod si maxime fuerit, non tamen ueteres de eo quicq; scripsisse crediderim. Nam adiecticiū hoc in Dioscoride caput hinc arguitur, quod in antiquissimis id codicib, nō inueniatur, neq; Galenus neque Aegineta neque Plinius delphinijs usq; meminit, quantum ego obseruarim. Meg. Quandocūq; & à quibuscunq; reperta sit, quomodocunq; etiam uocetur sena multis laudib, predicata, quia multis uiribus prædita est medicina. Cord. Hinc non immerito & sosandros dicta, quod hominem scilicet sospitet. RAL. Dammarum prospicio, in quo uuulariam nasci à quodam hic cucullione olim audiui, quam ut illinc mihi colligeres, nuper literis meis te rogavi, sed quæ nihil accepit ego sum. CORD. Dñe perdant eum tua hac demonstratione, finiorum nidū indicasti. Ego tum ardentissimo caniculæ æstuum conscendi, sed nihil præter sterilitatis indices erycam scilicet & genistam inueni. Meg. Putas Dioscoridem uuulariæ uspiam meminisse? Cord. Puto, eamq; esse eandem Alexandriæ lauro, quod mihi non credens eius historiã conferat. GAL. Herbam forte intelligitis quæ

bislingua uocatur, Cordus. Eam ipsam. *RAL*.
 Nullam in ea, qua uulę medeatur, facultatem
 inuenio, à qua tamen hoc ei nomen inditur, ut
 hinc etiam Germanice houckblat id est uula-
 rium folium dicatur. Imo ne aliquem foliorū
 quidem usum. *CORDVS*. Fuisse tamen o-
 lim non paruum illum ex hypoglotti & hypo-
 glossidij nomenclatura constat, quæ hinc pro-
 culdubio facta illi est, quod sub lingua tene-
 ri solita sint folia, ut uel hodie, non tantum a-
 pud insubres, ut Vergilius Marcellus ait, alias-
 que alibi gentes, sed etiam in Germania nos-
 tra fit, quoties abundantem puerorum sali-
 uam & destillantem in fauces humiditatem,
 unde uel proluxa Columella, id est uuula, uel
 faciens balbuciem linguæ impedimentum ori-
 tur, cohibere & siccare opus. Aliud me remo-
 ratur quod scilicet *DIOSCORIDES* huius
 alexandrinæ lauri folia rusci, quem uos brus-
 cum dicitis, folijs similia tantum minora pin-
 gat. Ruscum in Italia uidi, si qui indicarunt
 non fefellerunt, similibus quidem sed mino-
 ribus, quam uularia habet folijs. *RALLA*.
 Si tam utilis est radix ut hic legitur, non do-
 nipetas illos agyrthas qui tam multam uula-
 riam circumferunt orabo, ut & ipsam una-
 cum herba euulsam mihi portent. *NIGER*.

Quæ erice illa est quam cum genista ibi te in-
uenisse iam dicebas. **CORDVS.** Vulga-
rissimus frutex ille quem Germanice heyde
nominamus. Mego. At eam literatores my-
ricam uocant. **CORDVS.** Sic Græci ta-
maricem nostram apellant, cui eryce admo-
dum similis, nisi quod minor sit, describitur, pe-
culiare apum oblectamentum, unde si non a
deo generosum qualecunq; tamen mel confi-
ciunt. **NIGER.** Memini me apud Nican-
dri ~~scholasten~~ legisse erycem herbam esse hederæ *[scholias]*
re folijs, quibus dicta heyda nihil accedit.

CORDVS. Nescio quantum fidei huic,
quisquis fuerit, habeam, in pluribus mihi non
optime dixisse uidetur. Clara sunt Dioscori-
dæ uerba quibus, si placet, adde quæ & Plini-
us de eodem frutice sic tradit, erycem, inquit,
græci uocant fruticen non multum à myri-
cæ differentem, colore roris marini & pene
folio, de quocunque rore marino intelligas
(nam plures eius species prius audistis) mi-
nuta tenuiaque non hedere similia folia de-
scribuntur. Decepit forte scholasten quod
Nicander explicantem folia sua erycem dixe-
rit, ut Lonicærus uertit, id quod ego non
ad lata folia sed ad diffusos ramos refe-
ro. **NIGER.** Non uelis indignari.

Corde si ex ipso Dioscoride contra hanc opinionem tuam alium adhuc locum citauero. Cordus . Quasi non audieris toties me dicentem quod uel à minimis pueris absque ullo pudore discere paratus sim , nedum à uobis doctissimis uiris , atq; hac sola causa uobiscū exiui, alias iam domi compotaremus , ne forte id me refugere, & sumptū dolose detrectare putetis. Nihil mihi unquam gratius contingere potest q̄ ut, ubi aberrauero in uiam quis me reducat. Cupio admoneri & doceri , quod tamen plærosq; adeo pudet, ut erroneum potius opus emittere nonnunq̄ malint, quàm ab alijs quicquam interrogare, quod tamen tam libenter facere soleo ut sæpe molestus sim. Sed dic tandem quis ille locus sit. Nig. Dioscorides capite de cori, herbam eam similia erycæ, minora tantum folia habere dicit. Constat corin inter hyperici genera numerari, aliqua, ut credo, foliorum similitudine. Nunc omne hypericon latiuscula folia habet , ut minima saltem rutã æquent. Si nunc minora ea corios quàm erycæ scilicet, qui eryca frutex, qui heyde dicitur , esse queat, nõ uideo. Cor. Vt ingenuè fatear, tor sit & me dudum animaduersus modus ille, quē tamen ad Alexandri Magni exemplum, hoc gladio dissoluo, quod duorum insignium au-

thorum, Dioscorideꝝ scilicet et Pliniꝝ, erycē myricę, id est tamarici cōparantium aperta et clara esse uerba uideam, & potius inibi forte errorem latere, quam Dioscoridem sibiꝝpſi contradicere putem. Vel igitur maiora tantum inibi legendum (quanquam ne sic quidem similitudo respondet) uel aliam erycen esse putandū est. Meg. Magnas ac multas in simplicibus difficultates esse uideo, & miror nō maiori ea diligentia à recentioribus medicis inquiri, imo tanta supinitate negligi, inueteratisqꝫ eos erroribus potius oblectari. Cord^o. Adde & quasi Vatiniano odio contumeliosisqꝫ conuicijs scrutantes ueritatem uiros prosequi. GAL. Non mathematicus diuinator sum, tamen uerum erit prognosticon meum uereor, nos imminentem pluuiam uix posse euadere, uidetis ut atris nymbis obductum cœlū horreat? Et prope quintam est horam. Cord. Recte admones, redibimus domū, recta qua uenimus uia, quanquam per Lani ripas uos ducere, fuit animus, ut de aquaticis quibusdam herbis etiam disputaremus, ubi & in acoro & gladiolo nos errare demonstrassem. Ralla. Nunquid gladiolus ille luteis lithijs uerus est acorus? Cord. Valde dubito, dissidente radicis forma & sapore, qui potius adstringens & quasi insipidus quā-

dam præ se frigiditatem fert. Ralla, Quid audio? Omnes pixidas nostras exinanire studes, Cord. Imo bonis ac ueris potius medicamentis implere. Nig, Forte xyris est, Cor. Facile id crederē si flos non obstaret, qui xyridos purpureus est, imo alius etiam natalis est locus. Nā xyrin in agro inter sepes nasci Virgilius Marcellus testatur, cum hæc planta semper aquarū uel accola uel incola sit. Neq; similis ei & eodē natali gaudens alia herba uerus, quod credimus gladiolus est, qui secūdū Dioscoridē etiā purpureo flore, binis adeoq; bulbofis radicib⁹ in aruis reperitur. Meg, Sparganion uideo etiā in ter gladiolos referri, an illud nosti? Cor. Nō auisim dicere, quanq̄ aliquando cogitarim, nū illa sit herba, quæ prope aquas similis gladio sed graciliorib, & anguloso dorso acutiorib. folijs, & aculeatis pilulis nascitur. GAL. Alexander Benedictus in quodā de peste libello sparganiū, tormentillā esse docuit, Cor. Tunc aliā, quā quæ pentaphyllon dicit, tormentillā esse oportet. Nig. Videre est in eisdē locis & aliā enodi caule lōgis & ad gladij formā accedētib, folijs graciliorib. tamē, denso nescio flore ne an paniculo dicā. Cor. Typhā herbā audio describis, quæ Germanice narrēkolbē id ē, morionis cestus dicit, quanq̄ apud Theophrastū quod et

hinc me aliquantulum suspēdat, legi. Ral. Quid ergo p̄ scripto mihi acoro succedaneū accipiā. Cor. Dictū hodie calamū aromaticū ego pro acoro scribo, & eundē etiā esse suspicor, dubito que uehemēter nū ueꝛꝫ calamū odoratū habeam⁹, res em̄ est exotica et ꝑciosior, quā ut tot tātiq; illius pleni colei ubiq; ꝑstēt. Ral. Spero te saltē nostras nobis fabas relinq̄re. Cord. Ex q̄ ita mihi illudis, illudā & tibi, & si nō has ipsas abstulero, faciā tamē prestigijs meis ut nescias an habeas, atq; hęc nostra erit, donec urbē ingrediamur, disputatio. Meg. Age dic, libenter hunc ludum tuū audiam. Cord. Principio quero te RALLA, quas nā fabas intelligas, nūquid illas quæ oblonga & aliquantulum plana cōpressāq; facie nunc binæ, nunc ternæ, nunc quaternæ & nunquam fere plures quam quinæ in singulis filiquis nascuntur, nigro umbilico seu oculo tā grandes ut duæ drachmā unā pendāt quas Germanice bonen dicim⁹. Ral. Quas alias. Cor. Bene. Sed uerę fabæ his multo minores & rotūdæ sunt id quod hinc colligit, quod apud plærosq; medicos, ubi de aurium incōmodis agunt, tale lemma inuenias, Si faba uel aliud quippiam rotundū in aures ceciderit. Et CORNELIUS Celsus epinyctidas instar fabarum pustulas describit, nimirum paruas

ac rotundas intelligens. Sic etiam legimus cæ-
 crum in mammillis fabæ similitudine incipe-
 re. Quod si hæc tibi leuia uidentur argumenta
 lege totum Dioscoridem & sæpe exigua rotū-
 daq; semina fabis comparari reperies, quem-
 admodum, ut unum saltem exemplum profe-
 ram, in iunipero uidere est. Quin ipse Galen-
 us multipedas seu oniscos propterea etiam
 cyamos, id est, fabas appellari dicit, quod, dū
 contrahuntur, fabarum figuram imitentur.
 Nunc easdem bestiolas in rotundissimas pilu-
 las conuolui author est Scribonius. Ral. Dudū
 obturatum est mihi os. Cordus, Sed audi quæ
 plura Galenus de aphaca & uicia dicit. Horū
 inquit, seminum figura non rotūda est ueluti
 fabarum, sed aliquanto latiuscula similiter len-
 ti. Idem in libello de ponderib. In Aegiptia in-
 quit, faba obulus semis est. Nunc is duodeci-
 mam drachmę partem equiparat. Cum ergo
 Aegiptiæ fabæ communibus fabis, quas au-
 thores intelligunt, maiores sint, & tamen ea-
 rum duodecim drachmā unam faciant, quot
 putas communes illas, quæ minores sunt,
 drachmam constituere? Forte non pauciores
 xvij? Adde quod & Plinius inuentum scapum
 centum fabis onustum tradat. RAL. Desine
 tandem uictum uincere. Cord. Sed possem hic

plura addere quibus tamen breuitatis causa prudens supersedeo. Tu modo, an hæc de nostratibus fabis intelligi queant, cogita, quarum sunt quedam adeo magne, præsertim purpureæ illæ, ut singule singulas drachmas pēdant. *Ral.* Ego statim in principijs concido, uos triarii mihi milites succedite, pro me respondete, & periclitantes fabas asserite oro, quantum enim per me stat prorsus actum est de illis. *Meg.* Ut uideo Corde serio ludis, & me quoque non nihil, imo multum dubitare facis, adeo urgētia producis argumēta. Quæ tamē hic respōdēda reor, post coenā reseruabo, cum iam nō satis tēporis superpetat. **CORDVS.** Tum ego quoque sententiā meam dicam, & similia plura de alijs leguminibus proponam, quorum plurimum, ut Cerealiū etiam seminum, difficilis iam est cognitio, eorū præsertim quæ olim ut omnibus cognita nulla ultra nomenclaturam historia descripta sunt. Hinc ego quid pisum, quid & loliū sit, imo quo nomine frugem illam, ex qua confectum panē quotidie edimus, uocemus, ignorare nos contenderim. **RALLA.** Et multa hodie didici & multa iuxta dedidici, pro quibus tamen omnibus non uulgarē tibi gratiam habeo. *Meg.* Eandem & nos alij. **RALLA.** Vnū

tamen adhuc restat, quod interrogare oportet. Nūc omnia quę contra inueteratum usum docuisti, secūdū hanc demonstrationē tuā accipiā? Cord. Necesse est hic te solertem & cautū esse, & nō statim deprehensis aliquot harū rerum erroribus cū hominū periculo sciolū ostentare, imo uidere quis scribentis tibi medici intellectus, & quę abs te cōponendæ medicinę ratio & qualitas sit, & an conducat præscripta eius simplicia mutare, non eñ id temere neque semper fieri debet, ubi tu alia earū nomina sciueris. Vt me capias: Scribet forte quispiam tibi pro ducenda urina quam uocatis receptulā, in qua & fenetio legitur. Hic si tu continuo ueram fenetionem acceperis, peccabis non leuiter, quoniam nō hanc sed cardaminem, id est, crissonem ille uoluit, & conficiendum medicamentum postulat. Eodē modo ipsum quoque medicum animaduertere oportet, ex quo nam authore medicinam suam transsumat, ueterene scilicet uel an recenti, & qualia etiā ille simplicia intelligat. Nā si quis (ut et hic exemplum addam) in Galeno uel alio quodam, qui uel ante uel nō adeo multo post eum tempore uixit, miscendam casiam legerit, non eam, quę hodie sic uocatur, sed cognominatam ligneā ac-

cipiatur, cum illa à recentioribus inuenta, hæc ue-
 ro antiquis tantum cognita fuerit. *Ral.* Nisi ad
 ingressas nundinas properem, crastino quoque
 die apud te manerem, ut simili deambulatione
 per uicinas istas sylvas ac ualles plures ex te
 herbas discerem. *Cor.* Dū reuerteris, huc rursus
 obiter declina, operam meam tibi ultro polliceor.
Meg. Sed ubi ego tū fuero? nā continuo ut cra-
 stina lux emicuerit, Cassiliam, hinc Erfurdiam,
 mox Lypsiam concedam, neque huc e Frācoforto di-
 uertissem, nisi te tantum & iam plusquam in tribus an-
 nis non uisum amicum meum non inuisere, cum tam
 prope essem, grande piaculum, imo scelus duxis-
 sem. *Cor.* Omnes illic communes amicos no-
 mine meo salutabis plurimum & reuerenter, utque
 Cordo suo aliquando scribant, & in istis, quas iam
 patitur, eum aduersitatibus consolentur, admonebis.
 At tu candidissime Niger apud nos hic aliquan-
 diu ages, nec oblatam tibi prouinciam reijcies.
Nig. Si commodus ei suffecero, & illam, qua te
 à quibusdam hic exerceri audio, persecutionem
 effugere poterō. **C O R D V S.** Pessimus ille sit
 oportet, qui te optimum uirum odisse potest. *Nig.*
 Affectu tuo compositis coloribus me pingis, e-
 go tam difficile acquiritu ac rarissimis dignum no-
 men non agnosco. Qualis qualis tamen sum, omnes

bonos amo, Meg. Tunc necessario phylautus
 es. Nig. Qua causa? Meg. Quia sic & te ipsum
 amas, GAL. Incommodū hoc, quod una cum
 redeunte ex pascuis armento ingrediamur, ex
 pectemus parum dum transeat, non libenter
 pecoribus misceor, Cord. Discede ergo e Mar
 purgo, Quin imus? Meg. I tu prę, nos te seque
 mur. Cord. Pontem contigimus, nunc iterum
 binis nobis ire & colloqui licet. Meg. Domus
 tua Corde egregium habet aspectū. Quid ex
 tam imo pectore suspiras? Cor. Quod eadem
 ipsa tot tātosq; mihi inimicos cōciliauerit, &
 ut meliorē alibi prouitiā negligerē, dum uana
 me proprij spe retinuit, coegerit. Meg. Dolen
 dum est certe iniquā fortunā perpetuo bonis
 uiris aduersari, et nō nisi improbos nebulones re
 spicere. Cor. Quid attinet multa cōqueri? ego
 susq; deq; fero, cedā inuidiæ nihil dubitans me
 satis habiturū quocunq; peruenero, cū inimici
 mei, etiam ubi has ædes deglutierint, famelico
 adhuc rictu esuriant. Meg. Mirū si te, modo rē
 noscēs, princeps discedere patiaſ. Cor. Qui mi
 hi facilē ab eo dimissionē impetret mihi. Meg.
 Forte qui te hinc amotum uelit? CORDVS.
 Acupictor esse deberes. Meg. Sed qua ratione
 persuadebit? CORDVS. Non deerit Mer

curio oratio, quam etiam iuuabunt Augusti
Sebastiani Nouzeni missæ isthuc literæ, quibus
me apud eundem principem, quasi iam decem
septimanis prælectio mea interquieuerit, accu-
savit. Idq; totius scholæ, cuius iam Alpha est,
cõmuni nomine, sed manifestissima calūnia.
Abfui quidem hinc aliquamdiu Bremam pro-
fectus, interim tamen substitutus alius prouin-
ciam meam integro mense subiit. Dehinc se-
quutæ sunt feriæ, ita ut non totidem horis,
quot ille septimanos indicauit, pensum meum
intermiserim, nulla tamen torpens negligenti-
a, sed urgente coactus necessitate, cum eo tẽ-
pore apud principem de reddendis ædificij ex-
pensis, non citra magnum incõmodum me-
um agerem. Hanc tam insignem iniuriam quo
putas animo feram? Tam diligenter, scio, tam
etiam bene, spero, quàm quisq; alius suum, hic
locum meum defendi. Adde etiam, tantæ uti-
litati, imo & laudi huic scholæ fui. MEG. De
hoc non dubito. CORDVS. Et hanc nunc
gratiam recipio. Non tamen omnes collegas
huius accusationis infimulo, imo plurimam e-
orum (qui amici mihi fauent) partem ea la-
tuit, credo. Siquidem cum quotquot super hac
re exoptulaui, omnes se eius inscios esse respõ

derunt. Gal. Ego hac gurgustium meum rectā petam. Cor. Quo is? una nobiscum cenabis. Gal. Magnam tibi gratiā habeo, est quod ue rear. Cord. Nihil tibi metue, nos coctos nō cru dos gallos edimus. Gal. Debilem uētriculum habeo, quem ut curem oportet. Cord. Bene er go uale. Gal. Vale et tu. Cor. Ingrediar culinā, & qui uxor focum instruxerit, uidebo, uos in terim in æstuariū ascendite, mox adero. Meg. O miserum Cordum nostrum q̄ tam commo dum ædificium, in quod omnē substantiam suam profudit, deseret, redditis tamen, ut spe ro, expensis. Nig. Utinam quam est candidus tam esset etiam cautus, & libertatē suam cohi bere, imo nōnunq̄ ciuilitate blādiri, assentari & adulari posset, melior quondam proculdubio successus ei uicissim arrideret. RAL. Frustra optas, suum habet, quod obtinebit, ingenium. Meg. Amici mores noueris non oderis. Cord. Quid nunc agitis, esuritis ne egregie? parum uobis expectandū est. Meg. Nostra causa nihil accelera. Cord. Exuite tunicas uestras, ut ha beam quo uinum emam. Ral. At mea tanti nō est, ut pro una amphora oppignorari possit. Cor. Utinam ex tot nostris, qui alibi sunt, ami cis, saltem Georgius Sturtius, Eoban⁹ Heflus,

& Martinus Hunus iam adessent, ut tamē perfectum conuiuium septem constet, uade puer, & uoca Adamum Cratonem, Petrum Plateanum & Petrum Nigidium. Duos adhuc alios inuitarem, sed terret me uulgare prouerbi-um, quo dicitur, nouem conuicium. *Ral.* Satis superq; sumptus nos tres tibi faciemus, non est opus plures uocare *Cor.* Quantum intelligo immunes uos hinc abire putatis, suum quisque symbolum dabit. *Meg.* Quantumuis infer, satis diuites ac liberales hospites habes, sed caue ne cras abituris nobis aureos quosdā cyphos clām bulgis nostris inferas, & hinc eos quasi furta repetas. *Cor.* Illudis mihi intelligo, quod non splēdide instructū abacum exhibeam. At hæc quæ lignea creditis, intus sunt aurea pocula. His ea crustis ideo operui, ut à talibus harpyis secura sint. En uobis alueolum, in eo uos, donec uocati illi adueniant, exercete, tum alium uobis ludum proponam, qui his tessleris, quæ in ore sunt, ludetur.

F I N I S.

INDEX

ET QVASI EPILOGVS SEV

Epitome omnium fere eorum, quæ
in hoc dialogo tractantur.

- A** Cacia uera non est agrestiū prunellorū succus, sed
nascentis in Aegyptia cuiusdam spinæ fructus. 78
- A** canthus, branca urfina Romana hodie ab Italis di-
citur. 52
- A** conitum alterū, id est, lycoctonō, wolffs kraut. 89
- A** corus, non est Gladiolus ille nostrās luteis lilijis. 173
- A** cutella, Dioscoridis est ononis, Germanice ha whechel, &
stallkraut. 101
- A** dianton, non est muraria rutha, Germanice maurautē. 70
- A** egylops nō est dicta aquileia herba, sed fortē auena quam
Virgili⁹ sterilē cognominat. festucago à Gaza uertit. 158
- A** grimonia hodie dicta, uerū est antiquorū eupatoriū. 90
- A** iuga. i. chamepythis, quæ hodie iua moschata dicitur, cor-
rupto scilicet ab ibiga (quod item ab abiga est corruptū)
nomine. 53
- A** lbinus, uide gnaphaliū & torminalis. 138
- A** lcea, fortē quæ Germanice Hochleuchten & Sickmarf-
kraut nominatur. 161
- A** lcibiadium fortē syluestris buglossa. habet enim semē qua-
si uiperinum caput. 141
- A** libiū, id est, inguinalis & stellaria buboniumq; 114
- A** lsine duplex, maior quæ caprifolium & mater syluia: Mi-
nor, quæ altera auricula muris dicitur. 129
- A** lysina, quod uulgares herbarij alineam corrupte uocant,
aquatica plantago est, alia tamen à barba syluana. 147
- A** lysson qualia folia habeat. 104
- A** marāthos duplex, purpurei scilicet & aurei floris, hæc stē-
chas citrina hodie dicta, illa flos amoris. 37
- A** maracus in Galeni simplicibus eadē matricaria, meter, mu-
terkraut. sic & famsychon cognominatur. 54

I N D E X.

- Ambubeia**, agreste cichorium, wegewart, wegewisse, & hindtleuff. 143
- Amianton**, uide Salamandra. 149
- Amomum**, Hierichuntis rosa, quæ ut sacrum spectaculum in natali Christi nocte, quasi tunc aperiatur, hæcenus in templis ostensa est. 19
- Ampeloprason**, uineale porrum, wildlouch. 94
- Androsaces** fortè quæ hodie cuscuta dicitur. 98
- Androsæmon**, ultima hyperici species proprie dicitur. 98
- Angelica** apud Dioscoridem smyrnion. 122
- Antyrrhinon**, herba quæ aliàs iam Orant dicitur. Et fortè eadem cynocephalææ. 38. & 39
- Aparine** Germanice klebekraut. 105
- Apij** generum difficilis est historia. 38. & 125
- Apios**, herba quæ & raphanus agrestis rotunda radice. 133
- Apium** palustre fortè Giersca uel Angelicæ species. 124
- Arbutum**, id est, unedo, quo etiam nomine epimelis, id est, sitanium, mespilum dicitur. 88
- Arabum** plerèq; medicinæ quarum apud ueteres nulla mentio. 163
- Argallicū** apud Aurelianū symphitū est. i. walwurt; 139
- Aristologia** rotunda non est, quæ Germanice hoelwurt; appellatur, quod historiæ minime respondeat. 95
- Armeniaca** mala Germanice amarellen. 41
- Aron** omnib. eodem uulgo nomine cognita, cui serpentaria in uiribus similis, nō habet, ut Plinius tradit, magnam radicem. 134
- Asa** non est, ut hodie medici putant, Laser seu Laserpicium, sed alius ueteribus fortè ignotus succus. 165
- Asclepias** falsò à quibusdam ea herba, quàm uulgo gundelreb dicunt, creditur. 92
- Ascyron**, est secunda species hyperici perforata, quam uulgo kunrat, barthaw, & unser fra wen betstro noiant. 98
- Aspalatos**, arbor ignota, quã Arabes Dariscahan seu darisahan uocant. 85
- Aspergula** Germanice liddegenge. 105
- Asphodelo** carent Germani seplasiarti. 138
- Asplenos**, id est, scolopendria, non tamen ceruina lingua, sed

BOTANOLOGICI

- quæ Arabice ceterach & Germanice styenkahrn uocatur. 30
- Aster Atticus, est inguinalis, quam male apud Serapionem pro Eryngio accipiunt nomine decepti herbarij. 114
- Auena Græce Aegylops à Plinio dicitur. 158
- Aurelia uide Stœchas citrina. 36
- Auricula muris, quæ Græcis idem significante nomine Myofotis dicitur, nō est pilosella, quam Germanice meufflohr uocamus. 129
- B**
- Barocus forte Galioopsis, Daubeneffelen, behnsaugen. 161
- Bechion, tussilago Latine, farfarella, & ungula equina terrestris, Germanice Esselshub, branthlattich. 121
- Behen, ignota antiquis Græcis radix. 163
- Behrwurtz forte Daucus Cre: 47
- Ben apud Arabes, idem myrobalano, quam Dioscorides myrepicam cognominat. 167
- Berberi, fructus Spinæ quæ Græcis Oxyacantha, id est, acida spina dicitur, Germanice surich, erbsel. 82
- Bettlersleuse, forte Græcorum Xanthium. 103
- Bitorta quæ & bistorta, non est, ut creditur, serpentaria, imò plus ad britannicam accedit. 132
- Blattaria, species est Verbasci, non ita hirsutis sed uiridioribus folijs. 110
- Blitū Germanice benet, & est hæc uox à Latina uoce benedicta corrupta, alia tamē est à benedicta illa quæ Cariophyllata dicitur. 180
- Branca, ursina Romana herba est topiaria, quæ acanthus Græce uocatur & Pæderates, de qua Virgilius in bucolicis. 52
- Brassica uulgare olus, Germanice koele. 96
- Brassica marina, quæ à medicis hodie soldanella uocatur. 96
- Britannica credi posset fortè eadem bistortæ, quam falsò serpentariam dicunt. 137
- Bubonium. i. Alibiū, inguinalis, aster Atticus, stellaria. 114
- Bucramon à Gal. dicta, antyrrhinos est. 38
- Buglossæ hodie plures uocant, uix tamē uera hic cognoscit, quā Leonicens Cirsson putat, Syluestris forte echiō, i. Alibiadion est. 143

I N D E X.

Bulb⁹ agreftis græce Colchicō, germanice herbftbloumē. 116
Buphtalmus non est eadem cum Chryfanthemo, fed quæ uulgo kowthill. i. uaccinium anethum dicitur. aliàs cotula non fetida. 152

C

Cacalia eadem cancano & non diuerfa, ut Aegyneta putauit. 37

Cachrys cuius herbæ fructus. 40

Calamus odoratus fortè non hic habetur, & qui fic hodie dicitur forte acorus est. 37. & 175

Capsia, est quæ 3 in 3 iberina & piperina dicitur. & forte inter nasturtij genera referenda. 43

Caputium hodie dictum olus, germanice caput 3. brassicæ genus est, quod Cumanū Plinius uocat, sessile, folio & capite paululum, non tñ ubiq; similiter prouenit. 26

Cardiaca, fortè melissophyllo adnumeranda, uel marrubij species. 63

Cardus panis, Eryngij species creditur. 115

Caryophylli flores antiquis ignoti. 48

Cataputia minor, germanice Lathyris: maior cici siue croton, Arabice cherua seu kerua. 49

Catanāce nō est altera species tormētillæ seu bitortæ. 137

Celtica nardus, non est illa Lauandula, quod quidam uolunt. 47

Centaureum maius est, quod rhaponticum hodie putant. ita uerum rhaponticum hic non habetur. 111

Centum capita etiam Arabice, forte bubonium seu aster Atticus dicitur. unde error, quod aster Atticus in Serapione pro Eryngio credatur. 114

Centunculus, uulgaris herba qua contra tormina uetulæ utunt, hinc Rodekraut uel R hurkraut. i. torminalis, græce Gnaphaliū, quæ Plin. difficilē eius historiam faciat. 138

Ceruina lingua, non est scolopendria, sed ea herba quam Diosco. Phyllitida dicit. quamuis Leonicens ceruinam linguam Hemionitida putet. 30

Ceterach, uide scolopendria. 38

Chamædris, nō alia ē à chamærope, ut putauit Aegineta, nec à Gamædrea, ut uulgares ostēdūt herbarij, herba notissima

BOTANOLOGICI

- quæ germanice Loge uel Gamanderlin uocatur 37. & 128
- Chamæleones non sunt, ut quidam putant, duo isti cardui, quorum unus alter uiedistel, alter Mariendistel uocatur. 115. & 116
- Chamæcissus, non uidetur esse quæ uulgo gundelreben dicitur. 92. & 93
- Chamæcyparissus non est cupressina, sed quæ germanice cypressenkraut dicitur. Coronaria est herba 53
- Chamæpythis, id est, ziuga, abiga, ibiga. Unde ibica, & de hinc paulatim Iua ab odore moschata dicta. In quo errant uulgares herbarij. 53
- Cheiri non sunt frigida, nec inter murarias uiolas computari debent 60
- Chelidonium, minus uulgaris herba in humidis locis in Maio tantum conspicitur. hinc germanice Meykraut. Saxones scorbocks kraut, Hieronymus feyckwart; enkraut appellat 94
- Chrysanthemum male ab Hermolao Barbaro buphtalmus creditur, est ea herba quæ germanice Iohans bloumen, & pferdes ouge dicitur 152
- Cicerbita, id est, Sonchus græce, germanice hasenkoel, quidam & taraxacon putant. 144
- Cichorium, intybum syluestre wegeweis, hindtleuff 143
- Cici, uide kerua 50
- Cicutæ semine male hodie medici pro ruthæ syluestris semine utuntur, quamuis à Leonicensi erroris admoneantur. 34
- Cirsium græce quasi uaritaria, creditur à Leonicensi esse, quæ buglossa hodie 140
- Cissampelus, altera species helxines, quæ latine conuoluulus & germanice ;caunglocken dicuntur 81
- Citrigo, dubitatur an ea herba sit, quæ aliàs melissophyllō, & iam ubique melissa creditur. quoniam apes ea non delectantur. 62
- Colchicon, bulbus agrestis germanice herbftbloumē, non est Narcissus, ut Brunfelsius putat, nec fortè hermodactylus, licet id Serapio credat. 126
- Columbinus pes, herba Rupertiana, species gruinae herbae, germanice schartēkraut. alia species acus muschata dicitur, quæ maximo errore pro amomo creditur. 21

I N D E X.

- Conuoluulus; caunglocken, græce cissampelus, & helxine altera. 81
- Cony; a non est, ut Brunfelsij tomi pingunt, q̄ germanice flohekraut dicitur, nec thymbra, ut putat Iacobus Manlius. 153
- Cordumeni Cardamomum & carui agreste. 44
- Cornus, arbor, cuius fructus Dirlas uocant. 83
- Coronopus non est hodie dicta pes coruinus. 34. & 162
- Corrigiola, proserpinaca. 113
- Cirenaicis succus, id est Laser. 165
- Crispina uua. 83
- Crison non est senetio, ut totum ferme medicorum uulgus credit, sed altera fysymbrij species, quæ cardamine, id est, nasturciaria dicitur 107
- Croton, uide kerua. 50
- Cucumis agrestis, unde elaterium, de quo authores uariant quod optimum sit. 29
- Cunila fortè quæ hodie serpillum syluestre creditur, altera scilicet thymbrae species. 154
- Cupressina, non est chamæcyparissus, sed chamæpythis. 53
- Cuscuta, fortè est Dioscoridæ androsaces. 98

D

- D**Amasonium, id est, alyfina, aquatica plantago, non tamen quæ barba syluana dicitur. 147
- Darfisahan Arabum, Dioscoridæ est Aspallathus, & nō syluestris punica. 85
- Darfisahan, id est, aspalathos. Manardus Sandali speciem putat. 85
- Daucus Creticus, fortè behrwurt, quæ hodie Meum creditur. 47
- Delphinion dubitatur an sit sene, ut quidam putant. 169
- Dictamno uera caremus. 35
- Dracunculus quæ dracontia & serpentaria & colubrina, nō est bitorta, sed Aro similis 133

E

- E**Berwurt, id est, cardus panis, eringij species. 114
- Echion, id est, Alcibiadium, syluestris bullosa fortè. 141

BOTANOLOGICI

- Elaterium quod optimum & pessimum sit, authores uariāt.
28. & 29
- Endiuiā corruptum ab intybo est, nomen multarum herbarum, quæ omnes seridis appellatione à græcis comprehenduntur. 144
- Epimelis mespili species, unedo, teste Galeno, etiam Latine dicta. 88
- Equisetū fortè pro altera sanguinali posset intelligi, cū creditū hodie equisetū historiæ non undiquaque respōdeat 117
- Erigeron nō est carduus benedictus, sed herba uulgaris, quæ germanice creut; wurt; dicitur, latine senetio, quo nomine male crissonem medici uocant. 107. & 109
- Erinos eadem echino, ex quibus tamen Aegineta duas facit herbas. 37
- Eryca, uulgaris frutex est, q̄ heyde germanice uocatur. 171
- Eryngij species non facile nec temere ab omnibus cognoscuntur, nec ubique inueniuntur. 115
- Eufragia male picta est in Brunfelsio, alia enim est quàm illa apparet. 145
- Eupatorium antiquorum est ea, quæ hodie Agrimonia & inuersa lappa dicitur. 90
- ### F
- F**aba nostras qd sit multis argumētis dubitatur. 175
- Faba inuersa, solanū somnificū creditur. 51
- Flos amoris alterum amaranthū purpureo scilicet flore. 37
- Flos autumnalis, colchicon, bulbus agrestis. 125. & 126
- Fraxinus male à Pandectario uertitur, cum ulmus eo capite intelligi debeat. 87
- Frugem quæ ruggen dicitur, non recte nominamus. 177
- ### G
- G**Alanga. 163
- Galiopsis fortè barocum, quæ germanice behnsugen dicitur, eadem fortè urtica fatua. 161
- Galion herba uulgaris, minor quàm aparine. 108
- Gladiolus Dioscoridis in Germania non temere nascitur, & non est aquatica illa herba, quæ hic schwertlen appellatur, sed in aruis inuenitur, 174
- Gnaphalium, latine centunculus, germanice rodekraut uel

I N D E X.

- r**hurkraut, uulgaris in hortis & alijs laboratis locis herba, Albinus etiam dicta. 138
- G**orgilon quæ aliàs Tordylon & hordylon, carui agreste, & à quibusdam cordumeni dicitur, quo tñ nomine cardamomum ab Arabibus uocatur. 44
- G**ossipium, hodie cum Arabibus coton dicunt & bombacē, uulgo boumwooll. 163
- G**ramen græcis agrostis aliud est à polygonio, quod tamē etiam gramen dicitur à latinis. 113
- G**ummi Arabicum Serapio acaciæ succū putat, cū græci id non affirmant: Imò apparet gummi Arabicum fortè idē esse cum tragacantha, quantum ad uires attinet. 79

H

- H**alicacabus species solani, quæ Arabice alkekēgi, germanice boberellen Iudenkyrsen uocatur. 51
- H**eliochrysos à Galeno amaranthus dicitur, licet Aegineta duas has herbas putet. Est q̄ illa q̄ hodie stoechus citrina & germanice rheynbloumē & motterkraut uocatur. Male quidam hanc inter absynthij genera referunt. 36
- H**elxine parietaria uitrigo urceolaris est, non tamen ea herba quæ luteis & similibus purpureis floribus insignis, tag und nacht dicitur. 130
- H**emionitis à Leonicensi ceruina lingua creditur, cum tamē ceruina lingua phyllitis sit, & non scolopendria. 33
- H**erba flaura, id est, planta leonis, græce Oxytriphylon, uel simpliciter triphyllon, hoc est, trifolium acutū, uel simpliciter trifolium dicitur. Non est uulgare illud pratense, ut hætenus erratum est, trifolium. 76
- H**erba tunici à Magno Mediolanensi Polemonion Dioscoridis dicit. Sunt tñ qui dictos caryophyllos flores putēt. 49
- H**erbstbloumē colchicon, bulbus agrestis, nō ē Narcissus. 126
- H**ermodactylus, forte alia est à Colchico, licet in Serapione hoc caput, Surugen sc̄, hermodactylū in lēmate habeat. 126
- H**awheckel uel stallkraut, id est, Ononis, acutella, resta bouis, remora aratri. 101
- H**ieracium duplex, soncho similis herba, quæ à quibusdā ha senkoehl & genssedistel putatur, quas tamen ego sonchos seu cicerbitas puto. 144

BOTANOLOGICI

- Hippice herba famem sitimq; sedare dicitur. 124
- Hipposeelinon, grande apium, species angelicæ, uel Giersca maior 122
- Hippuris, id est, Equina cauda seu Equisetum, quasi ignorari uidetur. 117
- Hordylon, uide Tordylon. 44
- Hyacinthus non est, ut poëtæ fabulantur, regum nomine inscriptus flos, sed quod latinis uaccinium dicitur, uaccinium uero non est heidelbehr. 82
- Hydropiper, fortè eadem quæ persicaria mordax, quæ non habet maculas, à Plinio piperitis & siliquastrum dicta. Dubitatur an piper aquæ & piper caninū idem sint, certe Auicenna separat. 152
- Hypericon proprie dictum non est perforata, seu herba Iohannis, seu fuga demonis, licet & hæc hypericon cognominatur, cum proprio nomine ascyros uocetur. 97
- Hyssopus nostrâs non congruit descriptioni apud Dioscoridem, ut uidere est in capite Origani, & alibi. Nam in proprio capite non describitur. 63 & 64

I

- Indicus succus pro Afa accipi alicubi uidetur. 165
- Inguinalis, id est, aster Atticus, bubonium, alibiū, stellaria, sternkraut. 114
- Intybum, commune est nomen omnium herbarū, quæ Græce seridos appellatione comprehenduntur. Id uocabulum paulatim in endiuiam deprauatum est. 143
- Iua corruptum est ab ibica (quod ab ibiga, et id ipsum ab abiga deductum est) nomen, et est chamæpythis, cognominatur hodie moschata, à bono scilicet odore. Sic nescientes quidam medici chamæpythin norunt. pro qua tamen hodie uarias alias herbas non recte accipiunt. 53

K

- Kerua seu Cherua apud Serapionem, quæ cataputia & pentadactylus dicitur, Græce cici & croton, Germanice vundelbaum. hinc oleum cicinum & de kerua. 50

L

- Lacerta alia bestiola est in Italia, quàm quæ hic sic uocatur, quæ forte seps est. 149

I N D E X.

- Lamium, id est, urtica mortua cum albis floribus, forte galio-
liopsis species. 162
- Laser, mumia Arabica uideri posset. 165
- Latacen herbam qui habet, omnium rerum copia abundare
creditur. 24
- Lathyrus, cataputia minor, germanice sprinck wurt, Saxo-
nice creuceboum. 49
- Latiua corrupte legitur apud Pandectariū, quasi alia à pro-
xima sit, eadem enim ei est.
- Lauandula non est, ut quidam putant, nardus celtica. 41
- Laurus Alexandrina, id est, vuularia, bislingua, germanice
hauckblat. 169
- Letura etiam ex Lathyride corrupta uox est apud Pandecta-
rium, & eadem ei res est. 49
- Leguminum historia difficilis est. 177
- Lepidion, idem Seitaragi apud Serapionem. 44
- Libanotis quidam Rosmarinus est, sed non quæ hodie sic di-
citur. altera libanotis coronaria scilicet, est nostras rosma-
rinus, cuius species est Lauandula. 40
- Lichnitis uerbasci species, quæ & Thryallis Græce, germa-
nice uero campulosen seu marienrosen uocatur. 145
- Ligustrum non significat conuoluulum, id est, scaungloc-
ken, ut literatores putant, sed frutex qui rheynweiden
& mundtholt, dicitur, græce cypros. quamuis Leoni: cy-
pron similem ligustro fruticem dicat. 81. & 130
- Limonium forte ea est, quam hodie pirolam latini, germa-
ni uero waltmangolt, & wyntergreun uocant. 146
- Linaria eadem est urinali, quam tamen uulgares herbarij
ab ea disiungunt. Eadem quoque est osiris apud Dioscoridē
krotenschach. 39. & 102
- Lini genus apud Plinium, unde inextinguibilis tela fit, for-
te amianthon est, lapis unde huiusmodi fila ducuntur.
130
- Lysimachion, herba quæ germanice weiderich, id est, salie-
caria dicitur, credi possit, si acer eius fumus muscas neca-
ret. 75
- Lolium, ignotum forte nostratibus, non enim est quam uul-
go dorth appellant. 177

BOTANOLOGICI

- L**onchitis altera, similis scolopendriæ, ex cuius figura, quæ
 polypodio similis, apparet scolopendriam non esse Cerui-
 nam linguam. 38
- L**unariam fabam inuersam, id est, somnificum solanum, qui-
 dam dicunt. 51
- L**ycostonon, i. alterum aconitum, wolffskraut. 89

M

- M**Aiorana eadē sampsycho ab omnibus dicitur, germani-
 ce Meyran. cognominatur etiam amaracus, quo no-
 mine tamen matricaria dicitur à Galeno. 54
- M**alua hortulana hic non ubique nascitur, sed rara uisu &
 quasi ignota est, Romana malua dicitur, Romsche pap-
 peln. 127
- M**androgoras non est radix illa, quæ humana effigie forma-
 ta, ab agyrthis non citra dolum magno uenditur. 53
- M**aron ignota hodie herba, origano fere congener. 57
- M**arrubium dicit Nicander etiam melissophyllon seu meli-
 phyllon. 62
- M**ater syluia, id est, periclymenon Græcorum, Latine capri-
 folium, Germanice Lienenbloumen, Specklilien. 130
- M**elilotis uera ignoratur apud seplasiarios nostros. 45
- M**elissophyllon, Apiastrum est. Sed an eadem sit, quæ hic
 pro melissa & citragine ostenditur & creditur, dubitari
 potest: cum apes ea nihil oblectentur, ei etiam florenti nõ
 infideant. 61
- M**elissa, uide in proximo.
- M**enta non est frigida, nec absumit humanam genituram,
 ut Aristoteles falso tradidit. 150
- M**illefolium, non est herba illa, quam hodie sic appellamus
 in Germania. 106
- M**ilium solis, id est, Lithospermon Germanice steynsame,
 Mehrhirffe. 142
- M**irobalanus apud Dioscoridem alia est ab hodie uocatis
 mirobalanis, quæ inter palmulas fortè referri possunt.
 163
- M**umix capite Serapio pissasphalton describit ex Diosco-
 ride. 164

I N D E X.

- Myaros & myagros** male ab Aegineta pro diuersis herbis creduntur, cum eadem res sit. 37
- Myrica**, non est frutex quæ uulgo heyde dicitur, sed eadem Tamarici, quam hodie Tamariscum dicunt. Eryca uero heyde uocatur. 171
- Myamir Galeni** liber est, qui de compositis medicamentis secundum loca inscribitur. 168

N

- Narcissus** nõ est autñnalis ille flos, ut Brunfelsius putat. 125
- Nenufar**, id est, nymphæa, non habet cicoreæ folium, ut Apuleius tradit. 129
- Neuras & Poterion** idem est, quamuis Aegineta diuersas herbas crediderit. 37
- Nigella** non est herba, quæ germanice raden dicitur, sed schwarzkomich uel schwarz coriander nigella est. 47
- Nymphæa nenufar** hodie dicitur, Germanicæ sehebloumen, wassermaehn, Saxonice sehekenken. 129

O

- Oenagra** Græcis à uino dicta herba, quod eius odore homines exhilaret & quasi gaudio inebriet. 23
- Oenanthe** creditur à Brunfelsio Philipendula, sed historia non per omnia respondet. Hanc herbam dicit Verg. Marcellus se nusquam apud Dioscoridem legisse, cum tamen eius caput interpretatus etiam scholijs suis ornarit. Est & œnanthe labruscæ flos. 107
- Ononis**, quæ Latine acutella, resta bouis, & remora aratri, Germanice hawhechel, & ab equitibus stallkraut dicitur. 101
- Ophthalmica**, id est, eufragia seu ocularia, Arabice adhil, Germanice augenroest, wegelouchten. non ueram icona habet in Brunfelsianis tomis. 143
- Ofiris** respondet dictæ hodie Linariæ, quæ eadem urinalis est, Germanice wildflachs, krotensflachs. 39. & 102

BOTANOLOGICI

P

- P**Aederotes Græcis aliter acanthus, Latine iam branca ur
fina Romana. 52
- P**æonia duplex est, mascula & fœmina, altera minwenwur
tzel, altera benonië. Vana est quorũdam opinio Pioniam
& pæoniam diuersas putantium. 128
- P**aliurus non est arbor illa, quam Germani holsch uocant,
si semen suum in filiquis fert, ut Theophra: ait. 86
- P**apauer erraticum germanice wildt maen, klapperrosen,
kornrosen, in segetibus nascitur. 90
- P**arietaria etiam Parthenion cognominatur, & Helxine græ
cis, Latinis etiam Vittraria. sed uitrago & urceolaris dicta,
non est herba quæ à luteis & simul purpureis floribus tag
und nacht appellatur. 130
- P**arthenion, commune multis herbis est nomẽ, quo hic ama
racus, id est, matricaria significatur. 54
- P**entaphyllon non est quam hodie sic uocant, imò eadem
tormentillæ, germanice burck wurtz, blut wurtz, Saxoni
ce heydeckern. 71
- P**erfoliata ueterib⁹ fortè ignota, Germanice Durchwachs,
non sua effigie apud Brunfelsium piëta est. 75
- P**ersica & Persæa diuersa sunt diuersarum arborum ma
la. 159
- P**ersicaria mordax caret lituris, & est piper aquaticum, pipe
ritis & filiquastrum. Dioscorides hydropiper uocat. Ma
ximo errore pro Græcorum conysa, id est, pulicari accipi
tur. 152
- P**es coruinus hodie dicta, & pes cornicis ueterũ diuersæ her
bæ sunt. 162
- P**etalitis idem significat græcis, quod Phyllitis, & est reuera
ceruina lingua, quam hodie male scholopendriam pu
tant. 32
- P**hilipendula creditur à Brunfelsio Oenãthe herba Diosco.
sed foliorum historia non respondet. 107
- P**hu nostrum, id est, Valeriana, non respondet historiæ Phu
apud Dioscoridem, imò alia quædam magis, quæ Theria
caria, Theriacks kraut in Hestia nominatur 47
- P**hyllitis, reuera è Cœruina lingua. alia à scolopēdria. 32

I N D E X.

- Piperitis dicta est in Persicaria, cui eadem est. 152
- Piperella. 163
- Pirola recentiorum, fortè Limonium Dioscoridis est. 145.
& 146
- Pissasphaltis caput ex Dioscoride citat Serapio pro mumia,
sed plures fortioresq; mumiaë vires tribuit, quam Diosco-
rides pissasphalto. 164
- Pisum non est quod uulgo erbes dicitur. 177
- Pityusa non uidetur tripolium esse. 168
- Planta Leonis & trifolium uerum, de q̄ medici intelligunt, a-
liter herba flaura seu maura dicta. 76
- Platanus forte peregrina est Germaniæ arbor, quod si ue-
rum est, tunc alia ab ea est, quæ æhrn uulgo dicitur. 148
- Polium male tinearia, quæ stoechas citrina, id est, heliochry-
sus est, à quibusdam creditur, nisi ipsum polium etiam ti-
nearia herba sit. 37
- Polygonatum, est quæ hodie sigillum Solomonis seu marie
dicitur, Germanice weiswurt; & sunt qui scecacul cre-
dant. 113
- Polygonion esse putant eam quæ germanice wegegras, &
wegedritt uocatur. 113
- Poterion & neuras eadem est herba, diuersas tamen Aegine-
ta credidit. 37
- Pulegium nostras pro hortulano serpillo credi possit. 156
- Pulegium syluestre, wylde poley 75
- Pulicaria conyza pro qua male persicariam supra dictam
accipiunt. 152
- Pyrgitis dicitur etiam phyllitis, id est, lingua ceruina, quod
ad radices turrium etiam nasci soleat. Male admiscet Pan-
dectarius huic aspleni historiam. 38

Q

Q Vinquefolium, Græcorum Pentaphyllum, Tormentill,
birckwurt;, & non ea quam hodie medici quinquefo-
lium uocant. 72

R

N

3

BOTANOLOGICI

- R** Habarbarum ponunt Arabes, ubi antiqui Rhaponticū habēt. recentior & forte alia à Rhapontico res est, de qua tamen expectantur Leonici & Manhardi disputationes. 111
- R**aphanus sylvestris, etiam apud Græcorum dicitur. 133
- R**haponticum uerum hic non habetur, sed quæ pro eo uenitur radix, centaureum maius est. 111
- R**emora aratri iam dicta, est Resta bouis, Remora aratri, Ononis Diosco. Germanice hawhechel, stallkraut. 101
- R**hoeas, papauer, kornrosen, klapperrosen. 90
- R**orippen Saxonice dicta herba, aliàs accipitrina. 44
- R**osmarinus quam Dioscorides & ueteres medici intelligunt, longe alia ab ea herba, quam nos Germani sic uocamus. Est tamen eadem herba priori cognominis, & Rosmarinus coronaria. 40
- R**ubus caninus, hagendorne, hagenbotten. 84
- R**ubus simpliciter, quem Græci batum uocant, bramenbeher. 85
- R**umex, herba quam uulgo lapatium, doctiores uero lapathon uocant. 32
- R**uscus, est quem medicorum tabernæ hodie bruscum uocant. 170
- R**uthæ sylvestris semen accipiendum est, ubi hodie cicutæ semen accipiunt periculoso errore. 34

S

- S**alamandra non continuo nec semper in igne uiuit, sed aliquantulum in eo durare potest, nec est adeo ignotū animans: Imò illud quod Germanice eyn Olm uel Molch appellatur. Et falsum est ex eius pilis, quos nullos habet, inextinguibilem telā fieri. Nam huiusmodi materia est, uel ex amiantho, uel ex quodam apud Pliniū lini genere, si non & id amiantho lapidi idem fuerit. 149
- S**aluia maior seu sylvestris, apud Theophrastū Spacelos. 91
- S**aluia uita, fortè muraria rutha. 71
- S**ambac uel sambacus, uide in proximo.
- S**ambucus Græcis recte dicta, Germanice hollunder, in quo frutice Hieronymus Brüs. errauit, & Iasminos flores leu

I N D E X.

- coia putans cum ea miscuit, deceptus nominum uicinitate. Nam Iasminæ uiolæ Leucois similes Arabice zambac uel zambach dicuntur. 59. & 60 & 79
- Sanguinalis fœminæ historia uidetur putato equiseti etiam conuenire. 117
- Sanguinalis, id est, Polygonion wegedritt wegegras. 113
- Sanicula fortè ignota ueteribus & à recentioribus inuenta uulneraria herba, Germanice Sanyckel. Hanc falsò putauit Collinutius contra Leonicenum Pentaphyllon esse. 74
- Sant Peter skraut, si intelligitur quæ aliàs tag und nagt uocatur, tunc erratur in hoc quod parietaria sit. 130
- Satureia, cunila hortulana nota herba, Germanice Saturey. 154
- Scarlæa ignota fortè ueteribus herba. 110
- Scingus, id est, crocodilus terrestris, quem stincum uocant. Non est aquatica lacerta ut seplasiarj putant. 150
- Scolopendria non est lingua ceruina, quod tamen omnes fere medici putant, sed ea herba quæ olim Latinis calcifraga, & iam Arabice in tabernis ceterach, Germanice steynfahrn, spicant, non omnes tamen seplasiarj ueterum ceterach habent. 31
- Scordion, id est, allium syluestre, forte ea quæ Ramp Germanice dicitur nascitur in saxosis montibus odore allij fortissimo. In hoc errant seplasiarj uel scorodoprasum, uel ampeloprasum accipientes. 93
- Scorodoprason, porrum alliatum, wild louch. 94
- Scrophularia à Brunfelsio galiopsis creditur, quàm uere autem dubitatur. 161
- Scytice sitim sedat. 24
- Secacul seu sæcacul aliud ab Eryngio esse uidetur. 114
- Seitaragi quid sit uariant authores, lepidion tamen creditur. 44
- Sene fortè ueteribus ignota, quamuis Delphinion apud Diosco. credatur, quod tamen caput in antiquis, codicibus nō

BOTANOLOGICI

- legitur, neq; apud Galenū neq; Aeginetā inuenitur. 169
- Senetio non est Cresson, quæ aliās in sylvibrii capite cardamine dicitur, sed ea quæ uulgo Creutz wurt; uocatur, uulgaris & contempta herba. 107
- Serpentaria, quæ hodie sic dicitur, omnino non est Dracontia (quod nomen in Draganteam corruptū est) apud Dioscoridem, sed altera species tormentillæ, bitorta sc; 132
- Serpillum hortense non facile hic noscitur. 156
- Sideritis non est uerbena, licet sic cognominetur. 110
- Sigillum Solomonis, id est, polygonatum 113
- Siliquastrum Pliniū idem hydropiperi Dioscoridis, persicariam mordacem illam esse credibile est. 152
- Sium, id est, Lauer, fortè wasserpungen, Saxonice lemmitke. 108
- Solanum furiosum dubitatur an sit herba, quæ dolenkraut imò tholkraut dicitur, cuius grana schlaffbeehr uocāt. 51
- Soldanella hodie uocata, est brassica marina apud Diosc. 26
- Sorba nō sunt syluestria illa mala, quæ Germanice holtzaffel dicimus, sed aliud genus. 88
- Sparganion Dioscoridis non est tormentilla, ut credidit Alexander Benedictus. 174
- Spartaniam herbam in ore ferentes famem & sitim sentire negantur. 24
- Spacelus apud Theophrastū saluia magna seu agrestis 91
- Spinacia non est blitum, ut quidam putant, sed à recentioribus inuenta forte herba. 160
- Stallkraut, id est, Ononis, resta bouis, remora aratri, howhechel. 101
- Stellio, non est bestiola quæ Germanice Olm seu Molch dicitur, nam hæc est Salamandra: Stellio uero similis laceratis, sed ab Italis Tarantula dicta bestia 150
- Stoechas citrina hodie dicta, est amaranthum Galeni, Dioscoridis uero Heliochrysos reynblumē Mottenkraut, Aurelia à Gaza uertitur. Male à quibusdam inter absinthii genera refertur. 36
- Stratiotes herba illa quæ hodie ubiq; hic millefolium dicitur, quod quidem cognomen est, sed uerum millefolium alia est herba. Stratiotes autem Germanice garbe, schaffs

I N D E X.

- garbe, schaffsriebe, Saxonice relike. 106
 Superbiam interpretatur herba, cum aliud non sit nomen, quod
 Germani hohmut dicunt, congener forte alteri aconito,
 id est, lycoctono. 89
 Symphyton maius, solidago maior, walwurtz, schmehrwurtz,
 schwartz wurtz, grosse beynwel. 75. & 139

T

- T**Ag und nacht non est parietaria. 110
 Tamarix frutex ille qui & tamariscus hodie dicitur, Græce
 myrica, quo nomine non uere fruticem heyde uocant. 271
 Tarantula, id est, stello, qui falso apud nos Olm & molch dicitur,
 cum salamandra sit. Est & aliud genus tarantulæ. 150
 Theriacaria uulgo hic Theriacks, magis respondet historiæ
 phu quod ualeriana. 46
 Thryallis uerbasci species, quam Germanice campulosam et
 marienrosen dicimus. 145
 Thymbra proprie cunila rustica quæ forte eadem, quæ hodie
 syluestre serpillum dicitur, Germanice Cumel, quenel,
 quendel, corrupto scilicet à cunila nomine. Tamen & fa-
 tureia sic uocatur, sed hortulana. 154
 Tilia Dioscoridis, non est arbor quam nos tiliam uocamus.
 Et dubitatur an eadem sit, quæ ligustrum creditur, tam si-
 mili historia pingitur. Est & apud Theophrastum tilia, cuius
 materia fabricæ expetitur, et ex cortice funes torquen-
 tur, quæ magis tilia nostrati accedit, si non eadem est. 88
 & 89
 Tinearum à plerisque dicta, citrina stæcas. 37
 Tordilon, quod & hordylon gorgylonue, id est, carui agte-
 ste. 44
 Torminais, id est, centunculus albinus, rodekraut, rhuhr-
 kraut, Græce gnaphalium. 138
 Tragus apud Dioscoridem, forte quam mulierculæ huner-
 berh uocant. 70
 Tribulus marinus seu aquaticus, uulgo uassernusse. terre-
 stris fere ignoratur. Trichomanes, altera species capilli Ve-
 neris widdertodt. 70
 Trifolium quando scribunt medici, non intelligunt illud uul-

BOTANOLOGICI.

- gare ac pratense, longe enim alia ac rarior inuentu est herba, quæ aliàs hodie planta leonis, herba flaura uel maura dicitur, cuius recentis odor ratham, consistentis bitumen olet. 76
- Turbith** fortè antiquis Græcis non cognita herba, quã quidam pityusam, Serapio tripolion Dioscoridis credidit, cū fortè neutra, sed alia quædam sit. 168
- Tussilago**, id est, farfarella, Græcorum bechion, non est, ut Iacobus Manlius tradit, ungula caballina aquatica. Nam hæc nymphæa est: Tussilago uero Germanice hufflattich, brantlattich, eselshuph 12
- Typha**, Dioscoridæ herba palustris, quæ Germanice narrenkolben dicitur. 174
- V
- V**Acinia non sunt heydelbehr, ut literatores apud Virgilium interpretantur, sed uacinium hyacinthus est. 82
- Veratrum album** male in uulgaribus herbarijs pingitur, cū ea effigies magis polygonato conueniat. 117
- Veratrum nigrum** dubitatur an christiwurtz sit, quod tamè omnes uolunt herbarij. 148
- Verbenam ueram** an habeamus & cognoscamus dubiū. 109
- Vermicularis** si est quæ hic apud nos maurpheffer dicitur, ut uolunt, non est frigida herba, ut tamen de uermiculari traditur. 69
- Vernilagines**, id est, chameleones herba. In quibus utrisque turpiter erratur 100
- Verucaria**, scorpiuron, heliotropium, non est, ut hodie creditur, calendula. Dubitatur item quæ eadem calendula sit. 142
- Vetonica duplex**, altera quæ & cestron dicitur, ubiq; uulgaris & nota, altera non item. 157
- Viola** quæ Græcis Leucoia, non bene cum nigris seu murarijs uiolis miscentur, quasi easdem qualitates & facultates habeant. Nam illæ calidæ, hæ uero frigidæ sunt. 60
- Viticella** eadem bryonia, contra uulgares herbarios qui eas separant. 128
- Vitraria** seu uitrago, id est, parietaria 132
- Vnedo**, id est, arbutum, quamuis & epimelida, id est, setaniæ

I N D E X.

- M**espilum, Galenus sic à Latinis uocari testetur. 88
- V**ngula asinina, id est, tussilago, farfarella, esselfnuph, de qua in tussilagine. 120. & 122
- V**rceolaris eadem parietariæ creditur. 132
- V**rinalis, id est, Linaria, contra uulgares herbarios, qui has quasi duas disiungunt, Græce Osiris dicitur. 102
- V**uularia, bislingua herba est, quam Græci Laurum Alexandrinum uocant, Germanice hauckblat. 169
- V**ualthmeister, herbula quæ male pro caprifolio apud Brunfelsium pingitur. cum caprifolium longe alia herba, imò quasi frutex sit, hodie Lienen bloumen, specklilien dicitur. 130
- V**ualuurt, symphyton maius, solidago maior. 75
- V**uasserdouft, quædam herba quæ pro Eupatorio non recte accipitur, cum uerum Eupatorium Agrimonia iam dicta herba sit. 91
- V**uasserpungen, uel quod idem est, bachpungen, Sium uocatur & Lauer. 108
- V**uundelboum, cataputia maior, cici, croton, ricinus, kerua. 50

X

XAnthion, fortè ex minoribus Iappis herba illa (betlerstleusse dicimus) echinatum a deoq; retinacem fructum fert. 103

Z

ZInziberina, yngwerskraut, quam Arnoldus etiam Tapfiam (capfiam forte legi debet) uocari dicit. De qua dubitatur, an Seitaragi eadem uel congener sit. 43

F I N I S.

ERRATA QVAE INTER
excudendum fefellere, sic

restituere.

Correcta sunt.

COL. 2. uers. 9. lucubrat. col. 12. li. 14. infimulas. col. 18. li. 6.
Cynof. col. 19. li. 8. adeoq; col. 24. li. 2. At ego. col. 28. li. 11
muffitans. ead. li. 16. Vobis. ead. li. 23. harum. ead. li. 25. Elate
rñ. col. 30. li. 26. nihilq; col. 32. li. 2. Aspleni. ead. li. 8. fibra
tam. co. 33. li. 7. Diarrhiam. col. 36. li. 18. ergo. co. 39. li. 25. rhi
noceron. col. 41. li. 6. spicam. col. 42. li. 1. hyrundo. col. 47. li.
12. Nos meu. col. 48. li. 3. limitibusq; ead. li. 7. quæ. col. 52. li.
19. Romanam. col. 55. li. 3. dissimulari. col. 56. li. 17. loquar.
col. 57. li. 22. origani. col. 72. li. ultima. aruerit. col. 75. li. 24.
qui &. co. 78. li. 21. Arabizum. col. 80. li. 4. leucoia. col. 83. li. 20
dicitur. col. 85. li. 1. Cyrol. col. 86. li. 10. Nihili. ead. li. 13. sanda
lorum. col. 86. li. 24. ut Ger. col. 88. li. 1. dirdan, seu. col. 98. li.
7. Kunrath. ead. li. 16. sic. col. 99. li. ulti. artem. col. 100. li. 1.
quidam. ead. li. 19. ultra quam. col. 103. li. 13. Est quædam.
ead. li. 21. genera sunt. col. 108. li. 24. odorato. ead. li. ulti. Ver
rum ad hanc. col. 117. li. 25. omnes. col. 121. li. 12. populum.
ead. li. 14. superne. col. 122. li. 25. Anacreon. co. 127. li. 23. reuer
sus. co. 134. li. 12. Nescis. co. 136. li. 3. manderes. ead. li. 8. Nusq;
col. 137. li. ulti. sic dracon. col. 139. li. 17. purpureo. ead. li. 25.
schwart; wurt; col. 141. li. 2. lenocinium. ead. li. 26. ocima
strum. col. 142. li. 17. lithospermi. col. 146. li. 13. & pal. col. 148
li. 3. christ wurt; col. 149. li. 4. chalcidicas. co. 151. li. 1. & gen.
col. 154. li. 15. agreftis. col. 155. li. 15. tum sap. col. 157. li. 21. of
fenderint. col. 160. li. 6. potissimum pyro. col. 164. li. 21. in
Myamir. col. 171. li. 11. scholiasten. col. 172. li. 25. nodus ille.
col. 174. li. 22. eisdem.